ལེའུ་གཉིས་པ། མདོ་སྨད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་གླེང་བ།

གངས་རིའི་མདངས་ལ་པད་མའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས། །
རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་ལ་བརྩེ་བའི་འདྲེན་བྱེད་ཟླུག །
ཐུགས་བསྐྱེད་ས་བོན་ལས་གྲུབ་སྔོན་པའི་འབྲས། །
བསིལ་ལྗོངས་འགྲོ་བའི་དཔལ་གྱུར་དེ་ཡིས་སྐྱོངས། །
བསིལ་ལྡན་སྲིད་འཛིན་སྲུ་ཧྲིག་ཁྲེང་བའི་དཔལ། །
རབ་ཏུ་འབར་བའི་བྱུང་བ་མེ་ན་ཀཱའི། །
མཛེས་ཞལ་ར་རིའི་དྲི་མས་མ་སྦགས་པར། །
སྟོན་ལ་གཟུར་གནས་མཁས་པས་དགྱེས་དགུར་རོལ། །

འདིར་མདོ་སྨད་ཡུལ་ལྗོངས་ཆེན་པོའི་བོད་མིའི་བྱུང་ཚུལ་……དང་ཆགས་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

གནའ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྔ་མོ་ནས། སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། བར་དབུས་གཙང་རུ་བཞི། སྨད་མདོ་ཁམས་སྒང་དྲུག་གི་ས་ཆེན་

པོ་འདིར། ཐྲེའུ་དང་བྲག་སྲིན་མོ་འདུས་པའི་མི་རྒྱུད་བོད་མི་རུས་ཆེན་བཞིས་རིམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་གྱུར་ནས། ཡུན་རིང་པོ་འགོར་རྗེས། རྒྱལ་ཕྲན་བཅུ་གཉིས་དང་། ཞིལ་མ་བཞི་བཅུ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་པའི་སྐབས་ཤིག་བོད་སྤྱིའི་རྒྱལ་པོའི་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི······བཙན་པོས་གདངས་ཅན་གྱི་བོད་རུས་ཆེན་བཞི་སོགས་གཅིག་གྱུར·····བྱས་ཏེ་དབང་བསྒྱུར་བ་སོགས་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་ལ། དེ་ཡང་དབུས་གཙང་ལ་བོད་དང་། སྟོད་མངའ་རིས་ནས་སྨད་མདོ་ཁམས་ཀྱི་བར་ལ་བོད་ཆེན་པོ་ཟེར། སྨད་མདོ་ཁམས་ལ་མདོ་སྟོད་དང་མདོ་སྨད་གཉིས་བྱས་པའི་མདོ་སྨད་ལ་ཨ་མདོ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན···ནི། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ལས། "འབྲི་ཆུའི་སེ་བོའི་ལུང་རིང་བརྒལ་བའི་བ་ཡན་ཏ་རིའི་ཤར་ངོས་ཨ་ཆེན་གངས་རྒྱབ་ཀྱི་རི·········དང་། མདོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མིང་བསྡོམས་པས་དེ་མན་ཆད་ལ་ཨ་མདོ་ཟེར། དེ་ངོས་ཀྱི་ཆུ་རྣམས་སྦྲགས་འདྲེས་ཀྱི་རྨ་གཡང་ཕྲུག་མོའི་གཞུང་དུ་འབབ་པ་ལ་རྨ་ཆུར་གྲགས་པ་མཚོ་སྔོ་ཡོ་མཁའ་སྐྱ་རེངས···ཀྱི་གཞུང་བརྒྱུད་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འཁྱོག་པའི་ཁུག་སོ་མན་ཆད་ཨ་མདོ···ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ནི། ཆོལ་ཁ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ཚེ། མངའ་རིས་ཤུང་ཐང་ནས་སོག་ལ་སྐྱ་བོ་ཡན་ཆད་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི······ཆོལ་ཁ། དེ་ནས་རྨ་ཆུའི་ཁུག་པ་ཡན་མདོ་སྟོད་མིའི་ཆོལ་ཁ། དེ་ནས་རྒྱའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཡན་མདོ་སྨད་རྟའི་ཆོལ་ཁར་ཕྱེད····

པས་ཤེས་སོ། །”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལའང་ཁྱིས་ཀྱི་རྟོག་བཟོ་མཁན་འགའ་ཞིག་གིས་རྟོག་བཟོ་བྱས་པ་ཡོད་མོད……ཀྱང་། དོན་ལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྨད་འདིར་ཡང་བོད་རྒྱལ་དག་གི་མངའ་འབངས་བོད་མིས་ཁྱབ་ནས་རིམ་གྱིས་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་སྐབས་སུ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དག་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཧེ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་མདོ་སྨད་ཀྱི་ས་སྡེ་དག་ཏུ་དམག་འཁོར་ཆེན་བཏང་སྟེ། བོད་མི་དག་གསོད་འདེད་བྱས་ནས། ཀྲུའུ་ཟེར་བའི་དམག་གི་གཞི་ས་བརྒྱ་ལྷག་བཙུགས། མཁར་ཏུ་མ་བཙིགས་ཏེ་རེ་ཞིག་གཞིས་ཆགས། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ལ་རྒྱ་ཞག་གཅིག་འདུག་སར་མཁར་བཙིགས་ཞེས་ཟེར། དེ་རྗེས་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐབས་བོད་དམག་འབུམ་ཕྲག་ཏུ་མ་མངགས་ཏེ། ཐང་དམག་རང་ཡུལ་དུ་བསྐྲད་ནས་སོ་མཚམས་སྲུང་བའི་དམག་ཆེས་མང་པོ་བཞག མདོ་ཁམས་ནགས་དང་ནའི་ལྗོངས་དེ་བོད་རང་གི་ལག་ཏུ་ཐོབ་སྟེ། བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་དག་གིས་དབང་བསྒྱུར། དེ་རྗེས་གླང་དར་མའི་བྱེད་སྤྱོད་ངན་པའི་སྐབས་ཀྱིས། འབངས་གྱེན་ལོག་བྱུང་སྟེ་བོད་སིལ་བུར་ཐོར་སོང་། སྟོད་མངའ་རིས་སུ་གླང་དར་གྱི་སྲས་ཚོད་མེད་གནམ་ལྡེ་འོད་སྲུང་གི་རྒྱལ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་བལ་གྱི་ས……མཚམས་སྲུང་ཞིང་། ཆོས་དང་རིག་གནས་སོགས་དར་བར་བྱས་

པའི་ཕྱག་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཚབས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །

དང་པོ། མདོ་སྨད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོའི་སྐོར།

མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཞིག་བྱུང་ནས། ད་ལྟའི་ཟི་ལིང་མཁར་དུ་རྒྱལ་ས་བཟུང་སྟེ་མཐའ་མཚམས་བརྟན་པོར་སྲུང་། འདི་བ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡིན་པ། སྲུང་གི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་རྒྱའི་ཡིག་དེབ་རྣམས་གཅིག་མཐུན་ཡིན་ཞིང་། མཚན་ལ་འདང་ཇོ་སྲས་སམ་རྒྱལ་སྲས་ཞེས་ཟེར། འདིའི་རྒྱུད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཅིག་ཡིན་ཟེར་བ་ལས། བྱུང་ཚུལ་ལ་རྒྱའི་དེབ་ཐེར་ལ་ལར་ཤིན་ཅང་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་པའི་སྲས་ཤིག་སྤྱན་དྲངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཡར་ལུང་ཇོ་བོའི་རྒྱུད་པ་ཞིག་ཡིན་ཟེར……… བའང་སྣང་སོང་། ཕྱི་མ་འདི་ནི་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལས། ཡུམ་བརྟན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཡར་ལུང་དུ་ཆགས་པ་ཡར་ལུང་ཇོ་བོར་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། "ཁྲི་མ་མགོན་གྱི་སྲས་ཁྲི་འོད་དཔལ་མགོན། འདིའི་བརྒྱུད་ཙུང་ཤོད། འཕན་ཡུལ། མདོ་ཁམས་ན་མང་ངོ་"ཞེས་གསུངས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པར་སྣང་། སྔ་མ་ནི་ཤིན་ཅང་ཟེར་སོང་། སྟོད་མངའ་རིས་དང་ཤིན་ཅང་ཁད་ཉེ་ཞིང་། ཤིན་ཅང་ཡང་བར་སྐབས་ཤིག་ཏུ

བོད་ཀྱི་ཆབ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པས། མངའ་རིས་དང་ཤིན་ཅང་ཁྲོད་མ་ཕྱེ་བར་འདྲ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་འདི་ནི་སྟོད་མངའ་རིས་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གླང་དར་གྱི་སྲས་ཕྱོད་མེད་གནམ་ལྡེ་འོད་སྲུང་གི་སྲས་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན། དེ་ལ་སྲས་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དང་། སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་གཉིས། ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་ལ་སྲས་དཔལ་ལྡེ། འོད་ལྡེ། སྐྱིད་ལྡེ་གསུམ། འཕྲིང་པོ་འོད་ལྡེ་ལ་སྲས་ཕ་བ་ལྡེ། ཁྲི་ལྡེ། ཁྲི་ཆུང་། ཉག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་གཉིས་པ་ཁྲི་ལྡེ་ནི་མདོ་ཁམས་སུ་བྱོན་པ་དེ་ཡིན་པར་གསལ། དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས་ལས“གཉིས་པ་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁར་ཡོད་ཅིང་”ཞེས་དང་། དེབ་ཐེར་དམར་པོ་གསར་མ་ལས“སྲས་གཉིས་པ་ཁྲི་ལྡེའི་རྒྱུད་ནི། ཤར་ཙོང་ཁ་སོགས་མདོ་སྨད་དུ་ཆད་དེ། ད་ལྟའི་ལྷ་དོན་པོ་ཚེ་ས་ཡང་ཁྲི་ལྡེའི་རྒྱུད་དུ་མི་སོང་མར་བཤད”ཅེས་དང་། དེབ་ཐེར་དམར་པོ་ལས“ཁྲི་ལྡེའི་བརྒྱུད་ཤར་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱན་སྔ་དོན་ཆེན་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྨད་ཀྱི་རྒྱལ་·····རྒྱུད་རྣམས་ཡིན་ནོ”ཞེས་དང་། རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ལས“ཤར་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ། སྤྱན་སྔ་དོན་ཆེན་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྨད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་རྣམས་ཡིན་ནོ”ཞེས་དང་། ཐུའུ་བཀྭན་རྣམ་ཐར་ལས“བྲའི་སེ་ཆེ་བ་ཞིག་དབུས་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཆད་པ་ལ་བྲ་སེ་ཞེས་འབོད་པ་ཕྱིས་སུ་ཟུར་ཉམས་ནས་བྲ་སྡེ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །དབུས་ནས་

ཚད་ཚུལ་ནི། ཁྲི་སྲོང་གི་སྲས་ཆུང་བ་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན།
དེའི་སྲས་དར་མ། དེའི་སྲས་གནམ་ལྡེ་འོད་སྲུང་། དེའི་སྲས་མངའ་
བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན། དེའི་སྲས་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་
དཔལ། དེའི་སྲས་འོད་ལྡེ་ལ་སྲས་བཞི་བྱུང་བའི་གཉིས་པ་ཁྲི་ལྡེ་
འབངས་ཧ་ཅང་མི་མང་ཙམ་དང་བཅས་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིན། དེ་དུས་
ཁྲ་སྙེའང་རྒྱལ་པོ་དང་ལྷན་དུ་མདོ་སྨད་དུ་ཐོན་ཅིང་། མཚོ་ཁྲི་ཤོག་
རྒྱལ་མོའི་འགྲམ་བོད་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ། ཆོས་རྒྱལ་གདུང་རྒྱུད་དེས་
ཁྲི་དཔོན་མཛད་ཅིང་། ཁྲ་ཞང་བཙན་བྱ་བས་རྒྱལ་པོའི་བློན་གྱི་
གཙོ་བོ་བྱས་ཚུལ། དུས་མཛོད་ཟ་འོག་མ་ལས་བྱུང་། དུས་མཛོད་
དེ་ར་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་མི་གསལ………
ཞིང་། ཁྲ་སྙེའི་རྒྱུད་པ་བྱུང་ཚུལ་ནི་ཛ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་མ་ཕྱིན་པའི་
གོང་ཙམ་དུ་ཁྲ་སྒོམ་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སྐུ་འཁྲུངས། འདི་མཚོ་སྙིང་མ་
ཧྣ་དེ་ཡར་ཕྱིན་ནས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་…
ཐོབ”ཅེས་དང་། “དེ་དུས་མཚོ་འགྲམ་གྱི་བོད་སྡེའི་དཔོན་ཀ་ཁོད་
རྒྱ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན་མིན་གསལ་ཁ་མི་
འདུག”ཅེས་དང་། “དེས་ཁྲི་དཔོན་ཀ་ཁོད་རྒྱ་དགའ་ནས། ཁྲ་
སྒོམ་ལ་ཧ་སྟོང་། རི་ཚིལ་དཀར་གྱིས་གཙོས་པའི་འབུལ་ཆེན་ཕུལ་
ཏེ་བླ་མར་བཀུར། བོད་འབངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁྲ་སྒོམ་ཁོ་ན་བླ་
མར་བཀུར་དགོས་པའི་དྲིལ་བསྒྲགས”ཞེས་དང་། “སྐབས་ཤིག་

བྲ་ཧེའི་ཚེ་སྤྱུག་འཕན་བྱ་བ་ཞིག་བོད་ཀྱི་ཁྲི་དཔོན་ལ་དབང་བསྒྱུར། མི་རབས་ཁ་ཤས་ཀྱི་མཚམས་ནས་ཁྲི་དཔོན་གྱི་མངའ་ཐང་ཉམས…པས། ཚེ་སྤྱུག་འཕན་གྱི་རྒྱུད་པ་གློ་གཤིན་བོན་དམར་བྱ་བ་བོན་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་བྱུང་བ་དེས་བྲ་ཧེས་གཙོས་པའི་བོད………འབངས་མི་ཁུང་ཅམ་ཁྲིད་ནས་མདོ་སྨད་ཀྱི་མཐའ་རི་བྲག་ནགས…ཚལ་ཡོད་པའི་གནས་བཟུང”ཞེས་གསུངས།

མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཚོ་ལས། “ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པའི་སྲས་འོད་ལྡེ་ལ་སྲས་བཞི་བྱུང་བའི་གཉིས་པ་ཁྲི་ལྡེ……མདོ་ཁམས་སུ་ཕེབས་ནས། མཚོ་སྔོན་འདིར་གཞི་བཟུང་སྟེ་ཁྲི་དཔོན་མཛད། ཙོང་ཁ་ཡུལ་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་སོགས་མདོ་སྨད་ཕལ་ཆེར་ལ་མངའ་མཛད་པའི་རྒྱུད་དུ་སྤྱན་སྔ་དོན་ཆེན་པ་སོགས་བྱུང…བར་བཤད་ལ། ད་དུང་ཡང་ཁྲི་དཔོན་དེའི་རྒྱུད་པ་དཔལ་རིས་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ། འཕན་ཡུལ་རང་སྐད་མ་ཉམས་པས་ཁྲི་དཔོན་དུ་འབོད་པ་ཡོད་སྐད། ”ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་ཁྲི་ལྡེ་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ནས་སོ་མཚམས་བརྟན་སྲུང་བྱས་པའི་ལག་རྗེས་ཆེ། ཤིན་ཞེན་ཀྲིན་ཟེར་བས་བྲིས་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ“སྤྱི་ལོ 1048ནས 1089ལོའི་བར་རྒྱ……བོད་གཉིས་ལན་གྲུ་ཕྱོགས་སུ་འཁྲུགས་ནས་བོད་མི་ཁྲི་དྲུག་ཅམ……བསད། རྒྱའི་དམག་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱང་དམག་ཐོག་ཏུ་བཀྲོངས”

ཞེས་པའང་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་དང་འཐབ་པ་ཡིན་ངེས་ཏེ། ⋯སྤྱི་ལོ་དང་སྦྲགས་པ་དེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ན་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ཕོ་བྱི····བའི་ལོ་ནས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་གྱི་བར་ཁེལ་ཡོད། དེ་དུས་དབུས་གཙང་སིལ་བུར་གྱུར་ཏེ། ལུང་པ་རེ་ལ་སྡེ་དཔོན་རེ། སྡེ་དཔོན་རེ་ལ་བཙན་རྫོང་རེ། རང་སྡེ་སྲུང་བའི་དམག་ཆུང་ཤས་རེ་བསྐྲིགས་ནས་ཡོད་པའི་སྐབས་རེད། ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་འདིས་ཀན་སུའུ་དང་ཧྭའན་ཞིའི་ས་ཆ་འགའ་ཞིག་བཅས་ལ་དབང་བསྒྱུར། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་དང་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་ཉག་ལའང་གཡུལ་འགྱེད····དུ་མ་བྱས།

མི་ཉག་ནི་སྤྱིར་བོད་ཡིན་ཏེ། མི་ཉག་དང་། འབྲུག་པ་རྒྱལ་པོ་གཉིས། བོད་རྒྱལ་གྱི་སྤུན་གཉིས་སོ་སོར་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱས་པ་ཡིན་པར། འབྲུག་པའི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་དང་། རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ནང་དུའང་བཤད་ཡོད། མི་ཉག་ཅེས་པ་མི་ནག་ཅེས་སྒྲ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་བཤད། ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་དང་མི་ཉག་རྒྱལ་པོས་ས་ཁོངས་འཕྲོག་རེས་དང་། སོ་སོའི་དར་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་གིས་ས་མཚམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཐིན་དཀའ་ཡང་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་………ལས། “ཕྱི་མ་འདིས་ (བལ་པོའི་བླ་མ་ཕམ་མཐིང་བ) མི་ཉག་རྒྱལ་པོ་ལ་དབང་བསྐུར་བའི་བླ་མ་གནང་། དེའི་དུས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་ནི། བྱང་གི་བོད་སོག་གི་མཚམས་ཆུ་ནག་དང་ཉེ་བའི་སར་མི་ཉག་

རྒྱལ་པོའི་ཐོག་མ་སི་ནུའི་གའི་ཧྲ་ཞེས་པ་བྱུང་སྟེ་རྒྱ་སྟོར་ཕལ་ཆེར…… གྱི་བདག་པོ་བྱས། ཤར་ན་རྒྱ་ནག ལྷོ་ན་འཇང་ (南诏)། ནུབ་ན་བོད། བྱང་ཏོར་གྱིས་བཅད་པའི་དབུས་ནི་མི་ཉག་གི་རྒྱལ་ཁམས་ཏེ"ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ལས"ལྷ་དང་བྱང་ངོས་སོགས་ནི་ཡུལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་ལ། རབ་སྟོད་ཚར་སྐང་གི་ས་རྣམས་ཀྱང་མི་ཉག་ལ་གཏོགས་ཞེས་བཤད། མི་ཉག་རྒྱལ་རབས་ལྔ་བ་ཐེ་ཧུས་ཀཱ་ཏུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་མ་ཐེབས་པར་དགེ…… བཤེས་གཙང་པོ་སྐུ་ཚབ་ཏུ་བཏང་། དེའི་སྲས་མི་ཉག་རྒྱལ་རྒོད་ཡིན་པར་གྲགས"ཞེས་གསུངས། མི་ཉག་ལྷ་ཞེས་འབོད་པའི་ལྷ་ནི་ཡུལ་གྱི་མིང་ཡིན་པར་བཤད། མི་ཉག་འདི་རྒྱས་ཏུང་ཁྲུད་དང་། ཏུང་ཤང་ཟེར་ལ་ཕྱིས་སུ་ཤས་ཞ་ཟེར། བོད་ཀྱིས་མི་ཉག་ཟེར་བའི་བརྡ་ལ་བརྟེན་ནས། དེང་སང་གི་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ། ཏུང་ཤང་གི་སྐྱུང་ (羌)ལ་བོད་ཀྱིས་མི་འོག་ཟེར (མི་ཉག་ཟེར་བ་མ་གོ…… བ་རེད)། མིའི་འོག་མ་ཐ་ཆད་དུ་བརྩི་ཞེས་བྲིས་པ་ཁྲུངས་མེད་ཀྱི་འཆལ་གཏམ་སོ། །

སུང་རྒྱལ་རབས་བྱང་མས་ (北宋) མི་ཉག་འགོག་ཆེད། ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱ་ནོར་འབོར་ཆེན་དང་། བྱ་དགའ་མིང་བཏགས་སོགས་ཐེངས་དུ་མར་བྱིན་ཏེ འབྲེལ་བ་བཟང་པོ་བཙུགས་པར། སུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བཤད། སུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་

བོའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པའི་ལེའུ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། ཁོམ་ལོང་བྱུང་ཚེ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྩིས་ཡིན། སྲུང་གིས་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་སྲས་ཟེར་ཞིང་། འབངས་མི་རྣམས་ལ་བོད་ (吐蕃) ཟེར་ལ། སྲུང་གི་འབངས་མི་རྒྱ་རིགས་ཡོངས་ཀྱིས་སྤྱང་ (羌) ཟེར། ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོས་ལོ་བརྒྱ་ཡར་མར་ལ་དབང་བསྒྱུར་བར་བཤད། སྐབས་འགར་མི་ཉག་མ་གཏོགས་པའི་མདོ་ཁམས་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་དང་། སྐབས་འགར་ཙོང་ཁ་ཡུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་ལ་དབང་བསྒྱུར། ཁོའི་མངའ་འབངས་ཀྱི་མི་ནི་གཙོ་བོ་བོད་མི་ཡིན་ལ། རྒྱ་དང་སོག་པོའང་མི་ཉུང་བར་བཤད། ཁོ་དར་བའི་སྐབས་སུ་འབངས་མི་ཁྱིམ་ཁྲི་བརྒྱ་སྟེ་འབུམ་བཅུ་ལྷག་ཡོད་པར་བཤད། གང་ལྟར་རྒྱ་བོད་སོ་མཚམས་སྲུང་བའི་ཁམས་རྒྱལ་སྟོབས་ལྡན་ཞིག་ཡིན་པར་མངོན······ནོ། །ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོའི་སྐབས་སོ། །

གཉིས་པ། མདོ་སྨད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་གླིང་གེ་སར་གྱིས་དབང་བསྒྱུར་ཚུལ།

དེ་དང་དུས་རགས་པ་མཚུངས་པར། མདོ་ཁམས་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ། གླིང་སེང་ཆེན་གེ་སར་ནོར་བུ་དགྲ་འདུལ་ཞེས་པའི་དཔའ་བོ་སྟོབས་ལྡན་ཞིག་གིས། ཕྱོགས་བཞིའི་དགྲ་བ་ཏུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྐད་གྲགས་ཅན་ཡོད་ལ། དེའི་འབྱུང་ཁུངས་སོགས་

ནི་བོད་ཀྱི་ཙུས་མཛོད་རྙིང་བ་དག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བོད་ཀྱི་ཙུས་ཆེན་བཞིའི་ནང་གི་སྟོང་ལ་ཨ་སྲོ་སྟོང་ཞེས་ཟེར་ལ། གནའ་སྲུང་ལས་སྟོང་ཆེ་གཉན་ཅན་ཞེས་དབུ་འཕང་མཐོ། ཞེས་དང་། རི་མཐོན་པོ་གསུམ་དེ་སྟོང་ལ་ཐོབ། སྟོང་ཞྭ་མགོ་མཐོ་བ་དེ་ནས་བྱུང་། ཞེས་སྲུང་སྐུ་འདི་དག་གི་དོན་ནི། དཔེ་ཐོབ་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་དང་། དོན་ཐོབ་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཏེ་བཞི། ཙུས་ཆེན་བཞིར་ཡོད་པ་ལས། སྟོང་ལ་དཔེ་ཐོབ་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། རི་རྩེ་མོ་གསུམ་གྱི་དཔེ་ལྟར་དབུ་འཕང་མཐོ་བའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། སྤྱིར་སྟོང་འདི་མང་ལ། ཨ་སྲོ་སྟོང་དང་ལྷ་སྟོང་སོགས་ཡོད་ཟེར། འདི་ནི་ཕུ་བོ་སྟོང་དང་། ཕྱུམ་མཆོག་འབྲི་སྨ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཡིན་ལ། འདི་ལ་དཀར་པོ་སྟོང་དང་། ནག་པོ་སྟོང་དང་། ཁྲ་བོ་སྟོང་དང་སྨུག་པོ་སྟོང་གི་རིགས་དང་བཞི་ཡོད་ལ། འདི་རིགས་རྣམས་སུ་འཕྲུངས་པའི་སྐྱེས་བུ་དཔའ་རྩལ་དགུ་ལྡན། སྟོན་ཙུན་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་མང་། སྟོང་རིགས་འདི་ནི་དབུས་གཙང་བར་ཁམས་ཨ་མདོ་སོགས་སུ་ཁྱར་ནས་ཡོད། ཁྱད་པར་དུ་བར་ཁམས་ས་ཆ་འདི་ནི། ས་ཡི་ཆ་གླིང་གི་ཡུལ་ཞེས་པ་ནི། སྨད་དྲུག་ལས་ཟལ་མོ་སྒང་དུ་གྲགས་པའི་ས་འདི་ལ། གླིང་ཁྲི་གོང་འོག་བར་གསུམ་ཡོད་པ་ནི། གླིང་ཁྲི་གོང་མའི་ས་ནི་ཁམས་སྟོད་འབྲི་ཟླུང་གི་ས་ཆ་རྣམས་དང་། དེ་ལས་རྩེ་སྨོམ་ཀྱི་རྫ་རི། དེ་ལས་ཕུ་ན་གཡའ་བྲག་དང་།

གངས་ཐག་གཡའ་ཐ་བའི་རི་ཁྲོད་ངོ་མཚར་ཅན་ཡོད་པ། མདའ་ན་གོང་ཟི་མང་འབྲུག་གཉིས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན། གླིང་ས་སྟོང་སེང་བློན་ཡིན་ལ། སེང་བློན་གྱི་བུ་ཆེ་བ་རྒྱ་ཚ་ཞལ་དཀར་སོགས་ཡིན། གླིང་ཁྲི་བར་མའི་ས་ཆ་ནི་ཤར་ཟླ་རོལ་གྱི་ས་ཆ་རྣམས་དང་། གླིང་ཁྲི་འོག་མའི་ས་ཆ་ནི་མདོ་ཁམས་རྫར་རོལ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། གླིང་ཁྲི་ཞེས་པ་ནི་མི་ཁྲིམ་ཁྲི་ཚོ་རེའི་བདག་པོ་ཡིན་ལ། ཁྲི་དམག་གསུམ་གྱི་དཔུང་གི་བདག་པོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གྲགས་སོ། །

སྟོང་གླིང་བ་དེ་ལ། ཆེ་རྒྱུད་དང་། འབྲིང་རྒྱུད་དང་། ཆུང་རྒྱུད་དང་གསུམ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི། འདི་བའི་ཆེ་རྒྱུད་ཀྱི་དཔོན་ནི་སྟག་རོང་གི་གཟིག་འཕེན། འབྲིང་རྒྱུད་ཀྱི་དཔོན་པོ་ནི་འབྲི་རོང་གི་སྟག་ཤྭ། ཆུང་རྒྱུད་ཀྱི་དཔོན་པོ་ནི་ཀླུ་རོང་གི་ཨ་ཐེ་ཁྲ་ཀན་ཁྲ་པོ། འདི་ཚེ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ཁྲོ་ཀན་ཟེར། མིང་དངོས་ལ་ཁྲོ་བོ་སྐྱབས་ཟེར། འདིའི་བུ་ཆེ་བ་ཁྲོ་བོ་འཕན་ནི་ཁྲོ་ཐུང་ཡིན། འབྲིང་བ་སེང་བློན་དང་། ཆུང་བ་གཉན་ཆུང་གཡུ་སྟག་ཡིན། སེང་བློན་དང་རྒྱ་བཟའི་བུ་རྒྱ་ཚ་ནི་ཁོང་རྒྱལ་དང་། འགག་མོའི་བུ་གེ་ཁོད་སྐྱབས་ནི། ཆུང་དུས་ནས་ཕོ་རྩལ་སྟ་དགུ་དང་ལྡན་པས། སེང་ཆེན་དང་། གེ་སར་ཡང་ཟེར་ལ། ཆུང་དུས་ཇོ་རུ་ཡང་ཟེར། རྗེས་ནས་གླིང་གི་ཡུལ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པས།

འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་པོ་ལྷར་རེད་ཅེས་ཟེར་ནས། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་པོ་སེང་ཆེན་ཞེས་གྲགས་པ་ནི་ཆེ་བརྗོད་དོ། །ཁོང་གིས་སྣ་སྒྱུ་ཡོའི་བུ་མོ་འབྲུག་མོ་ཞེས་གྲགས་པ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། ཁོང་གི་འཁོར་ཞུ་ནུ་དཔའ་ཐུལ (ཏུལ) སུམ་ཅུ་སོགས་དང་། བློན་པོ་ནི། སྣ་དཔའ་ཐུལ (ཏུལ) ཚ་ཞང་འདན་མ་བྱང་ཁྲ་རེད། ཚ་ཞང་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གླིང་ཆུང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚ་བོ་དང་ཞང་པོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རེད། གླིང་ཁྲི་སྒོང་མའི་དཔོན་རྒྱུད་ནི། སྔོན་འབྲི་ཀླུང་ཉིན་གྱི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་ལྷུགས་ར་བསམ་འགྲུབ་རྩེར··· གླིང་ཆེན་པོ་བདག་ཏུང་གི་བར་དུ་ཡོད། ད་ལྟའི་ཁམས་སྡེ་དགེའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱང་དེའི་གདུང་རིགས་ཡིན་ཟེར། བར་ཁམས་སུ་བྱུང་བའི་སྙིང་མའི་བླ་མ་རིག་འཛིན་མགོན་པོ་ལྷུན་འགྲུབ་ཀྱང་དེའི······ གདུང་རིགས་ཡིན་ཟེར། གླིང་ཁྲི་བར་མའི་གདུང་རིགས་ནི་འབྲི་ཀླུང་ཉིན་གྱི་གླིང་ཁར་རག་སྟག་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་རིགས་··· རྣམས་ལས་དེང་སྐབས་སུ་གླིང་རྗེ་ཏུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གླིང་དཔོན་མགོན་ཐར་སྐྱུ་མཆེད་ད་ལྟ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཡིན་ཞེས། མི་བུ་གདུང་རྒྱུག་གི་ཏུས་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ། །

གླིང་བར་མ་འདིའི་མི་རིགས་པད་མ་ཚེ་བརྟན་ཟེར་བ་མགོ···· ལོག་ཡུལ་དུ་འཁྱར་འོངས་ནས། མགོ་ལོག་འབྲུམ་ཡག་གི་ནང་འཁོར་ཕྲུག་མཛོད་བྱས་ནས་བསྡད། ཕྱིས་ནས་ཕྱིམ་ཐབ་བཟུང་

བས་བུ་གསུམ་ཐང་འཁོར་གཡོག་མང་བ་དང་། ཁོ་རང་ཡང་དཔའ་རྩལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། མིས་ཟེར་སྲོལ། "མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་གླིང་དང་བཞི། །མ་ཚད་རྗེ་དང་འདྲ་འདྲ་ཡིན། །ཚོད་ན་རྗེ་ཡི་ལྷག་པ་ཡིན། །" ཟེར་བ་དེ་བྱུང་། དེའི་མི་རྒྱུད་ནི་ད་ལྟའི་དབང་ཆེན་སྟོད་མའི་གླིང་འདི་རྣམས་ཡིན་པ་དང་། གླིང་བར་མའི་རྗེ་རིགས་ལྷ་དབང་ཟེར་བ་མགོ་ལོག་པད་མ་རྫོང་ཉིན་གྱི་སྨུག་ཆེན་ཨ་ཕྱི་ནང་དུ་བསྡད་པའི་བུ་ཆེ་བ་ཚེ་དབང་། ཆུང་བ་མགོན་པོ་དབང་གཉིས་ཡོད། ཚེ་དབང་སོག་པོས་བཙོན་དུ་བཟུང་ (ཧོར་རྫོང་གིར་གྱི་དུས་ཡིན་འདྲ)། རྗེས་སོར་སོག་མོ་ཞིག་ཁྲིད་ནས་རྒྱར་རོལ་ཨ་ཕྱི་ནང་དུ་སླེབས་ནས་བསྡད་པ་ལ་གླིང་སོག་པོ་ཚང་ཟེར་བ་སོགས་གླིང་གི་མི་རྒྱུད་ད་ལྟའང་ཆེས་མང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་མགོ་ལོག་སོགས་ཡུལ་གྲུ་དུ་མར་གླིང་གི་ས་ཆ……ནས་འོངས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་གླིང་ཟེར་མོད། དེ་ཐམས་ཅད་གླིང་གི་རྗེ་རིགས་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་ཟེར།

ཚོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་དང་། མི་ཉག་ཕན་རྒྱུན་འཕབ་སྟོད་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་གཉིས་ཀའི་ཤུགས་ཚུང་ཉམས་པའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ། ཧོར་དམག་གིས་མདོ་སྨད་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་མར་རྒྱ་འགྲོག་སོགས་བྱས་པར། གླིང་རྗེ་གེ་སར་ནོར་བུ་དགྲ་འདུལ་གྱིས་ཧོར་དང་འཇང་དང་། ཏ་ཟིག་སོགས་ཕམ་པར་བྱས་ཏེ། བར་ཁམས་

དང་ས་ཆུའི་སྟོད་སྨད་པར་གསུམ་གླིང་གིས་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ལས། "ས་ཆུ་ཤར་ནས་ནུབ་ཏུ་འཁྱོག་པ་ས་མི་འདྲེས་མཚམས་སུ་ཚ་གན་པེ་ཤིང་དགའ་ལྡན་རབ་རྒྱས་གླིང་ཟེ…… ལྟར་བྱུང་ཚུལ་ནི། པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཡེ་བས་ཀྱི་དུས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་ལ། སྔོན་གླིང་གི་སར་གྱིས་བཟུང་བའི་ཡུལ་མཛོད་དགེ་ཚོགས་དེ་མི་རབས་དུ་མར་འདུག་ཀྱང་། ད་ཐན་གང་འདྲ་ཡོང་མི་ཤེས། དེའི་ས་གནད་ཟིན་ས་ཞིག་ཏུ་དགོན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་འདྲ་སྙེ་ཁྱིད་ཀྱིས་དགོན་པ་ཞིག……ཐོབ། ཅེས་བཀའ་གནང་བ་ཐུགས་ལ་བཏགས" ཞེས་གསུངས་སོ། །

གླིང་ཚང་ཆེན་གྱི་སར་ནོར་བུ་དགྲ་འདུལ་གྱི་དཔུང་གང་དུ…… སློབས་ཤུལ་གྱི་རྗེས་གསལ་པོར་ཡོད་དེ། འགའ་ཞིག་ནི་བདག་གིས་སྣར་བློས་ཟིན་པ་ཡོད་ལ། དེ་མིན་དཔེར་ན། རྒྱལ་སྲས་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་གྱི་གནས…… བསྟོད་ཀ་ལ་པིང་ཀའི་སྒྲ་དབྱངས་ལས། "འདི་ནས་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་མཚམས་སུ། །བ་ཡན་ལུང་བ་ཞེས་བྱ་བར། །གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་གོ་ཁྲབ་དང་། །གྲུབ་རྟགས་མཚན་མ་ལེགས་པར་གསལ། །" ཞེས་དང་། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས། ཉིན་གཅིག་གནས་དེའི་ཕུར། ཀམ་པོ་གནས་ཞེས་ཐ་སྙད་གདགས་

གཞིའི་རྩ་བ་ཕ་བོང་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ཀ་རང་བྱོན་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ··· མཇལ་ཞིང་ཚོགས་འཁོར་ཕུལ། དེའི་ལམ་ཞོར་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཏུ གླིང་གེ་སར་གྱི་དཔའ་རྟུལ་མང་པོའི་གོ་ཁྲབ་དང་། མདའ་གྲི་མདུང་གསུམ་སོགས་མཚོན་ཆ་མང་པོ་དང་། རྒྱ་ཚ་ཞལ་དཀར་གྱི་རལ་གྲི་ཡ་ཟི་སྐར་ཕྲན་སོགས་མཇལ་རྒྱུ་འདུག་ཅེས་གསུངས······ (མདོ་སྨད་ཁམས་ཀྱི་ཀ་བོའི་གནས་རེད)།

གླིང་གི་སྒྲུང་ཡིག་རྣམས་སུ། གླིང་གིས་རྨ་རྒྱུའི་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་བཟུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་གཞན། ཙོང་ཁའི་བདེ་ཐང་དང་། ཙོང་ཁའི་ཆུ་རྒྱུད་རྣམས་དང་། ཟི་ལིང་མཁར་སོགས་བཟུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མེད་པ་ནི། ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་དང་། མི་ཉག་གིས་གང་བཟུང་བའི་ས་དག་ནི། བོད་རང་གི་ལག་ཏུ་ཡོད་གཤིས་དཔུང་འཇུག་མ་ཐུབ་པར་སེམས་སོ། །གླིང་གི་སྐབས་སོ། །

གསུམ་པ། མདོ་སྨད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་མགོ་ལོག་སོགས་ཀྱི་སྐོར།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྨ་གཡང་ཕྱུག་མོའི་སྟོད་ནས་ཨ་མདོར་བསྡུ་བས། དེ་ནས་བཟུང་བོད་མི་ཆགས་ཚུལ་ནི། ཐང་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་རྨ་སྟོད་མགོ་ལོག་གི་ས་ཆ········ སོགས་སུ་ཐང་དམག་གིས་མ་བཟུང་བར། དེ་གར་གཙུག་མར་གནས་པའི་བོད་ཀྱི་མི་སྡེ་ཡོད་པ་ནི། རྨར་རོལ་གྱི་ས་ཆའི་སྟོད་དུ

སྦྲ་རིགས་ཀྱི་དཔོན་གཞན་རྩེ་ཟེར་བ་ཡོད་ལ། བར་དུ་སྦྲ་རིགས་ཀྱི་དཔོན་མཁར་རེ་ཟེར་བ་ཡོད། སྨད་དུ་སྦྲ་རིགས་ཀྱི་དཔོན་པ་ཡི་ཟེར་བ་འབངས་བཅས་ཡོད།

དེ་རྗེས་མགོ་ལོག་གི་མི་རྒྱུད་བྱུང་ཚུལ་ནི། བོད་ཀྱི་རུས་ཆེན་བཞིའི་ནང་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཨ་ལྕགས་འབྲི་ཞེས་ཟེར། འབྲི་འདི་ལ་འབྲུ་ཞེས་འབྲི་བ་དང་འབྲི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་དང་རུས་མཛོད་སྔོན་མ་ཁ་ཤས་སུའང་འབྲུ་ཞེས་བྲིས་པ་ཡོད་སོད། རུས་མཛོད་དག་ཏུ་འབྲི་རྗེ་ར་ཙོ་ཅན་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་གདུང་རིགས་ཞེས་ཡོད་པ་དང་། འབྲི་གུང་གི་འབྲི་ཡང་གུག་གུ་ཅན་དུ་གཏན་ཁེལ་ཞིང་། དེ་ཡང་འབྲི་རིགས་ཀྱི་རུས་ཡིག་ཡིན་པར་གདའ་བས་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར····དུ་གུག་གུ་ཅན་འབྲི་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གནའ་སྒྲུང་ལས། འབྲི་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་དགྲ་ལ་རྒོད་ཅེས་དང་། རི་རྩ་བ་གསུམ་དེ་འབྲི་ལ་ཐོབ། །རྒྱལ་ས་ནོན་པ་རེ་ཡི་ནོན། །ཞེས་སྒྲུང་གླུ་འདི་དག་ལ་དོན་ཐོབ་ཀྱི་གཉིས་དང་། དཔེ་ཐོབ་ཀྱི་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་བཞི་རུས་ཆེན་བཞི་ལ་ཡོད་པ་ལས། འབྲི་ལ་དཔེ་ཐོབ་ཀྱི་གླུ་ཡིན། རི་རྩ་བ་གསུམ་གྱི་དཔེ་ལྟར་བཏན་ཏེ་རྒྱལ་ས་ནོན་པའི་དོན་ཡིན·····ཟེར། གནའ་སྒྲུང་དུ། འབྲི་ཤིང་བྲུང་ཅན་དེས་འཐབ་ན་མཛེས། །ཞེས་འཐབ་འཛིང་ལ་བཟང་བའི་རིགས་ཡིན་ཞིང་།

འབྲི་རྗེ་རྣ་ཅོ་ཅན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གདུང་རིགས་དང་།   འབྲི་མི་འགྱུར་ཐར་བའི་གནས་བརྒྱད་ཅེས།   ས་སྐྱ་དང་འབྲི་གུང་སོགས་ཀྱི་གདུང་རིགས་བརྒྱད་དབུས་གཙང་དང་བར་ཁམས་སུ་ཡོད་པ……དང་།   ཁམས་ཀྱི་གྲེ་རོང་ལྕགས་གསུམ་ཁོག་དང་།   གསེར་རོང་སོགས་ལ་ལྷགས་མོའི་གདུང་རིགས་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། བར་ཁམས་སུ་ཉོ་རོང་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་མགོ་ལོག་ཟེར་བའི་སར……ཡང་འབྲི་རིགས་མང་དུ་ཡོད་ལ།   བར་སྐབས་ཤིག་ཏུ་དེ་ནས་གླིང་གི་ཡུལ་དུ་མི་རྗེ་ཐུན་ཁོལ་ཁྲིམ་བཅུ་དང་བཅས་ཏེ་འོངས་ནས།
འབྲི་གླུང་གི་ཉིན་ཕྱོགས་འཛི་འགུ་ཁོ་ལུང་བ་ཞེས་བྱ་བར་གཞི……ཆགས་ནས་རིང་ཞིག་ལོན་པའི་ཚེ།   འབྲི་ལྷ་རྒྱལ་ཞེས་པའི་ཁྲིམ་ཐུགས་པ་ཞིག་བྱུང་།   དེས་གཉན་བཟའ་ཞིག་བླངས་པའི་བུ་ཨ་འབུམ་རྒྱལ་ཟེར་བ་སྐྱེས།   དེ་ཆེར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཙམ་ནས།   གླིང་རྗེ་དང་མ་མཐུན་པར།   གླིང་རྗེས་བཀའ་བསྒོན་དང་ཐུགས་གནག་པའི་ཚེ་ན།   ཐུན་མི་ཁྲིམ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་དང་བཅས་ཡུལ་བུད་ནས།   རྫ་རོལ་དགོངས་དང་པོ་དང་།   མ་སྲིད་ལྷེ་ཐང་།   སྐྱིད་ཡག་དང་། གོས་ཀྱི་མ་མོ་བཞི་མདོ་རྣམས་སུ་བསྡད། དེ་རྗེས་མཁར་གོང་ལུག་སྔ་རིང་མོ་ཡན་ཆད་དང་།   ཚ་ལུག་སྔ་མཁར་གསུམ་མདོ་མན་ཆད་བཟུང་སྟེ།   མཁར་གོང་རྒྱལ་ས་བྱས།   ཚ་ལུག་སྔ་མཁར་གསུམ་མདོར་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་དང་།   ལྷ་ཁང་ཁ་ཤས་བརྩིགས།

ལྷ་རྒྱལ། ལྷ་རིར་མཆམས་ལ་བཞུགས། བྱ་ཨ་འབུམ་རྒྱལ་ར་པོན་སར་བསྐོས། གོང་དུ་བཤད་པའི་གཏུག་མར་གནས་པའི་གཉན་མཁར་བ་གསུམ་གྱི་མི་སྡེ་རྣམས་དང་ཚོང་འབྲེལ་ཉེ་ཤག་བསྡེབས་……ནས་འདུག་སྐབས། འབྲི་ལྷ་རྒྱལ་ཕ་བུ་ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཆར་མཐོ་བར་གྱུར་པས། གཉན་མཁར་བ་གསུམ་གྱི་དཔོན་རྣམས་ཕྲག་དོག་སྐྱེས་ཏེ། མགོ་ལོག་འབྲི་ལྷ་རྒྱལ་ཚང་ལ་དམག་བརྒྱབ་པས་གཉན་རྩེའི་དཔོན་བསད། གཉན་མཁར་བ་གསུམ་པ་མ་སྐྱེ་མགོ་སྒྱུར། ཞུས་ཞུལ། ཐན་དུ་ཁས་བླངས་སོ། །

བྱ་ཨ་འབུམ་རྒྱལ་གྱིས་སྤར་སྒྲིང་རྗེ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཞིག………བླངས་པ་ལ་བུ་གསུམ་སྐྱེས། ཆེ་བ་འབུམ་སྐྱབས། འབྲིང་བ་འབུམ་དགེ། ཆུང་བ་འབུམ་ཡག་གསུམ་ཡིན། དེ་དུས་ཟུར་སྔོད་དུ་མཁར་བརྩིགས་ནས་དེར་བསྡད། བུ་ཆུང་བ་འབུམ་ཡག་གིས་གཉན་མོ་ཞིག་བླངས་པ་ལ་བུ་ཕག་ཐར་ཟེར་བ་སྐྱེས། ཕག་ཐར་གྱི་རིང་ལ། རྗེ་ཁོག འཛི་སྐ ཟུར་ཁོག་གསུམ་གྱི་བདག་པོར་གྱུར། འདི་སྐབས་ཤིག་ལ་མགོ་ལོག་ཨ་འབུམ་ལོ་གོ་གསུམ་ལོན་དུས་ཤུ་འདས། ཕག་ཐར་གྱིས་རང་ཞབས་ཀྱི་འཕེལ་འཛོམས་བཟའ། ཐར་མོ་མཚོ་ཟེར་བ་ཁབ་ཏུ་བསུས། དེ་ལ་བུ་བཞི་སྐྱེས། ཕག་ཐར་གྱི་རིང་ལ་ཟུར་རོལ་མ་ལག་དྲུག་གི་ས་ཆ་དང་ཤི་སྟེ་ལ་དབང་། ཟུར་རོལ་ཆེན་མོའི་མདའ་གསེར་གཞོངས་དང་།

ཁྲི་ལི་སྐད་ཐོག་ཏུ་མཁར་རྫོང་གཉིས་བརྩིགས། དེའི་སྐབས་ཀྲུ་ཤིང་རྒྱ་རྒྱལ་གྱིས་འཛམ་བྲིད་གྱི་སྲིད་ཇུས་བསྒྱུར་ཏེ་གྲངས་ཉུང་མི…རིགས་ཀྱི་དཔོན་དག་ལ་དཔོན་ཐོབ་སྐྱེར་བའི་སྐབས་ཡིན་པས། ཀྲུ་ཤིང་ཚོན་ཏེས་ཕག་ཐར་ལ་ཐང་སོ་ཡེ་ཞེས་ཁྲི་དཔོན་གྱི་ལུང་བྱིན། ཁོ་རང་གི་བུ་བཞིའི་གཅིག་ཀ་ཐོག་བླ་མ་ཆོས་འབུམ་ཡིན། ཆེ་བ་རྡོ་རྗེ་འབུམ་ལ་རྡོ་རོལ་གྱི་ས་ཆ་དང་མི་སྡེ། འབྲིང་བ་པདྨ་འབུམ་ལ་འཛོ་སྐའི་ཁོག ཆུང་བ་པདྨ་ཡག་ལ་རྨར་རོལ་གྱི་ས་ཆ་དང་མི་སྡེ་བྱིན། ཛ་ཁོག་གི་མི་སྡེ། གསེར་ཁོག་གི་ཁྲལ། གཡུ་དང་རྩང་ཁོག་གི་ས་ཆ་མི་སྡེ་རྣམས་ཐུན་མོང་དུ་བཞག་སྟེ་ཁོ་སོ་གྱུ་དགུ་ལ……འདས། རྡོ་རྗེ་འབུམ་གྱི་བུ་ཆེ་བ་འབུམ་སྐྱུག་རྒྱལ་དང་། ཆུང་བ་དབང་ཆེན་འབུམ་ཡིན། པདྨ་འབུམ་གྱི་བུ་ཆེ་བ་ཐར་བ་དང་། ཆུང་བ་མགོ་སོག་དཔོན་པོ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ཡིན། པདྨ་ཡག་གི་བུ་ཆེ་བ་ཀླུ་འུ་དང་། ཆུང་བ་གཞན་ཐར་རེད། རྡོ་རྗེ་འབུམ་གྱི་བུ་ཆེ་བ་འབུམ་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱུག་ཆེན་གད་འགོར་ཁང་བ་ཞིག་བརྩིགས་ནས……བཤད། བུ་ཆུང་བ་དབང་ཆེན་འབུམ་ཕ་མཁར་དུ་བཤད། པདྨ་འབུམ་གྱི་བུ་ཆེ་བ་ཐར་བ་ཆེན་མོ་གདོང་དུ་ཕ་ཁྲིམ་དེར་བཤད། ཆུང་བ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ཀ་ཐོག་ཏུ་བཙན། པདྨ་ཡག་གི་བུ་ཆེ་བ་ཀླུ་འུ་གཞན་གྲོང་གོང་མར་བཤད་པས་ས་དེར་ཀླུ་འུ་ནང་ཟེར། ཆུང་བ་གཞན་ཐར་དེ་ཕ་ཁྲིམ་དུ་བཤད་པར་ས་དེར་གཞན་ནང……

ཟེར། པདྨ་ཡག་གི་བུ་ཆུང་བ་རྟག་ཕན་རྒྱུད་པ་ལ། བར་སྐབས་སུ་མགོ་ལོག་སྙིང་བུ་མཚོ་ཞེས་པ་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་པ་ད་ལྟའི་མགོ་ལོག་དཔལ་ཡུལ་ཚང་ཡིན་ཟེར། འདི་སྐབས་དཔལ་ཤུལ་བན་ཞར་གྱིས་མགོ་ལོག་གི་དཔོན་རྣམས་ལ་ས་ཞིག་བསྐྱངས་པར་རྡོ་རྗེ་... འབུམ་ཕ་བུ་ནས་རྡོ་རོལ་རྗེས་མད་འབྱིན། རྡོ་རྗེ་འབུམ་གྱི་བུ་ཆེ་བ་འབུམ་ཕྲུག་རྒྱལ་ལ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི། ཆེ་བ་མགོ་ལོག་ཨ་སྐྱོང་དང་། དཔོན་མགོ་ལོག་རྒྱལ་མཚན་ནམ་རིན་ཆེན་འབུམ་གཉིས་ཡིན། པདྨ་འབུམ་གྱིས་འཛོ་སྐའི་སྟོད་སྨད་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བས་པདྨ་འབུམ་ཚང་ཟེར་བ་བྱུང་། པདྨ་ཡག་གི་ཤ་མདོག་ནག་སྨུག་ཡིན་སྟབས་བན་ནག་ཟེར་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེའི་བུ་ཁྲ་ཚ་དང་གཞན་ཐར་གཉིས་ཀྱི་ནང་སྡེ་ཐམས་ཐད་ལ་བན་ནག་ཚང་ཟེར། འབུམ་རྒྱལ་གྱི་བུ་ཆེ་བ་ཨ་སྐྱོང་ནི་ཡར་ཅང་དུ་མཁར་བརྩིགས་ནས་བསྡད་པས་ཨ་སྐྱོང་ཟེར། དེ་སྐབས་དབང་ཆེན་འབུམ་ཚང་། ཨ་སྐྱོང་ཚང་། པདྨ་འབུམ་ཚང་། པདྨ་ཡག་ཚང་རྣམས་ཀྱིས་ས་བགོས་ནས། ས་མཚམས་སུ་རྡོ་བརྩིགས། དབང་ཆེན་འབུམ་གྱི་བུ་ཆེ་བ་ཚེ་བརྟན་ཡག འདིའི་རྒྱུད་པ་དབང་ཆེན་སྨད་པ་རེད་ཟེར། བུ་ཆུང་བ་ཚེ་མགོན་ཡག་གི་རྒྱུད་པ་དབང་ཆེན་སྟོད་པ་ཚང་རེད།

ཨ་སྐྱོང་། དབང་ཆེན་འབུམ། པདྨ་འབུམ་འདི་གསུམ་

ལ་དེ་སྐབས་མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་ཟེར།

ཨ་སྐྱོང་ལ་བུ་སྐྱིད་བུ་རྒྱལ་དང་། ཁྲོ་བོ་རྒྱལ་གཉིས་སྐྱུང་བའི་སྐྱིད་བུ་རྒྱལ་ནི་མི་དྲག་རྩལ་ཅན་ཡིན་པས། ཨ་སྐྱོང་གི་དབང་དེས་བསྒྲུང་ཞིང་། ཐང་མཁར་དུ་ད་ལྟའི་ཁང་ཀན་ཟེར་བ་དེ་བརྩིགས། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་པདྨ་ཡག་གི་བུ་རྒྱུད་མགོ་ལོག་ནག་ཟེར་བུ་བཞི་བྱུང་། སྐྱིད་བུ་རྒྱལ་གྱི་བུ་མགོ་ལོག་བྲ་ཀུ་འབུམ། དེས་མཁར་གོང་མ་བརྩིགས། དེའི་བུ་ཚེ་དབང་འབུམ་གྱིས་ཁང་བ་གསར་བ་བརྩིགས་པ་དེ་ལ་ཁང་གསར་ཟེར། དེ་ལྟར་མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་གྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ནི་གཙོ་ཆེར་ཨ་ལྷ་གས······འབྲིའི་རིགས་ཡིན་མོད། ཨ་སྐྱོ་སྟོང་གི་རིགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། སྟོང་རྒྱལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཚ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་། སྦྲ་རིགས་ཀྱང་ཡོད། དེ་དག་ནི་ཇེ་རིགས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འབངས་མི་སེར་ལ་སྣ་ཚོགས་ཞིག་ཡོད་དེ། མགོ་ལོག་སྐྱིད་ལྷ་བུ་ཐར་ཐང་དམག་གིས་མ་བཟུང་བའི་སར་གཅུག་མའི་བོད་རིགས་ཡོད་དེ། ཐར་བཤད་པ་ལྟར་འབྲི་ལྷ་རྒྱལ་ཕ་བུས་བཅོམ་པའི་གཉན་སྟེ། མཁར་བ། བ་ཞི་གསུམ་གྱི་དཔོན་མི་སྐྱེ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་པ་ཡོད་ལ། རྟར་སྒྲིང་འཁྲུག་པའི་སྐབས་སུ་ཡོང་བའི་དཀར་པོ་སྟོང་གི་རིགས་ཀྱང་སང་····ས་གང་དུ་ཡོད་ལ། བོད་ཐང་དམག་འཁྲུག་གི་སྐབས་ཀྱི་དམག····

མིའི་རྒྱུད་ཀྱང་མང་དུ་ཡོད་དོ། །མགོ་ལོག་གི་སྐབས་སོ། །

རྣ་ཁོག་པོ་ཉིའི་མདོ་སོགས་སུ་དབལ་ཤུལ་སྟོད་སྨད་འདི……དག་སྟོང་རིགས་ཡིན་ཏེ། རི་རྩེ་མོ་གསུམ་དེ་སྟོང་ལ་ཐོབ། སྟོང་ཞྭ་མགོ་མཐོ་བ་དེ་ཡི་དོན། ཟེར་བ་ལྟར་མདའ་ཐང་ཆེ། མདོ་ཁམས་སྟོང་ཤུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ། དབལ་ཤུལ། རག་ཤུལ། ཕྱུག་ཤུལ། ཏོར་ཤུལ། གཞན་ཤུལ། ཐལ་ཤུལ། ནག་ཤུལ། དམག་ཤུལ། ཡོན་ཤུལ། སྒོ་ཤུལ། རོང་ཤུལ། ཀ་ཤུལ། རྒྱ་ཤུལ། རྒྱོ་ཤུལ། མཁར་ཤུལ། ཡག་ཤུལ། སྟོ་ཤུལ། དྲག་ཤུལ་རྣམས་དང་། སྟོང་ཚ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ། ཏོག་ཚ། ཙོག་ཚ། འགོ་ཚ། ཕྱུག་ཚ། ཁྲོམ་ཚ། དསུ་ཚ། ཀང་ཚ། ཟམ་ཚ། འཚམས་ཚ། རག་ཚ། ཏུར་ཚ། སྣག་ཚ། གཟི་ཚ། བྱུ་ཚ། སྨུག་ཚ། གཡི་ཚ། མཚུར་ཚ། ཀྱང་ཚའམ་ཚང་ཚ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས། དབལ་ཤུལ་ནི། སྟོང་དབལ་ཆེན་སྐྱབས་ཀྱི་མི་རིགས་ལ་སྐབས་ཤིག་དབལ་ཤུལ་ཕུར་བ་ཐར་ཟེར་བ་…བྱུང་། དེའི་བུ། གེ་ཡི། གེ་ཙོ། གེ་འཕན་གསུམ། གེ་ཡི་དང་གེ་ཙོའི་རྒྱུད་པ་འབུམ་སྐྱབས་ཡག་དང་ཁྲོ་ཕོ་སོགས་ཡིན། གེ་འཕན་གྱི་རྒྱུད་པ་དབལ་ཤུལ་བན་དཔོན་ཟེར་བའི་རྒྱུད་དུ་ཀུན……མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཁྲུངས། དེའི་རྒྱུད་པ་ཚན་གཅིག་ལྷོ་ཕྱུགས་ཀྱི་གཡུ་ཁོག རྩང་ཁོག སྙིག་ཁོག་རྣམས་

བཟུང་བས། གེ་འཕན་གཡུ་ཟང་སྙེག་གསུམ་ནི། གསེར་སྟོད་དང་སྨི་སྟོད་དུ་ཆགས་པ་དེ་གེ་འཕན་སྙིང་མ་དང་། སྨྲ་སྨོར་མ་གཉིས་གེ་འཕན་སྟོད་བཟའ་ཚང་། གེ་ཙེའི་རྒྱུད་པ་གེ་ཙེ་མ་ལག་རྫོང་གསུམ་གྲགས་པ་རྒྱ་ཆེ། སྨྲ་རྩ་སྟོད་སྟེ་དགེའི་མདའ་ཞབས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀུང་གེ་ཙེའི་མི་རྒྱུད་རེད། གེ་ཙེ་དཔོན་པོ་དང་གེ་ཙེ་ཁྲོ་ཤུལ་ཡང་འདི་ལས་ཀྱིས། གེ་རྒྱལ་གྱི་མིའི་རྒྱུད་པ་ཁམས་སུ་ཡོད་ཀུང་དཔོན་རིགས་མེད། ཕུར་པ་ཐར་གྱི་སྔོན་མི་རྒྱུད་མཚོ་སྔོན་དུ་མཆེད་པ་རྩ་ཡོས་དུས་འཁྲུག་དུས་སྐྱར་སོང་བ་ལི་ཐང་གཡོན་ཏུ་མ་དང་། སྟེ་གཞུང་མ་ཟེར་བའི་དཔོན་རིགས། དཔལ་ཤུལ་ཁྲོམ་ཐལ་མ་ཟེར་བའང་ཡོད། གེ་ལིའི་བུ་ཚུང་བ་བན་ཞར་གྱི་མི་རྒྱུད་དཔལ་ཤུལ་སྟག་སྐྱབས་ཀྱིས་རྫོ་སྟོད་རྫེ་མང་རའི་ས་མགོ་ལོག་ལ་བསྐྱངས་ནས་དེར་མཁར་གཞི་བཟུང་། འདི་ལ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་སྟག་ལྷ་འཕན་གྱི་བུས། རྔོས་ཁོག་ཏུ་ཏ་བ་བྱུས་ནས་བསྡད་པའི་རྒྱུད་གསེར་ཐལ་དཔོན་རིགས། བན་ཞར་ནས་མི་རབས་འགའ་སོང་བའི་མཚམས་ཁྲོ་ཁོ་ཞེས་པའི་བུ་ཆེ་བས་རྐར་གྱི་སྨུ་ནང་དུ་འགྲོག་བཟུང་བའི་རྒྱུད་པ་ལ་སྨུ་ཐལ་དང་། ཆུང་བས་ཁོ་སྟོད་དུ་འགྲོག་བཟུང་བའི་རྒྱུད་པ་ཁོ་ཐལ་དཔོན་རིགས་དཔལ་ཤུལ་ཁྲོ་ཁོ་ཟེར་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །

དཔལ་ཤུལ་བུ་ཚུང་གི་རྒྱུད་པ་བུ་ཚུང་ཏ་ཡག་ཚེས་གསུམ······

འཕན་དང་བཞི་ཟེར་བ་བྱུང་། ཨ་སྐྱབས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་གསེར་ཐལ་མའི་མདའ་འོག་ཏུ་ཡོད། དཔལ་ཤུལ་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་ཀྱི་བུ་འབུམ་སྐྱབས་ཡག དེ་ལ་རྡོ་སྨད་དུ་བུ་མགོན་པོ་ལྷུན་འགྲུབ་དང་། རྡོ་སྟོད་དུ་ཨེར་ཁེ་ཐའི་ཧི་ནམ་མཁའ་ཚེ་རིང་། འཛོ་སྐའི་མདར་རྣམ་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་དང་གསུམ། ཐའི་ཧི་ལ་དཔོན་འཛུ་ནང་གི་བདག་རྐྱེན་ཆེ། མགོན་པོ་ལྷུན་འགྲུབ་ཀྱིས་སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་གདན་དྲངས་ནས་རྡོ་སྨད་དུ་དགོན་པ་ཞིག་བཏབ། སངས་རྒྱས་འབུམ་གྱི་མི་རྒྱུད་འཛོ་སྐའི་ཞ་འབྲི་མགོ བསུ་མདའ། རྡོ་སྟོད་སྐྱི་ར་རྡོ་སྨད་ཁ་མདའ་རྣམས་སུ་ཡོད་ཟེར་རོ། །

ད་ལྟ་འཇམ་ཐང་ཞེས་གྲགས་པའི་མི་སེར་ལ་ནི་སྟོང་རིགས། འབྲི་རིགས། སྨྲ་རིགས་སོགས་རིགས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ལ་དེ་དག་ནི། ལ་ལ་བོད་རྒྱལ་བཙན་པོ་དག་གི་དུས་སྐབས་ཀྱི་སོ་མཚམས་སྲུང་དམག་ཡིན་པ་དང་། ལ་ལ་ནི་ཕྱིས་སུ་འོངས་པ་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་འདུག བོད་སིལ་བུར་གྱར་བའི་རྗེས་སུ་རེ་ཞིག་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོས་དབང་བསྒྱུར་ཞིང་། དེ་རྗེས་གླིང་རྗེ་གེ་སར་གྱིས་ཀྱང་དབང་བསྒྱུར། དེ་རྗེས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མགོ་ལོག་གི་དཔོན་ཕག་ཐར་གྱིས་རྒྱར་ཤོད་མ་ལག་རྡུག་ལ་དབང་བསྒྱུར……བའི་གྲས་སུ་འཛམ་ཐང་འཛོ་སྐ་སོགས་ཡོད་དེ། དེ་རྡུག་ནི་གནའ་མིའི་སྒྲུ་གཞིས་ལ། རྒྱར་རོལ་མ་ལག་རྡུག་གི་ཆེ་བ་ཡིན། ཛ་ཁོག་བ་

ལགས་སྐུ་མོ་རྣར་གྱི་ལག ཛོ་ཁོག་རི་ཐང་ཕྱུག་མོ་རྣར་གྱི་ལག འཛིན་སྐ་ལྷ་མོ་དར་ཐང་རྣར་གྱི་ལག གཡུ་ཁོག་སྤག་མོ་འཕྲེད་ཞལ་རྣར་གྱི་ལག རྩང་ཁོག་མདོ་བ་ཁ་བཀལ་རྣར་གྱི་ལག སྨེག་ཁོག་རྟན་ར་སྒྲུ་པའི་རྣར་གྱི་ལག ཅེས་ཟེར་བ་དེ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་རྗེས་ཕག་ཐར་ཕྱི་བྱུ་འབུམ་ཡག་པདྨ་འབུམ་འཛིན་སྐྲ་སྟོད་སྨད………ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེ་ཐམས་ཅད་དང་ས་ཆའི་བདག་པོ་བྱས་པས་པདྨ…འབུམ་ཚང་ཟེར་བ་བྱུང་། པདྨ་འབུམ་གྱི་བུ་ནག་ཐར་གྱིས་ཆེན་པོ་གདོང་མཁར་མགོ་ནག་མར་གསེར་འབུམ་པོ་ཧི་བཙུ་ཏུག་མ……བྲིས་ཏེ། རབ་གནས་ལ་འཛམ་ཐང་ཆོས་རྗེ་གོང་མ་དང་། རི་ཁྲོད་པ་དགེ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཟེར་བ་གཉིས་ལྷན་རྒྱས་གདན་དྲངས………ཏེ། འབུལ་ཆེན་བཞག འཛིན་སྐའི་སྤྱི་ནག་ཤོས་མདའ་མན་ཆད་དང་། བསི་མདའ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ས་ཆ་དང་གྲྭ་བ་རྣམས་ཕུལ། ཆོས་རྗེ་གོང་མ་ནས་འཛམ་ཐང་སོགས་ཀྱི་ཐོན་འགའ་འབུལ………དགོས་གསུང་བ་ལྟར་ཕུལ། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་བླ་མ་འཛམ་ཐང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་དུ་གྱུར། ཛོ་ཁོག་ཏུ་དཔལ་ཤུལ་མགོན་པོ་ལྷུན་འགྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བཟུང་བར……བཤད་འདུག་གོ། །འཛམ་ཐང་གི་སྐབས་སོ། །

ཛ་ཁོག་ནི། རྣར་རོལ་མ་ལག་ཏུག་གི་ནང་ཚན་ཡིན་ཏེ། ཛ་ཁོག་པ་ལགས་སྐུ་མོ་རྣར་གྱི་ལག ཅེས་ཟེར་རོ། །རྣར་རོལ་

ཨ་ལག་ཏྲུ་ག་གི་ས་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་ཚིག་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་⋯⋯
དེ། འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཏུ་མ་ཞིག་ཡོད་ངེས་ལ། ཇ་བ་འདི་ས་
དབྱིབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར། ས་དབྱིབས་ནི་ཇ་འདྲ་
བའི་རླུམ་པོ་ཞིག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཏགས་ཟེར་བ།
ས་དབྱིབས་ལ་བལྟས་ན་བདེན་པ་འདྲ། འགའ་ཞིག་གིས་ས་
འདིའི་མི་རྣམས་མང་འ་རིས་ནས་འོངས་པ་ཡིན་པས་མང་འ་བ་ཟེར་
བ་བཙ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་དུས།
དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་དང་སྟོང་ཞུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ནི་མཉམ⋯
དུ་སྟོད་མང་འ་རིས་སྐྱོགས་ནས་འོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་ཁུངས་
མེད་ཀྱི་གཏམ་དུ་འཁྱམས་ཏེ་མང་འ་རིས་པ་ལ་མང་འ་བ་དང་།
ཞང་ཞུང་བ་ལ་ཞང་བ་དང་། སྤུ་རེངས་པ་ལ་སྤུ་བ་དང་། ལྷ་ས་
བ་ལ་ལྷ་བ་དང་། སེ་ར་བ་ལ་སེ་བ་དང་། འབྲས་སྤུངས་པ་ལ་
འབྲས་པ་དང་། དགའ་ལྡན་པ་ལ་དགའ་བ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་བདག་
སྒྲ་ཅན་གྱི་ཚིག་སྡུད་ནི་སྤར་མ་མཐོང་ཞིང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག⋯⋯
གིས་མ་མཛད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚིག་སྡུད་ནི། རིག་པའི་གཞུང་
ལུགས་དང་། བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པ་དང་།
སྟོང་ཞུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ནི། ཨ་སྒོ་སྟོང་གི་རིགས་ལས་གྱེས་པ་
མདོ་ཁམས་སྟོད་སྨད་ཀུན་ཏུ་སྤར་ནས་ཡོད་པ་ཏུས་མཛོད་དག་ཏུ⋯
གསལ་ཞིང་། དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ནི་ཁྲི་རལ་གྱི་དུས་སུ་ཁྲལ་

བསྟུ་ཙ་མདོ་སྨད་འདིར་འོངས་པས་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་དུས་ཡིན···པ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་ཡིན་པས། དེའི་དུས་སུ་དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་གསར་དུ་སླེབས་པ་མིན་པས། བཤད་ཚུལ་དེ་དག་ནི་རྫོག་བཟོ་འབའ་ཞིག་གོ། །

དེས་ན་ས་འདིར་ས་གཞན་དང་འདྲ་བར་གནའ་དུས་ནས་བོད······རིགས་ཡོད་ངེས། བོད་ཐང་འཁྲུག་པའི་སྐབས་སུ་བོད་མི་དྲག་འདེད་ཀྱིས། ཐང་དམག་གིས་གཞི་བཟུང་སྟེ། མཁར་བརྩིགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཤུལ་ད་ལྟའང་ཡོད་ལ། བོད་རྒྱལ་གྱི་དཔུང་གིས་ཐང་དམག་དེད་རྗེས། རིམ་གྱིས་མི་སྡེ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་མཚམས་སྲུང་བའི་དམག་མིའི་རྒྱུད་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོའི་དུས་སུའང་བོད་མི་སྡེ་ཆགས་པ་དང་། གླིང་རྗེ་གེ་སར་གྱི་དཔུང་འདིགར་འོངས་ནས་རེ་ཞིག་བསྡད་དེ། ཇ་སྨད་འདིར་ཁྲོ་ཐུང་གིས་མདའ་ལ་ཞིང་བཏབ། ཕུ་ལ་སྤུགས་སྐྱོང་། རི་སུལ་དུ་རི་དྭགས་རྔོན་པའི་ས་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་རྔར་རྫོང་ལ་མ་ལག་རྟུག་གི་སྟོད་གཉན་རྩེའི་ས་དང་། བར་མཁར་རེའི་ས་དང་། སྨད་བ་ལེའི་ས་ཡིན། འདི་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ས་ལེ་ཞེས་ཡོད་ཀྱང་ཙས་མཛོད་འགའ་ཞིག་ཏུ་བ་ལེ་ཞེས་བྲིས་ཡོད་པ་དང་། ས་འདིར་ཡང་དེའི་རིགས་རྒྱུད་ཡོད་པ་ལ་བ་ལེ་ཞེས་འབོད་པར······སྣང་བས། འདིར་དེ་ལྟར་བྲིས་པ་ཡིན། གཉན་རྩེ་སྒྲ་རིགས་

ཡིན་ལ། མཁར་རེ་ཟེར་དོན་སྲ་དཔོན་ཕྲན་གྱི་མི་རྒྱུད་ལས་སྲ་ལྷ་ཐར་ཟེར་བ་ལ་བུ་བདུན་ཡོད་པར་མཁར་རེ་རེ་བརྩིགས་པས་མི……རྒྱུད་ལ་མཁར་རེ་ཟེར། བ་ལེ་ཡང་སྲ་བ་ལེ་ཟེར་བའི་རིགས་རྒྱུད་རེད། འབྲི་ལྷ་རྒྱལ་དང་བུ་ཨ་འབུམ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་གཉན་མཁར་བ་གསུམ་བཅོམ། ཨ་འབུམ་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲིང་བཟའ་ཞིག་བླངས་པའི་བུ་འབུམ་སྐྱབས། འབུམ་དགེ། འབུམ་ཡག་གསུམ་སྐྱེས་པའི་ཆུང་བ་འབུམ་ཡག་དང་། ཕ་ཨ་འབུམ། ཨ་ཁྱེ་ལྷ་རྒྱལ་གསུམ་ཁྲིམ་གཅིག་བྱས་ཏེ། དཔོན་གཡོག་འབངས་བཅས་རྣར་ཤོད་དུ་སྤོས་ཏེ། ཁོབ་ལེ་སྣ་མཁར་དང་། གཉན་མཁར་གཉིས་ཨ་འབུམ་ཕ་བུའི་མཁར་བྱས། ཙ་སྟོ་མཚོ་ཁའི་དཔོན་རྣམས་དང་སྡེ་རྣམས་ཛ་ཁོག་སོགས་སུ་བསྡད།

དེ་སྐབས་གནའ་མིས་སྒྲུ་གཞས་འཛིན་པར། སྟོད་གཉན་ཚེ་བརྙངས་པ་བཟླ་བཟླ་རེད། བར་མཁར་རེ་མཁར་ཛ་རྫུང་རྫུང་རེད། སྨད་བ་ལེ་བལ་དཀར་གསེད་གསེད་རེད། ཨ་འདུས་དབང་འདུས་མགོ་བཏགས་རེད། འཕེལ་ཀེ་ཤེལ་ཀེ་ཆུ་ལ་བསྒུར། འཚམས་རིང་ཁྲ་ཏ་ནགས་ལ་གབ། བ་སླང་ཐོང་བུ་ཐང་ལ་བདས། ཨ་བྲང་ཤ་རྐྱང་རི་ལ་ཞོགས། སྨད་ཨ་འཁྲུམས་ཡན་གཅིག་རྫེས་གཉིས་མཐུད་མགོ་བཏགས། མགོ་ལོག་ཨ་འབུམ་དེ་མཚོ་ལ་དར་ཚགས་འདྲ། ཐོད་ལ་ལ་ཉི་མཚོ་ཁའི་སྲང་མ་འདྲ།

ཞེས་ཟེར་བ་བྱུང་། འདི་དག་ནི་མགོ་ལོག་ལྷ་མ་ཆོས་འབུམ་གྱི་རྣམ་ཐར་དུ་ཡོད་པ་དེ། མགོ་ལོག་ཨ་རྒྱན་གྱིས་བྲིས་པ། མིའུ་གདུང་དྲུག་གི་ཅུས་མཛོད་དུ་བྲིས་པ་ལས་བཏུས་པ་ཡིན། འདི་ལ་བལྟས་ན། ཛ་ཁོག་འདིར་མི་རིགས་གང་ཡོད་གསལ་ཏེ། གཉན་རྫེའི་མི་རྒྱུད་ནི་ད་ལྟའང་ཡོད་ལ། མཁར་རེ་དང་། བ་ཞེ་ཡང་ཡོད། ཨ་འདུས་དང་། འཕེལ་གེ། ཤེལ་གེ་ཡང་ཡོད། འཚམས་རིང་ནི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔག་གི་སྔོན་སྐ་སྐྱོད་དུ་འབྲོག་སྡེ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་ནས་ཡོད་མོད། དེ་རྗེས་སྡེ་འཐོར་བྱུང་ནས་དེང་སྐབས་དེའི་མི་རྒྱུད་ཛ་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་ཡོད། བ་སློང་པོང་བུ་ཟེར་བ་དེ་གླིང་གི་མི་རྒྱུད་ས་འདི་དག་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་བ་སློང་ཞེས་སྐད་པའི་ཚིག་སྦྱོར་བྱས་པ་འདྲ། ཨ་བྲང་དང་། ཤ་རྐྱང་ནི་གསལ་པོར་མི་ཤེས་མོད། སྐད་ཀྱི་ཨ་འཁྱམས་ཡང་ཡོད་པ་དེ་རེད། གོང་གི་མི་རིགས་དེ་དག་ནང་སྦྲ་རིགས་མང་ལ། སྟོང་རིགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། སྟོང་ཤུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ལས། སྟོ་ཤུལ། ཐལ་ཤུལ། ཀ་ཤུལ། སྦྲ་ཤུལ། ཡོན་ཤུལ། དམག་ཤུལ། རྒྱ་ཤུལ། ནག་ཤུལ་སོགས་དང་། སྟོང་ཚ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གི་སྟག་ཚ། རག་ཚ། འཚམ་ཚ་སོགས་ཡོད། དཀར་མོ་གླིང་གི་སྤེ་བ་གླིང་ཙ་སོགས་ཅུས་རྒྱུད་སྐྱ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད།

སྐབས་རེ་ཞིག་པར་དུ་མགོ་ཡོག་གི་རྗེ་རིགས་རྣམས་ཀྱིས……དབང་བསྒྱུར་སོང་། དབུས་ཕྱོགས་སུ་སྡེ་སྲིད་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་དབང་བསྒྱུར་ཏེ། ཛོང་བཅུ་བཞི་མ་གཏོགས་པའི་ཛོང་དཔོན་ཐམས་ཅད་བཅོམ་སྟེ། ཡར་ལུང་དང་། སྐྱིད་ཤོད་སོགས་ཀྱི་དཔོན་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པའི་སྐབས། གཙང་སྡེ་སྲིད་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ལུག་ (1631) ལོར་ན་གཞོན་དུས་འདས་སོང་། དེ་འཕྲལ་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ་ཁྲིར་འཁོད་དེ། སྔར་རྒྱུན་བཞིན་མི་འཚམ་པའི་ལས་བྱས་པས། ཨ་མདོ་དགོན་ལུང་གི་དགའ་ཏུ་ཡོ་ཐོ་བ་དང་། སྐྱིད་ཤོད་ཅེ་རི་སྟག་རྩེ་པའི་སྡེ་པ་མཆོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་སོགས་དཔོན་ཁ་ཤས་ཀྱིས……གྲོས་བྱས་ཏེ། ལ་སོ་ཆོས་སྐྱོང་ལ་ལུང་བསྟན་ཞུས་པར། བྱང་ཕྱོགས་དཔོན་གྱིས་དགྲ་མགོ་གནོན་ཐུབ་པའི་ལུང་བསྟན་ཐོབ་སྟེ། གསང་སྔགས་ཀྱིས་དགའ་ཏུ་ཡོ་ཐོ་བས་དཔལ་རིས་ཀྱི་དམག་ཁ……ཤས་ཁྲིད་དེ། ཨོ་རོད་ཧུན་གར་དུ་སོང་ནས་ཧུན་གར་ལ་དམག་རོགས་ཞུས་པར་བརྟེན། ཨོ་རོད་ཧུན་གར་གྱི་དཔོན་གུ་ཤྲཱི་ཏན་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་པོས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟའི་ལོར་ (1642) བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་སྟག་ (1638) ལོ་ནས་རིམ་གྱིས་གུ……ཤྲཱི་ཧུན་གར་གྱི་ཙ་སྡེ་རྣམས་མཚོ་ཁར་འཁྱུར། ཐོག་མར་རྒྱལ་དབང་

ལྔ་བས་ཀུ་སླེའི་སྲས་བཀྲ་ཤིས་པདྨ་ཐུར་མཚོ་སྔོན་སྤྱི་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཀྱང་། ཤིང་ཆ་ཕོར་གཤེགས། དེ་རྗེས་དེའི་སྲས་བསྟན་འཛིན་ལྷང་སྐྱི་ཁྲབ་བྱས། དཔོན་འཇུ་ནང་གཡས་ཏའི་དཔོན་བྱས་ཏེ། མདོ་སྨད་ཚང་མ་ལ་དབང་བསྒྱུར། དེ་སྐབས་མགོ་ལོག་ལ་ཇག་པ་མང་བས་དབུས་འགྲུལ་རྣམས་བཙོམ་སྐབས། དཔོན་འཇུ་ནང་གིས་དམག་དྲངས་ཏེ། མགོ་ལོག་བཏུལ་ནས་མང་འ་འོག་ཏུ་བསྡུས། དེ་ནས་བཟུང་མགོ་ལོག་གི་ཆབ་སྲིད་ལ་ཉམས་རྒྱུད་བྱུང་སྟེ། ར་མདོ་མ་གཏོགས་ཛ་བ་དང་། འཛམ་ཐང་སོགས་རང་མགོ་རང་གིས་བཟུང་། སེ་ཚང་རེ་ལ་དཔོན་ཁྲན་རེ་ཡོད། དེང་སང་ཛ་བ་ལ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་ཟེ་སོད། སྟར་ཛ་སྟོད་དང་། ཛ་སྨད་གཉིས་སུ་ཟེ། ཛ་སྨད་ལ་མ་བརྩོན་ཤོག་བཅུ་གཉིས། སྟར་ཛ་སྨད་འདིར་དཔོན་ཁྲན་ཁ་ཤས་ཡོད་ལ། ཕྱིས་སུ་དམེ་དཔོན་ཁྲན་རབས་བརྒྱུད་དབང་ཐང་ཆེར་གྱུར་ཏེ། དཔོན་ཆེན་གཅིག་ཕྱུར་གྱུར།

དམེ་འདིའི་རྒྱུད་ནི་ཐོག་མ། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ལས་“དབང་ཆེན་འབུམ་གྱིས་སྐར་ཉིན་ཕྱུ་ཚའི་ས་ཆ་ཆེན་པོ་གདོང་དུ…མཁར་གྱུང་ཁང་བཞི་བརྩིགས། ཛོ་ཁང་ནི་ཡང་ཐོག་ཅན་མཁར་མགོ་ནག་མ་ཟེར་བ་བརྩིགས། དེའི་བུ་ནག་ཐེར་དང་། བླ་མ་ཀརྨ་རིན་ཆེན། དང་པོ་ལ་ནག་ཐེར་བུ་བཞིར་གྲགས་པའི་རྒྱུད་པ་

མང་དུ་མཆེད་པས་དམི་ཚང་སོགས་རྒྱ་ཆེ” ཞེས་དང་། མིའུ་གདུང་དྲུག་གི་རུས་མཛོད་ལས། “གསལ་བཟའི་བུ་སྤྲུ་འབུམ་རྒྱལ་གྱི་བུ་མགོ་ལོག་ཏ་ཐར་རྒྱལ་ཡིན། འདིས་མགོ་ལོག་ཨ་སྐྱོང་གི་ཡན་ཆོའི་བུ་སྤྲུ་འབུམ་རྒྱལ་རང་གི་ནུ་བོ་སྤྲུ་འབུམ་སྐྱབས་ཀྱིས……སོག་དམག་གི་སྣ་ཁྲིད་ཡོད་པ་བསད་པས་དམི་ཏ་ཟེར། དེ་ནས་དམི་ཚང་དུ་གྲགས། འདི་ཡི་བུ་འཛོ་རོང་གི་སོག་པོ་ལ་རྒོལ་བའི་བུ་དམི་ཚེ་རྒྱལ་བྱམས་ཡིན། འདིས་སོག་དམག (འཇུ་ནང་གི་དམག་ཡིན་འདུ) ལ་མགོ་མ་བཏགས། སོག་དམག་གིས་མཛོན་དུ་ཅི་ནས་ཀྱང་མ་ཐུབ། རྗེས་ནས་སེར་ལོག་ཆུ་ཚལ་དུ་དམག་སྐྱུང་བརྒྱབ་ནས་བསད་དེ། པོའུ་འཇབ་ཀྱིས་རྨས་ནས་གསོན་པོར་བཟུང་སྟེ་ཏ་ཛ་ལ་བཏགས་ནས་ཏས་འདྲུད་བཙུག་སྟེ་བསད་ཟེར……རོ། །འདིའི་རྒྱུད་པ་ལ་དམི་སོག་སྐོར་དང་། གཞན་དམི་ཉིན་སྐོར་དང་། དམི་གདོང་སྐོར་ཐམས་ཅད་གསལ་བཟའི་བུ་སྤྲུ་འབུམ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན། ” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གྲོག་མའི་མི་རྒྱུད་དེ་ལྟར་མགོ་ལོག་དཔོན་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་ལ། ཕྱིས་ནས་རིགས་རྒྱུད་ཡང་ཡང་ཆད་པས། ངེས་པ་ཆེར་མེད་མོད། མིའུ་གདུང་དྲུག་གི་རུས་མཛོད་ལས། “པན་ཕུ་ནི་ལྷ་དགའི་རིགས་ཡིན་ལ། ཛ་བའི་དཔོན་ཕྲན་དམི་ཚང་ནི་སྤྲ་རིགས་ཤིག་ཡིན། འདི་གཉིས་ལ་ཕྱིས་ནས། རྒྱ་དཔོན་ཕྲན་གོང་ཡིས་དང་། ཟན་ཧྭ་ལོ་ཡིས་

གཉིས་ནས་མདངའ་ཐང་མཐོ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས། གནའ་མིའི་ངག་རྒྱུན་དག་ཁྲུལ་ལས་གྲོས་པ་ཙམ་ལས་ཡིག་ཚང་འདྲ་ནི་མ·········མཐོང་ངོ”ཞེས་གསུངས། དེས་ན་འདི་བའི་རྒྱུད་ཐོག་མར་མགོ་ལོག་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། མགོ་ལོག་གི་དཔོན་མང་ཆེ་བ་འབྲི་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་གཤིས། ཨ་ལྷགས་འབྲི་ཡིན་སོད། ཕྱིས་ནས་གཉེན་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས། ཨ་སྨྲ་སྟོང་གི་རིགས་དང་། སྨྲ་ཁྲ་དང་། སྨྲ་ནག་གི་རིགས་ཀྱང་ཡོད་པར་མངོན། དམེ་ཚང་ཞེས་པའི་འབྲི་ཚུལ་འདི་ནི། གཱིཏཱ་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གསུང་གི། གཱིཏཱ་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕགས་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་རྣམ་ཐར། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་རྣམ་ཐར་དག་དང་། མིའུ་གདུང་དྲུག་གི་ཏུས་མཛོད་སོགས་ཏུས་མཛོད་ཏུ་མ་ཞིག་ཏུའང་འདི་བཞིན་བྲིས་ཡོད·····པས་དེ་ལྟར་བྲིས་པའོ། །

ངག་རྒྱུན་ལ། དཔོན་གནམ་སའི་བཀར་ཤིང་གི་རིང་ལ་རྒྱ་ཐོབ་སླངས། དེ་ནས་དམེ་ཐས་ཚུང་དོན་འགྲུབ། འདི་འཐོར་ཅིག་ཅེའི་ཚ་བུ་སྦྱི་གླིན་ཞིག དེའི་ཚུང་མར་བསུས་པ་ཡིན་ནམ་ཟེར་བའི་དམེ་རྒྱལ་མོ་ཨ་འབོས་བཟའ་ཞེས་པས་དབང་ཕྱུན་རིང····བཟུང་། དེའི་འཐོར་ཨ་སྐྱོང་བདེ་སྒྲོན་དང་བློན་པོ་དམེ་དཀོན་གཉིས་ཀས་དབང་བཟུང་། དེའི་འཐོར་དཔལ་ཤུལ་རྗེ་སྨད་ནས་

ཏོ་བལ་ཤུལ་ལྕགས་ཐར་འབུམ་ཟེར་བ་དམི་ཚང་གི་བུ་སྐལ་དུ·········
བླངས་ནས། དེ་ལ་ཅིག་ཅེ་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་ཞིག་བག་མར་བླངས། བདག་མོ་སྒྲ་དཀར་མ་ཟེར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བུ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས། དེས་ཨ་སྐྱོང་གོང་མའི་བུ་མོ་ཞིག་བླངས་སོད། མ་འགྲིག་པར་སྐལ་བ་ཕྱིན་ནས་ཕུད། དེའི་འཕྲོར་ཁང་གསར་བཟའ་ཞིག་བླངས་པ་ལ་བུ་མོ་ཞིག་སྐྱེས་པ་དེའི་ཐོག་མ་ཤི། བུ་མོའི་མིང་ལ་དཔལ་ཆེན་དོན་འགྲུབ་མཚོ། དེ་ལ་མག་པ་འབོས་སྲ་བཀྲ་ཤིས་ཞིང་སྐྱོང་བཞག དེའི་བུ་བྱེད་དགོས་པ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་དང་། བུ་མོ་དོན་འགྲུབ་མཚོ་གཉིས་སྐྱེས།

དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ཀིརྟིའི་སྤྱི་རྩ་ཚང་གི་བུ་མོ་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོན་བླངས་པ་ལ་བུ་མོ་གཉིས་སྐྱེས། དོན་འགྲུབ་མཚོ་སྤར་ཁང་གསར་ཚང་ལ་སོང་ཡར་ཕྱིས་སུ་ཕ་ཁྱིམ་དུ་ཕྱིར་ལོག . དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སློན་གཅོ་བོ་ཇ་མ་ཚང་གི་མཐུ་སྟོབས་རེད། དེ་མིན་ད་དུང་སློན་ཁ་ཤས་ཡོད། དམེ་ཙ་མའི་དཔོན་བྱེད་པའི་སློན་ལྷ་མོ་སྐྱབས་ཟེར། ལྷ་མོ་སྐྱབས་ཀྱིས་དམེ་ཙ་མའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་དམི་ཚང་གི་སུ་རྒྱུག་བདག་ཏོ་དམ་བྱེད་ཀྱང་། དུས་མཚུངས་སུ། དམེ་ཙ་མའི་དཔོན་བྱེད་ཅིང་། སྐྱིད་སྡུག་ཁ་མཆུ་ཆུང་བ་དག་ཐག་གཅོད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད། དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་པེ་ཅིན་སོགས་སུ་སོང་ཤུལ་དུ། ལྷ་མོ་སྐྱབས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཚབ་

བྱས་སོ། །

དམེ་དཔོན་ཕྲན་གྱི་དཔོན་རབས་རྣམས་དར་ཞིང་རྒྱས་ནས་··· རིམ་གྱིས་ཇ་སྨད་ཀྱི་དཔོན་ཕྲན་གཞན་རྣམས་མེད་པར་བཏང་སྟེ། ས་བཙན་ཤོག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དཔོན་དམེ་དཔོན་གཅིག་པུར་གྱུར····· ཏེ། དམེ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། ལུགས་ཐར་འབུམ་ཕ་བུའི་རིང་ལ་ལྷག་པར་དར་ཟེར། དཔོན་ཕྲན་གཞན་དག་མགོ་འདོགས་མཁན་རྣམས་ལ་ཚོ་སྤྱི་རེའི་ཐོབ་ཕྱིན། ཁོ་རང་གིས་དམེ་ཚང་ལ་ཁྲལ་ལས་དང་ཁྲིམ་ལས་སོགས་མི་དགོས་པར་བྱས་ཏེ··· མིང་ལ་དར་ཏན་ཟེར། དཔེར་ན་ཡག་པོ་བྱས་ནས་མགོ་འདོགས་མཁན་ཀ་ཤུལ་ཚང་ལྷ་བུ་ལ། དམིགས་བསལ་གྱིས་ཁྲལ་མི་ཁྲིམ་ཁ་ཤས་ཕྱིན། མགོ་མི་འདོགས་མཁན་ལ་ལ་བསད། ལ་ལ་བཟུང་ནས་ཛ་ཇ་ལ་བཏགས་ནས་འཚུད་གསོད་བྱས། དཔེར་ན་ཐ་ར་ཚང་གི་དཔོན་བསད། དེའི་གཞིས་ཀའི་ས་ཞིང་། སྡེ་བ་དེས་ཁྲལ་ལས་ཀྱིས་འདེབས་རྟུང་བྱས་ཏེ། ཐོག་ཡོང་དམེ་ཚང་ལ་འབུལ་དགོས། མཁར་བ་ཚང་གིས་མགོ་ལེགས་པར་མ་བཏགས་པས། ཁང་མཐར་དམག་གིས་བསྐོར་སྐབས་བཟའ་ཚང་གིས་བཟའ་རྟ······ སྒྲུང་ནས་མགོ་ཡོག་ཏུ་བྲོས་པ། དེང་སང་མི་རྒྱུད་དཔལ་ཡུལ་དགོན་པའི་མཐའ་བ་ན་ཡོད་ཟེར། དམེ་སྲི་བོ་སྐྱུ་མགོན། མདའ་འོག་ཏུ་སྡུད་དཀའ་བ་བྱུང་སོད། མཐར་ཁོ་རང་སྟག་ཤུང་གི་བུ་

སོ་ཞིག་ལ་ཆགས་ནས། དེ་ཟུར་བདག་བྱས་ཏེ་རྒྱུན་དུ་དེ་གར་སོང་། དམི་ཚང་གིས་བུ་མོ་དེའི་མིང་པོ་རྣམས་ལ་དངུལ་འཐོར་ཆེན་ཕྱིན་ནས། བུ་མོ་དེས་སྐུ་མགོན་མིང་པོ་རྣམས་ལ་སྨྲད་ནས་བསད་དེ་དམི་སྲིབ་དབང་དུ་བསྡུས། གསོད་ས་དེང་སང་རྫོ་བོང་ཞིག་ཡོད་ས་དེ་རེད་ཟེར། སྐུ་མགོན་གྱི་ཤུལ་དམི་སྲིབ་ཁང་རྐན་ཚང་རེད་ཟེར། ཡང་ཕྱུགས་ཐར་འབུམ་ཕ་བུའི་དུས། སོ་བ་ཚང་ཟེར་བའི་དཔོན་ཕྲན་ལ་སོ་བའི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཟེར་བའི་བུ་རྒོད་ཅིག་ཡོད། དེ་ཚང་གིས་ཁོང་ལ་མཐུ་མནན་གཏད་བྱས་ཡོད་ཟེར་ནས་ཕ་བུ་གསུམ་བསད། དེ་ལྟར་དཔོན་ཕྲན་དག་མེད་པར་བྱས་པས། དཔོན་གཅིག་ཕུར་གྱུར། མ་བརྙན་ཤོག་ཁ་བཅུ་གཉིས་ནི། ཤོག་སྟོད་མ་ལ་བརྒྱ་ཤོག་བཞི། བར་མ་ལ་བརྒྱ་ཤོག་བཞི། སྨད་མ་ལ་བརྒྱ་ཤོག་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ཟེར། དེ་ལ་ནང་སྟོང་སྡེ་ཟེར། དམི་ཙ་མ་ལ་དམག་དཔོན་གཉིས། ཤོག་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་ལ་དམག་དཔོན་གཉིས་རེ་སྟེ་དམག་དཔོན་དར·····འཛིན་བརྒྱད། བ་དཔོན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཟེར། ཤོག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དམི་ཚང་ལ་ཁྲལ་ལས་ཁྱིམ་ལས་བཅོ་བརྒྱད་དགོས་ཟེར། ཁྱིམ་ཚང་ཡང་རབ། ཁྱིམ་རབ། ཁྱིམ་འབྲིང་། ཁྱིམ་ཐ། ཡང་ཐ་སྟེ་རིམ་པ་ལྔ་བྱས་ནས། དེའི་ཚོད་ཀྱི་ཁྲལ་འུ་ལག་འཛོག

གནའ་མི་མང་འཆིང་བའི་དུས་སུ། རྒྱུན་དུ་དམག་རེས་པོའུ་

སྨན་རྒྱ་མ་ལྔ། སྦྱར་ཐིག་འདོམ་བརྒྱད། མདེལ་བརྒྱ་ཐམ་པ། རྒྱལ་བ་གཉིས། ཁ་མདའ་རྟའི་སྤྲབ་མདའ་འདོམ་གཉིས་རེ། རྒྱལ་ཐག་འདོམ་གསུམ་རེའི་རྩིས་ཞེན། ཕྱིས་མི་མདའ་གསར་པ་དར་ནས། ཡང་རབ་རེ་ལ་རྟ་གསུམ་མི་མདའ་གཉིས་དང་མདེའུ་སུམ་བརྒྱ་རེའི་ཁྲལ། གཞི་རབ་རེ་ལ་རྟ་གཉིས་དང་མི་མདའ་གཅིག་མདེའུ་ཉིས་བརྒྱ་རེ། གཞི་འབྲིང་རེ་ལ་རྟ་གཅིག་མི་མདའ་གཅིག་མདེའུ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རེ། གཞི་ཐ་རེ་ལ་རྟ་གཅིག་མདུང་གཅིག་རེ། ཡང་ཐ་རེ་ལ་རྟ་ཡོད་ན་རྟ་གཅིག་རེ་དང་། མེད་ན་སྐད་རྒྱུག་བྱེད་དགོས། རྟ་གང་དགོས་ལ་སྨ་སྤྲབ་ཆ་ཚང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་གཉིས་རེ། ཁ་མདའ་འདོམ་གཉིས་རེ། རྒྱལ་ཐག་འདོམ་གསུམ་རེ། དེ་དག་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་དམག་ལ་ནམ་འགྲོ་དགོས་པ་བསྒྲུགས་ནས་འདུག་དགོས་ལ། དུང་བརྡ་གཅིག་གིས་གྲ་ཚང་། ཀི་བརྡ་གཅིག་གིས་དམག་ཟེར་ནས། དམག་བརྡ་ནམ་ཐོན་ན་དེ་དུས་དམག་ལ་འགྲོ་དགོས་ཟེར་རོ། །

དམེ་ཙ་མ་ནི་ནང་སྐྱེ་ཡིན་ལ། དམེ་ཙ་མ་ཚོ་བ་བདུན་ཡོད་ཟེར་ལ། ཚོ་བ་བདུན་ནི་ཏུ་ར་མ། ཨ་འབོས། དམེ་དཔལ། མོ་བ་ཙ། རོང་བ་ཙ། ར་ཙ། ནག་ཚང་མ་སྐྱེ་བདུན་ནོ། །

གཙའ་ཙ། ཀིརྟི་མ། ཚེ་བ། དཔལ་ཤུལ་རྫོ་སྨད་རྣམས་དང་ཕ་ཚོས་དཀར་པོ་གཅིག་པ་བྱས་ཟེར།

ཞིང་སྐྱོང་པ་བུའི་རིང་ལ། མགོ་འདོགས་མཁན་འབོས་སྒ་ཚང་སྟོད་སྨད་གཉིས་སོགས་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཡོད་ཟེར་རོ།།

ཞིང་སྐྱོང་གི་རིང་ལ་བླ་བྲང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བའི་ཡབ་རྒྱལ་པོ་མགོན་པོ་དོན་འགྲུབ་ཟེར་བ་ཛ་སྟོད་དུ་བསྡད་ནས། ཛ་སྟོད་ཀྱི་དཔོན་འགའ་རེ་དབང་དུ་མི་འདུ་བ་རེ་གཉིས་བསད་ཟེར། རྒྱ་སྟོད་རྗོར་ཞར་དང་མ་འགྲིག དེ་སྐབས་དམི་རྒྱལ་པོ་དང་ཡང་མ་མཐུན་པས། དམི་དམག་ཡབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྒྱུག་རྒྱ་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས། ཡབ་ཀྱིས་ཚོར་ནས་མཚན་མོར་བྲོས་བྱོལ་བྱས། དེའི་དོན་དུ་བླ་བྲང་གི་དམག་ཆེན་བུད་པ་ཁང་གསར་ཚང་སོགས་དཔོན་པོ་འགས་པར་ཆིངས་བྱས་ཏེ་དམག······ཛོགས་བྱིན་ནས་དམག་ཕྱིར་སློག དེ་རྗེས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་སྐབས། ལམ་བར་ནས་ཁང་གསར་པཎྜ་ཆེན་དང་། ཨ་མཆོག་ཨོན་པོ་གཉིས་གཟུ་བ་བྱས་ཏེ་གྲོད་བཤད། དེ་སྐབས་བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་མཁྱེན་རབ་དོན་འགྲུབ་ཟེར་བས་དབང་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ་ཁོང་གྲོད་སྣ་ཁ་མཆུར་ཐུགས་མི་དགྱེས་པ་ཞིག་ཡིན་གཤིས་གྲོད་འགྲིག་ཐབས·····བྱས་ཟེར།

ཡབ་ཀྱི་གསོན་སྟོང་ལ་དངུལ་རྗོ་ཚད་སུམ་བརྒྱ་འཇལ་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་གྲོད་ལེགས་པར་འགྲིག འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་མཆོག་

སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེས་དམི་སྣོན་འཁོར་བཅས་ལ་ཚེ་དབང་གནང་ནས།
དམི་ཚང་གིས་ཆོས་འབྲེལ་བཞག དེ་རྗེས་སྣ་ཁྲང་ཕྱུག་མཛོད་
རྗེས་ས་དཔལ་མང་ཚང་དང་དམི་རྒྱལ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས·····
གཉིས་མནའ་མཐུན་བྱས་ཏེ། དམི་སྣ་ཁྲང་གི་མཐུན་ལམ་ཇེ་
ཞིགས་ལ་སོང་ཟེར་རོ། །

དེ་རྗེས་ཕྱུགས་བཞིར་དགྲ་མང་གཉིས། རྒྱབ་རྩ་ཞིག་དགོས་
སྙམ་ནས། དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་ཟི་ལིང་དུ་སོང་ནས་སྨ་ཆི་
ཚང་ལ་མགོ་བཏགས། 1946ལོར་དབལ་ཤུལ་ཚུ་ཁ་མ་དང་མ་
བརྙན་དམི་ཚང་གི་བར་འཁྲུག་ངན་ལངས་པ་ལ། སྣ་ཁྲང་ཕྱུག་
མཛོད་དང་ཁང་གསར་པཎ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱོད་བཤད་དེ། ཕན་
ཚུན་ཤི་སྟོང་གསོན་སྟོང་དང་། རྒྱ་རྫས་དངོས་འཇལ་སོགས་སྐྱིད་
ཞིགས་པར་བཤད་དོ། །

1947ལོར་ཁྲི་ཆུའི་དམག་དམི་ཚང་གི་ཐོག་ཏུ་འོངས་ཏེ།
དམི་ཚང་གིས་ཀྱང་གདོང་ལེན་གྱི་དམག་ཕུད་དེ་གཏུགས།

1950ལོར་དམི་ཚང་གིས་མཐུ་སྟོབས་སོགས་སྣོན་ཁ་ཤས····
མངགས་ཏེ་ལན་གྲུ་ནས་ཀྲུང་ཁྲན་ཏང་ལ་མགོ་བཏགས། དེ་རྗེས་
དམི་ཚང་དང་དམི་སྐོར་ཙ་བ་སྐྱོད་ལ་ཐུག་ནས། དམི་དམག་གིས་
དམི་སྐོར་ཙ་བ་བརྒྱབ་ཟེར་རོ། །

1952ལོར་མོང་ཤན་དུ་ཁྲིན་ཧུབ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང·······

སྲིད་གཞུང་བཙུགས། དེའི་སྐབས་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་ལ་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཐྲིན། པེ་ཅིན་སོགས་སུ་ཚོགས་འདུ་དང་ལྟ་སྐོར་ལ་ཕྱིན།

1953ལོར་མོང་ཤན་དུ་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་སྐབས་གུང་·····ཁྲན་ཏང་སྲིད་གཞུང་གིས། དམེ་ཚང་དང་ཁྲོ་རྒྱ་ཚང་གི་སྐྱོད་བཤད་དེ། དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་དང་། རྡོ་རྗེ་དཔལ་བཟང་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་དར་རྩེ་སྦྲོད་བྱས། མེ་བ་དང་ཁྲོ་རྒྱའི་སྐྱོད་བཤད་ནས་ཚེ་རིང་དཔལ་ལྡན་དང་། ཀུན་དགའ་ཡར་འཕེལ་གཉིས་ཀྱིས། ཁ་དར་རྩེ་སྦྲོད་བྱས་ནས་སྐྱོད་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་འགྲིགས་ནས་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཛ་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་བཙུགས་ནས། དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་ལ་ཁུལ་གཙོ་གཞོན་པའི་གོ་གནས་སྤྲད། ཞིང་ཆེན་ནས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཡང་གནང་ངོ་།།

དམེ་ཚང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐོར་འདི་དག་ནི། དཔེ་ཐོག་ནས་མཐོང་བ་མེད་པས། གཞན་གྱི་ངག་རྒྱུན་དག་ལ་གཞི་བྱས་ནས་བྲིས་པ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ1987ལོའི་ཟླ1ཚེས19ཉིན་ཛ་བ་རྫོང་སྲིད་གྲོས་ཁང་གི་རྒྱུས་ཡོད་ཀྱི་ཨུ་ཡོན་བཀྲ་འཛོམས། རྒྱ་མཚོ། སྐལ་ཁོ། མཁས་ཁོ། ཞིས་ཀོ། ཕུར་ཁོ་རྣམས་དང་། ཀི་རྡེ་དགོན་གྱི་རྡུང་ཡིག་ཨ་ཁུ་ཚོས་འཕེལ་རྣམས་གདན་དྲངས་ཏེ·········

བཞུགས་སོལ་བྱས་པ་དང་གཞན་ལས་ཐོས་པ་དག་ལའང་ཞིབ······བསྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་མོད། སྤྱིར་བདག་ལ་ཆབ་སྲིད་ཕྱོགས་ལ་རྒྱུས་མེད་གཉིས། དག་མོ་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ཡོད་ངེས་པས། གཟིགས་པ་པོ་དག་གིས་ཞིབ་འཇུག་འཚལ།

ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ······པའི་ལྕགས་ཕྱི་(1790)ལོར་ཇ་སྟོད་དུ་ཕེབས་སྐབས། དམེ་རྒྱལ་མོ་ཨ་འབོས་བཟའ་དང་རྗེར་ཞར་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱིད་བཤད་པར་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ལས་བཤད་པས། དེ་སྐབས་དམེ་དཔོན་མོ་ཨ་འབོས་བཟའི་སྐབས་ཡིན་འདུག

ཡང་གིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕགས་ཐུབ······བསྟན་ཉི་མའི་རྣམ་ཐར་ལས། "ཇ་བའི་དམེ་དཔོན་མོས་གདན་དྲངས་ཏེ། མེ་ལོང་ཐང་ནས་མ་བསྙོན་སྲོག་བཅུ་གཉིས་ལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་གནང" ཞེས་གསུངས། དེ་སྐབས་ཁོང་དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕག······(1827)ལོར་ཁེལ་འདུག དེའི་སྐབས་ཀྱི་དཔོན་མོ་དེ་ཡང་ཨ་འབོས་བཟའ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཡང་གིརྟི་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི······ལྕགས་སྤྲེལ་(1860)ལོར་ཁོང་དགུང་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ཐོག་ཇ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས། "འདི་དུས་དམེའི་དཔོན་

རྒྱུད་རྫོགས་ནས། ཆབ་འབབས་རྣམས་དཔོན་མོ་ཨ་སྐྱོང་བཟའ་
བདེ་སྒྲོན་དང་། བློན་པོ་དམེ་དཀོན་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་
སྐབས་ཡིན་སྟབས། དམེ་དཀོན་ནས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་དུ་སྔོན་
སྐྱབས་རྗེ་གོང་མ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དམེའི་རྒྱལ་ས་འདི····
ཆོས་སྐྱོང་ཚངས་པ་དང་། གཞི་བདག་དར་འཛོམས་ལ་གཏད།
དེ་ནས་རྒྱལ་ཁང་དུ་ཕོང་གི་དབུ་ཞྭ་དང་། ཚངས་པའི་རྟེན་
མདོས་སོགས་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་མངའ་ཐང་འཕེལ་རྒྱས་སུ·····.
མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ན་ཡང་། བར་སྐབས་འདིར་
ལྕང་བབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དབུ་མནབས་མེད་སྐད་དང་། ལྷ་སྲུང་
རྣམས་ཀྱང་འཁྲུ་ཞོག་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པའི་གདུག་པ་ཅན་ཞིག་ཏུ······
སོང་བས། འགའ་རེས་ཆོས་སྐྱོང་དངོས་མེད་པར་འདྲེ་དྲན་ཞིག་
གནས་འདུག་ཟེར་བའང་ཡོད་པས། དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན་གྱི་
གསུང་གསལ་དང་། བཅོས་རིམ་གང་དགོས་ཉིད་ནས་ཅིས་ཀྱང་
གནང་རྒྱུའི་བཀའ་དྲིན་སྐྱོང་དགོས་ཚུལ་ཡང་ཡང་ཞུས་ཀྱང་རེ་ཞིག་
ལན་མ་གནང་། ཉིན་གཅིག་ཡོངས་འཛིན་ཚང་ནས། དེ་ལ་གསུང་
ལན་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་གནང་དགོས་པ་འདྲ་ཞུས་པར། སྐུ་གོང་མའི་
དབུ་མནབས་ཀྱང་ཡོད། ཆོས་སྐྱོང་མི་བཞུགས་པ་མིན་ཡང་གྲིབ་
ཀྱིས་མནོལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། ཡིག་བརྒྱ་འབུམ་དང་། ཚངས་
པའི་བསྐང་བཤགས་ཁྲི་བཅས་བསྒྲུབས་ན་བཅོས་ཐབས་ཡོད·········

གསུངས་ཤིང་དམེ་དགོན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གསུངས་ནས། ཉིམ་གྲོ་དེ་དག་གནད་སྨིན་སྨུབ་བཅུག དེ་སྐབས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་ཁང་དེའི་ནང་ལྷ་ཞོག ཉེ་འཁོར་དུ་འགྲོ་བའང་དོགས་འཛེམ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཡང་། ཉིན་གཅིག་རྗེ་ཉིད་རྒྱལ་ཁང་སྙིང་བའི་ནང་དུ་ཕྱིན་ནས་དབུ་མནབས་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་། དེ་དང་སྐུ་ཐང་རྟེན་མདོས་སོགས་རྒྱལ་ཁང་གསར་བསྐྲུན་དུ་སྤྱན····དྲངས་ཏེ་མཆོད་བཀུར་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་བཀོད་དང་། ད་ཕྱིན་ཆད་ལྟར་བཞིན་དར་པོ་འབྱུང་ངེས་ཀྱི་བརྗེ་བའི་བཀའ་མཆིད·········གནང”ཞེས་གསུངས། འདི་སྐོར་ལ་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། རྣམ་ཐར་ནང་དུ་འདི་བཞིན་འདུག དེས་ན་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ་སྐབས་ཨ་སྐྱོང་བཟའ་བདེ་སྒྲོན་དང་དམེ་དགོན་གྱིས་དབང་བཟུང་འདུག

ཡང་རྣམ་ཐར་དེ་ལས“རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་རྟ·········(1870)ལོ་གསར་ཚེས་སྐབས། བསང་མཆོད་ལེགས་བྱས་རོལ་མཚོ་ལྷགས་སྒོམ་མཛད”ཅེས་དང་། “དམེ་རྒྱལ་བློན་རྣམས་ནས་ཡང་ཡང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་དགོན་གསར་འདེབས་ཀྱི་ས·····འཚོལ་བར་ཐེབས”ཞེས་དང་། “ས་བརྟག་བསླངས་སྦྱངས་པའི་སྟོ་འཕྲེའི་ཐིག་གདབ་པ་སོགས་མཛད་ནས་ས་ཞིག་བཀོ་བའི་སྐབས་མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབ། དཔལ་ཤུལ་ནས་དམེའི་སྲུས་དོད་དུ་བླངས་

པ་དམེ་རྒྱལ་ལྕགས་ཐར་འབུམ་གྱིས་འདི་དུས་དུང་དཀར་ཆ་གཅིག་ཕུལ”ཞེས་གསུངས་པས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ལྕགས་རྟ་ལོར་དཔལ་ཤུལ་ལྕགས་ཐར་འབུམ་དམེ་རྒྱལ་པོ་བྱས་ཟིན་འདུག

ཡང་རྣམ་ཐར་དེ་ལས། “རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ལྕགས་སྦྲུལ་(1881)ལོའི་ཐད་དུ། བླ་བྲང་དང་ཁྲོ་ཁོའི་དཔལ་ཡུམ (ད་ལྟ་དཔལ་ཡབ་ཚང་ཟེར) མི་མཐུན་པའི་གྱོད་ངན་དེ་རྒྱ་ཇེ་ཆེར་སོང་…སྟེ། ཁྲོ་ཁོ་ཁག་གསུམ་དང་། མགོ་ལོག་ཁང་རྣན། ཟ་བའི་དམེ་རྒྱལ་སོགས་དཔུང་བསྒྲིལ་བ་ལ། སྡེ་དགེའི་ཕྱུག་མཛོད་བཙན་པོ་མས་བླ་བྲང་ལྷ་སྡེ་སྟོད་སྨད། མཛོད་དགེ་ཨ་མཆོག་སོག་པོ་ཚུན་གྱི་དམག་དཔུང་བསྡུས་ནས་གཡུལ་བཀྱེས་པས། མགོ་ལོག་གིས་གཙོས་ཕ་རོལ་གྱི་དམག་མི་གྲངས་མང་བསད་ཅིང་། དཔལ་ཡུམ་སྡེ་རྣམས་བཅོམ་པ་སོགས་འཁྲུག་ཚབས་ཆེ་བ་བྱུང་། ”ཞེས་གསུངས་པས། ཁྲོ་ཁོ་ཁག་གསུམ་བླ་བྲང་གི་མི་སྡེར་འགྱུར་བ། རབ་ཆོས་ལྕགས་རྟ (1870)ལོ་ཡིན་འདྲ། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་ཤིང་ལུག (1895)ལོར། དམེ་ཚང་དང་མཁར་གསར་གྱི་གྱོད་བཤད་ཅེས་གསུངས།

དམེ་སྐོར་སྡེ་བ་ནི། དམེ་རྒྱལ་ཁང་གི་ཐག་ཉེར་ཡོད་སོད། དབང་དུ་བསྡུ་མ་ཐུབ། དེའི་རྒྱུ་མཚན། དམེ་སྐོར་ཤོག་གིས་བླ་བྲང་དང་ཁྲོ་ཚུ་ལ་མགོ་བཏགས། དམེ་སྐོར་གྱི་དོན་དུ་སོ་མང་ང་

ཞེས་སྒྲ་དཀར་མའི་དུས་སུ། ཚ་ཆེན་སོ་མང་ཚང་གིས་ཇ་བའི་དམི་ཚང་གི་ཐོག་ལ་དམག་ཤོམ་གཅིག་བྱས། སོ་མང་རྒྱལ་ས་སྟོང་ནས་ཁྲོ་རྒྱའི་ང་རོ་དབང་ཆེན་གྱིས་སོ་མང་གི་མངའ་འབངས་··· ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ། ཡང་ཁྲོ་རྒྱའི་དམག་དམི་ཚང་གི་སྙིང་དུ་འོངས་པར། ཨ་མཆོག་ཚང་སོགས་ཀྱིས་བར་འདུམ་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་ཟེར། ཇ་སྟོད་རྫོང་ཁར་དཔོན་སོགས་ཚོ་བ་དྲུག་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུ་མ་ཐུབ། རྫོང་ཁར་དང་ཞིངས་ཏུ་མར་ཐུག་པ་སོགས་ཀིརྟིའི་རྣམ་ཐར་སོགས་སུ་ཡོད། ཕྱིས་སུ་ཇ་སྟོད་ཚོ་དྲུག་བླ་བྲང་གི་ལྷ་སྡེར་གྱུར་སྐབས་མངའ་འོག་ཏུ་མ་ཚུད་པ་རེད་ཟེར། ཇ་སྟོད་དམི་ཚང་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སོ། །

ཇ་སྟོད་ནི་ཨ་རན་ལུང་བ་ཡན་ཆོད་ཇ་སྟོད་དུ་བརྩི་ཟེར། སྔོན་དུས་སུ་ཨ་རན་ཚོ་བ་གསུམ་ཟེར་ལ། དེ་གསུམ་ནི། ཚོ་དྲུག ཨ་འདུས། སྤྲ་ཚིགས་གསུམ་རེད་ལ། དེ་རྗེས་ཇ་སྟོད་ཚོ་བརྒྱད་ཟེར་བ་ནི། ཟི་བ། ཟླ་ཤུལ། ར་འཚམ། སུ་ཤུལ། རྒྱ་སྟོད། ཞང་ངེ་སྐས་བཞི། ཨ་འདུས། སྤྲ་ཚིགས་དང་བརྒྱད། ཇ་སྟོད་དཔོན་ཁྲན་ཉེར་ལྔ་ཡོད་ཟེར། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཆེ་ཤོས་རྒྱ་སྟོད་རྫོང་ཁར་ཚང་ཡིན་ལ། དམི་ཚང་དང་ལན་ཏུ་མར་ཐུག་སོད། དམི་ཚང་གི་དབང་དུ་མ་འདུས། དམི་རྒྱལ་མོ་ཨ་འཕོས་བཟའི་སྐབས་སུ། རྫོང་ཁར་གྱི་སྡེ་ཕལ་ཆེར་དམི་ཚང་གིས་ཕྲོགས་

པ་ལ་བརྟེན་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཡིན་འདུག་སྟེ། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ལས། "རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཁྱི་(1790)ལོར་སྐྱབས་རྗེ་ཉིད་(འཇིགས······མེད་དབང་པོ)ཕྱོགས་འདིར་ཕེབས་བསྐུར་མཛད། ཇོར་ཞར་དཔོན་པོས་རང་ཞབས་སྤྱི་ཕལ་ཆེར་གཞན་དུ་ཤོར་བས་སྐྱབས·······འཚོལ་ཞུས། དམེ་རྒྱལ་མོ་ཨ་འབོས་བཟའ་ལ་གསུང་གནང་སྟེ། ཞྭ་ཤུལ་དང་། ཁྲི་སྟོད་གཉིས་ཁྲིད་ལ་ཐོབ་པར་བྱེད། སྐྱེ་ལྷག་མ་ཇ་མས་ཕྱིར་ཕྱིན་ཞེས་གསུང་གནང་ཡང་མོས་དང་ལེན་མ་བྱས། དེའི་དོན་དུ་སྐུ་ཚབ་ཆུན་དུ་ཤུར་བཏང་བས་ཟུང་འཕན་གྱི་ས་སྒོ·····ཕྱེས། ཨ་རན་ཚོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྡེ་ཐམས་ཅད་དམེ་འོག་ནས་བླངས་ཏེ་སྐུ་ཞབས་ཀྱི་(ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ)ལྷ་འབངས་སུ···སྒྱུར། མཆོད་གནས་ཀྱི་དགོན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཞུས་པར། རྗེ་ཉིད་ནས་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བཀའ·······གནང་སྟེ་ཕྱུགས་ཕག་ཡོར་ཁོང་དང་ཟུང་འཕན་ཧྭ་ཞིན་འོང་བ·······ཟུང་འཕྲིལ་གྱིས་རྒྱུད་སྒྲ་བཙུགས"ཞེས་གསུངས་པས། དེ་དུས་ཇ་སྟོད་ཚོ་བརྒྱད་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་ལྷ་འབངས་སུ་གྱུར། ཕྱིས་ནས་བླ་བྲང་གི་སྐུ་ཚབ་འོངས་ནས་བཅིངས་འགྲོལ་བར་དུ་ཇ་སྟོད་ཀྱི་དབང་བཟུང་བ་ཡིན། སྲི་ཚིགས་བར་སྐབས་ཞིག་ནས་དམེ་འོག་ཏུ་ཆུད། དེ་རྗེས་ཞིང་སྐྱོང་ཕ་བུའི་རིང་ལ་ཨ་

འདུས་ཀྱི་དཔོན་དག་གིས་དམི་ཚང་ལ་མགོ་བཏགས། དེའི་ཤུལ་གྱི་ཟ་སྟོད་ཚོ་དྲུག་ནི། བཅིངས་འགྲོལ་བར་དུ་ལྷ་ཐང་གི་ལྷ་སྡེ་བྱས་ཡོད། ལྷ་ཐང་ཡབ་ཀྱི་དུས་སུ་ཟ་སྟོད་རྫོང་ཞར་དང་ལྷ་ཐང་མ་མཐུན་པར། ལྷ་ཐང་གི་དམག་འོངས་ནས་ཕན་ཚུན་གསོད་རྣམས་དང་། ཕན་ཚུན་ཁང་བ་མེར་བསྲེགས་པ་སོགས་མི་སེར་ལ་གནོད་རག མཐར་རྫོང་ཞར་སྐྱབ་སོ་ཁྲོ་ཆུའི་དཔོན་ཀུན་དགའ་ཡར་འཕེལ་གྱིས་ཁྲོ་ཆུའི་ཕོག་ཏུ་ཁྲིད་ནས་བསད་པ་སོགས། ཟ་སྟོད་ཀྱི་སྡེ་གཟར་སྐྱོག་གྲ་ཆེ་ཟེར་ཡོད། ཞིབ་ཆ་མ་ངེས་སོ། །

ཟ་སྟོད་ཀྱི་སྐབས་སོ། །

བཞི་པ། མདོ་སྨད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་རྒྱལ་རོང་གི་སྐོར།

རྣམ་དཀར་ས་བོན་གྲུང་བོ་དེ། །བྱིན་རླབས་རྫོད་ཀྱིས་ཉེར་བསྐྱངས་པ། །རྒྱུད་པ་ཀུན་སེལ་ཡོངས་འདུ་ལྗོན། །སྐྱར་ཡང་ངར་བའི་དཔལ་རྒྱས་ཤོག །

འདིར་མདོ་སྨད་ཀྱི་བོད་མིའི་ས་ཁུལ་གྱི་བོད་མི་དག་གི………འབྱུང་ཁུངས་རགས་ཙམ་གླེང་བ་ལ། དེང་དུས་བཀན་ཤན་ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་། ལུན་ཁྲིན་ཞེས་པའི་ས་གནས་འདི་དག་ནི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བོད་མི་འདུས་སྡོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡིན……

ལ། རྗེས་སོར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཆོས་དར་སྲིད་དར་གྱི་དབང་ཐང་ཆེ་བར་གྱུར་པའི་སྐབས་སུ་བོད་མི་མཐའ་འདེད་ཀྱིས། ཐང་གིས་ས་ཁུལ་མང་པོར་དམག་གི་རྟེན་གཞི་བཙུགས་ཏེ། ས་འདི་ཕྱོགས་སུ་གྲོང་རྡལ་མང་པོ་བཙུགས་པར་གྲགས། དེ་རྗེས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་མངའ་ཐང་རབ་ཏུ་རྒྱས་ནས་བོད་དམག་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་དྲངས་ཏེ། ཐང་གི་མཐའ་ཁུལ་གྱི་གྲོང་རྡལ་མང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་བཅོམ་ཞིང་། མཐའ་མཚམས་སྲུང་བའི་བོད་དམག་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་གཏན་སྡོད་བྱེད་པའི་ས་གནས་བཙུགས།

དེ་དུས་འཛམ་གླིང་དུ་སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་དམག་འཁྲུག་བྱུས་པའི་ས་ཆ། ཟུང་ཆུ（松潘）ཞེས་པའི་ཆུ་བོའི་མཇུག་དང་ཉེ་བའི་རི་སྣང་ལ་ས་རྗོ་འདྲིས་པའི་གྲུང་བརྟུངས་པའི་འཐབ་རྫོང་མཐོན་པོ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེང་སང་ད་དུང་མ་ཞིག་པར་ཡོད། དེ་དུས་སུ་མཐའ་མཚམས་སྲུང་བའི་དམག་མི་གཏན་སྡོད་བྱས་པའི་བོད་མི་ནི། རྒྱལ་མོ་ཚ་རོང་གི་ས་གནས་ཀྱི་ཚ་ཁོ་ཞེས་གྲགས་པའི་བོད་མི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ཕྱིས་སུ་རྒྱལ་ཕྲན་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱེས་པ་ནི། བཀའ་ཤན་གྱི་ལྕུང་དགུ་རྒྱལ་པོ་ནས་ཁམས་ཀྱི་ལྩགས་ལ་རྒྱལ་བོའི་བར་གྱི་རྒྱལ་ཕྲན་རྣམས་ཡིན།

རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི……

མཐའ་མཚམས་སྲུང་བའི་རྒྱལ་ཕྲན་བཅོ་བརྒྱད་ནི།

༡. ལྕགས་ལ（康定明正宣慰司）། ༢. མགོ་སྨད་དམ་ཀ་ལ（天泉长官司）། ༣. མགོ་སྟོད（冷边长官司）། ༤. དགེ་ཤིས་ཙ（额什杂安抚司）། ༥. པ་ཝམ（八旺宣慰司）། ༦. བྲག་སྟེང་（八地宣慰司）། ༧. མུ་ཕྱི（穆平宣慰司）། ༨. མདའ་མདོ（丹东安抚司）། ༩. བཙན་ལྷ（小金安抚司）། ༡༠. འོག་གཞི（鄂克什安抚司）། ༡༡. ལུང་དགུ（མདོ་སྤྱིང་ཡང་ཟེར（瓦寺宣慰司））། ༡༢. རྒྱལ་ཁ（杂谷安抚司）། ༡༣. སོ་མང་（梭磨宣慰司）། ༡༤. ཅོག་ཙེ（卓克基长官司）། ༡༥. ཞི་འགག（松岗长官司） ༡༦. བསྟན་པ（党坝长官司）། ༡༧. ཁྲོ་སྐྱབས（绰斯甲安抚司）། ༡༨. ཆུ་ཆེན（大金安抚司）། ཏེ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །

སྲོང་བཙན་དང་ཐང་འཁྲུགས་ཏེ་བོད་དམག་གིས་བཅོམ……པའི་མཁར་ཤུལ་ནི་ཛ་བའི་མཁར་ཤུལ་དག་ཡིན་ཏེ། ས་འོག་ནས་ཐོན་པའི་སོ་ཕག་དང་། ཁྲོ་ཟངས་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ཐང་རབས་ཀྱི་ཡི་གེ་འདུག་ཅེས་ཟེར། གཞན་ཡང་ལྕང་གླིའི་མཁར་ཆག་ཅེས་གྲགས་པའི་མཁར་ཤུལ་དང་། ལྕང་གླིའི་ཉག་གའི་ལྷ་རྡོས་ཀྱི་ཆུ་དང་འོམ་བུའི་ཆུ། གསེར་ཐང་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་ཆུ་འདྲིས་མཚམས་ཀྱི་གད་ཐོག་གི་རྒྱ་མཁར་ཞེས་གྲགས་པའི་ས་དེ་ཡང་དེ……

དུས་ཀྱི་མཁར་བྱུལ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་མཛོད་དགེ་རུ་རྒྱ་གྲོང་ཆགས་ནས་ཞིང་བཏབ་ཡུལ་གསལ་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་མཁར་ཡུལ་ཡོད་ཚད་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་བཙོམ་པའི་མཁར་ཡུལ་མ་ཡིན····· ཏེ། བོད་རྒྱལ་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཉམས་ནས་བོད་སིལ་བུར་འཐོར་བའི་དུས་སུ་ཡང་། རྒྱ་མཁར་འགའ་ཞིག་ཆགས་པ་གླིང་སེང་ཆེན་ནོར་བུ་དགྲ་འདུལ་གྱིས་གཏན་བཙོམ་བྱས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། མཛོད་དགེ་བཞག་སྟོམ་གྱི་ཁང་གསེར་དགོན་གྱི་མདུན་ངོས། བྲ་བོ་སྐེ་བའི་དཀུན་ས་ཡོད་སའི་མཁར་ཡུལ་དེ་ནི། གླིང་སེང་ཆེན་གྱི་དུས་སུ་བཙོམ་པའི་མཁར་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ས་གཞན་དུའང་ཡོད་ལ་རི་སྣང་དུ་རྒྱའི་དགོན་ཡུལ་ཡང་ཡོད་དོ། །

རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་བོད་མི་འདི་དག་གི་རུས་ནི་སྲ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁག········ རྣམས་ཀྱི་རུས་ནི་སྲ་ཡིན་ཏེ། རིགས་དེར་ཚ་ཁོ་རང་སྐད་ལ་ང་རྒྱི་ཟེར། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་རིགས་ལ། བསེ། རྨུ། ལྡོང་། སྟོང་དང་བཞི། རིགས་བཟང་རྣམས་ལ་སྤུར་ཞང་པོ་ཟེར་ལ། ཕྱིས་སུ་ལྷ་རིགས་སྒོ་ཟེར། བསེ་རིགས་བཟང་རྣམས་ལ་བསེ་ཆུང་སྲ་ཟེར། རྨུ་རིགས་བཟང་རྣམས་ལ་དམུ་ཚ་སྨ་ཟེར། ལྡོང་རིགས་བཟང་རྣམས་ལ་ཨ་སྒྲོ་ལྡོང་ཟེར། སྟོང་རིགས་བཟང་རྣམས་ལ་ཨ་ལྩགས་འབྲུ་ཟེར། རིགས་བཞིའི་སྟེང་དུ་

དཔའ་དང་ཟླ་གཉིས་ཏེ་དྲུག་ལ་མིའུ་གདུང་དྲུག་ཏུ་གྲགས། དེའི་ནང་ནས་བསེ་དང་སྨྲ་གཅིག་པར་བཤད། སྔོན་གྱི་རྒྱལ་རབས་རྣམས་སུ་བསེ་ཆུང་འབྲས་ཞེས་པའང་སྨྲ་དང་གཅིག་གམ་གསུངས། དེས་ན་རྒྱལ་རོང་གི་ས་ཆ་འདི་རྣམས་སྨྲ་རིགས་ཀྱིས་བཟུང་གཤིས། ཅུས་མཛོད་ལས། འགག་དོག་མོ་གསུམ་པོ་སྨྲ་ལ་ཐོབ། སྨྲ་དཔའ་ཙལ་ཆེ་བ་དེ་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མདོ་ཁམས་རོང་ཆེན་བཞིའི་ནང་ཚན། རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་འགག་དོག་ས་གསུམ་སྨྲས་ཐོབ་ཅེས་གསུངས་སོ། །

སྨྲ་རིགས་དེ་ལ་སྨྲ་དཀར་དང་སྨྲ་ནག་སྨྲ་ཁྲའི་རིགས་སོགས···དུ་མ་ཡོད་དེ། མིའུ་གདུང་དྲུག་གི་ཅུས་མཛོད་ལས། “ཤར་རྒྱལ་མོ་རོང་གི་རྒྱལ་པོ་སྔོན་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱག་ན་རྡོ·····རྗེའི་སྤྲུལ་པ་མདོ་བཞེར་ནག་པོ་ཞེས་པ་དེ་སྨྲ་ནག་པོའི་རིགས་ཡིན··ལ། བསྟན་པ་སྤྱི་དར་གྱི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་པ་གོར་བཻ་རོ་ཙ་ན་ཡུལ་རྒྱལ་མོ་རོང་དེར་བྱོན་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡིན། ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་རིགས་སུ་འཁྲུངས་པ་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ་ཞེས་པ། ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་དེའི་སློབ་མར་གྱུར་པ་རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྒྲར་གྲགས་པ་སོགས་བྱུང་ཞིང་། ཡུལ་དེར་བསྟན་པ་ཕྱི་འགྱུར་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཡང་དེ་ནས་བཟུང་སྙེ་དར་བར་བཤད···དོ། །དེ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་པོ་མདོ་བཞེར་ནག་པོའི་གདུང་རིགས་

དེར་ཚིག་བསྡུས་པས་རྒྱལ་ནག་གཏུང་རིགས་ཟེར་བ་བྱུང་བར་……གྲགས། ” ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱལ་པོ་མདོ་བཞེར་ནག་པོའི་གཏུང་རིགས་ད་ཏུང་ཡང་ཡོད་དེ། ཁྱིམ་དེའི་མིང་ལ་རྒྱལ་ནག་ལྷགས་མགོན་ཚང་ཟེར། གཞན་ཡང་རྒྱལ་རོང་གི་མི་རྒྱུད་དང་དཔོན་རྒྱུད་དག་ནི་མིའུ་གཏུང་དྲུག་གི་ཅས་མཛོད་སོགས་ཅས……མཛོད་རྣམས་སུ་རྒྱས་པར་ཡོད། ཤེས་འདོད་ན་དེ་དག་ཏུ་ལྟོས།

ཡུལ་དེར། རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་རོང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་གི་དངོས་སློབ། བོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས། “དང་པོ་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཚུལ་ནི། །འབྲུངས་ཡུལ་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱལ་མོ་རོང་། །དམུ་རྫོ་ལྷ་གཉན་ཉེ་བའི་གནས། །”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་མོའི་དམུ་རྫོ་ཞེས་གྲགས་པའི་ལྷ་རི་མཐོ་ཞིང་བརྫིད་པ་དེའི་རི་རྒྱུད་དང་བཅས་ཡུལ་…ལུང་ཆེན་པོ་དེར་རྒྱལ་མོ་རོང་ཞེས་གྲགས་པ། བོད་ཀྱི་ས་གནས་གཞན་ལས་ཚ་བ་ཅུང་ཆེ་བའི་ས་ཡིན་གཤིས་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་ཞེས་འབོད། ཚིག་བསྡུས་ནས་རྒྱལ་རོང་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད། སྔོ་ནས་སྲན་གསུམ་སོགས་འབྲུ་རིགས་འབྱུང་བའི་རོང་ཁོག་ཡིན་……སྐབས། རྒྱལ་རོང་། ཟླ་རོང་། དགུ་རོང་། རོང་པོ་རེབ་གོང་བཞི་ལ་མདོ་སྨད་ཀྱི་རོང་ཆེན་བཞི་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། ཡང་རྒྱལ་རོང་། ཟླ་རོང་། དགུ་རོང་གསུམ་ལ་མདོ་སྨད་ཀྱི་རོང་ཆེན་

གསུམ་ཞེས་གྲིས་པའང་ཡོད། ཤར་རྒྱལ་མོ་རོང་། རྨོ་ཚ་བ་རོང་། ཙུབ་ཀོང་པོ་རོང་། ཅུང་ཨ་སྨག་རོང་བཞི་ལ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་རོང་ཆེན་བཞི་ཟེར།

ལྷ་རི་རྒྱལ་མོའི་དགུ་རྫོ་འདི་ལ། དགུ་རྫོ་དབང་ཕྱུག་ཟེར་ཞིང་། དེའི་འཁོར་དུ་སྤུ་ལྷ་རྣམ་གསུམ། གཉན་ཆེན་སྡེ་བཞི། རི་བོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐོར་བ། སྒྲུབ་གནས་བརྒྱ་དང་ཙ་བརྒྱད་སོགས་ཡོད་ལ། སྤུ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་ནི། འོག་གཞི་སྤུ་ལྷ། ཏ་ཙུང་སྤུ་ལྷ། རྩེ་མདོ་སྤུ་ལྷ། གཉན་ཆེན་སྡེ་བཞི་ནི། ཤ་སྤོ་གཉན་ཆེན། ས་སྤོ་གཉན་ཆེན། གཡུ་འབྲུག་གཉན་ཆེན། ཐོ་སྤོ་གཉན་ཆེན་ཟེར། སྤུ་ལྷ་ནི། སྔོན་རྒྱ་མི་འགའ་ཞིག་གིས། དེ་རྒྱ་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཚོ། ཡུལ་སྐད་དེའི་སྒྲོག་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས། "སི་གོས་ལང"（四姑娘）ཞེས་བསྒྱུར། དེར་བརྟེན་འགའ་ཞིག་གིས་རྩོག་བཟོའི་སྒྲུང་གཏམ་ཞིག་ཀྱང་བཟོས་པར་གྲགས། ལྷ་གཉན་ལ་སྤུ་ལྷ་ཟེར་བ་ནི་བོད་མིའི་གནའ་བོའི་ཟེར་སྲོལ་ཡིན་ཏེ། ཏུན་ཧོང་གི་གཏེར་ཡིག་ལས་ཐོན་པའི་མོ་ཡིག་ལས། "ཐབ་ལྷ་ནི་དགའ། སྤུ་ལྷ་ནི་དགྱེས།" ཞེས་སོགས་མང་དུ་འབྱུང་ངོ་། །

ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་སློབ་དཔོན་བཻ་རོ་ཙ་ན་རྒྱང·········འཕུད་བཏང་སྐབས་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་（རྫི་འགག་ཏུ་རྒྱལ་ས······བཟུང་བས་རྫི་འགག་རྒྱལ་པོའང་ཟེར་བ་ལ། གུ་ཙ་མཚོ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་

ཐར་ལས། གཟི་འགག་ཅེས་ཡོད། དེང་སང་འགའ་ཞིག་གིས་རྫོང་འགག་ཅེས་བྲིས་པའང་ཡོད།) ཁམས་རྒྱལ་མདོ་བཞེར་ནས……པོས་ཐོག་མར་སྨལ་རྫོང་དང་ཤིག་རྫོང་དུ་འཕེན་པ་སོགས་ངན……ལས་སྣ་དགུ་བྱས་མོད། ཕྱིས་སུ་སྐུ་སྲོག་ལ་ཐུང་ཟད་ཀྱང་མ་གནོད་པས་དད་པ་སྐྱེས་ཏེ། སྦྱིན་བདག་གི་མཐིལ་མཛད་ནས་རྒྱལ་སའི་ཉེ་འདབས་སུ་མདོ་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་ཀྱི་པོ་ནོར་བུའི་གླིང་དང་། ཁྲོ་ཆུའི་མཐིལ་དུ་སྔགས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་བདེ་ཆེན་གླིང་ཞེས་པ་བཏབ། ཀྱི་པོ་ནོར་བུའི་གླིང་ནི་རྫི་འགག་རྒྱལ་པོ་ན་རིམ་གྱིས་བསྐྱངས་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་བཅུ་གཉིས་པའི་བར་དེར། རྫི་འགག་གི་ཁམས་རྒྱལ་ང་སྐྱ་ཚེ་དབང་གྲགས་རྒྱལ་ཛོ་ནང་ལ་དད་པས། འཛམ་ཐང་གི་ཛོ་ནང་བའི་བླ་མ་བསྟེན་ནས། ཀྱི་པོ་ནོར་བུའི་གླིང་འདིར་ཛོ་ནང་གི་འདོན་ཆ་འགའ་ཞིག་འདོན་བཙུག་པ……དང་། རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ན་ཐའི་སྟོང་སྐུ་སོགས་བཞེངས། རྗེས་སོར་མན་ཆིང་ཆེན་ལུང་གིས་དབང་བསྒྱུར་སྐབས། ཆུ་ཆེན་ལྷ་སྟེང་དགོན་པ་དགེ་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་ཏེ། རྒྱལ་རོང་ཡུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་མཐའ་དག་གི་ལྟ་བ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ། དེའི་སྐབས་སུ་ཀྱི་པོ་ནོར་བུའི་གླིང་འདིའང་དགེ་ལུགས་སུ་གྱུར་ཏེ། སྨོན་ལམ་ལྔ་མཆོད་སོགས་ཀྱང་དགེ་ལུགས་པ་ལྟར་བྱས། ཁྲོ་ཆུའི་ཡུལ་གྱི་བདེ་ཆེན་གླིང་ནི་ཕྱིས་སུ་ཆོས་ལུགས་གསར་རྙིང་གཉིས་སུ་གྱུར་ཏེ།

རང་རང་གི་ལུགས་ལྟར་བྱེད་པ་ལས་ཕན་ཚུན་འགོག་རྒོལ་སོགས···· མེད། དེ་ལྟར་བཻ་རོ་ཙ་ནས་བཏབ་པའི་དགོན་པ་གཉིས་ཀྱང་བཅོས་བསྒྱུར་སྐབས་སུ་གཏོར་བཤིག་བྱུང་ལ། ཁྱད་པར་རིག་གསར་གཏོད་ཆགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྷག་མེད་དུ་བཅོམ། འོན་ཀྱང་ཁྲོ་ཆུའི་བདེ་ཆེན་གླིང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གསོལ་རས་གནང་སྟེ་བསྐྱར···· གསོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཀྱི་བོ་ནོར་བུའི་གླིང་གི་དགོན་ཤུལ་དུ་གྲོང་སྡེ་ཆགས་ནས་ཡོད་ལ་བསྐྱར་གསོ་སོགས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་མེད་མ······· ཤེས།

འབར་ཁམས་ནས་ཡར་སྤྱི་ལི་བཅུ་ལྷག་སོང་མཚམས་རིའི······ སྐེད་དུ་བཻ་རོ་ཙ་ནའི་སྒྲུབ་ཕུག་ཡོད། བཅོས་བསྒྱུར་སྔོན་དུ་དེར་རི་ཁྲོད་པ་བཞི་ལྔ་ཞིག་ཡོད། དེང་སང་སྐབས་ཙམ་རེར་འདུག་མཁན་ཡོད། བདག་ཀྱང་དེར་སོང་ནས་ཞག་བརྒྱད་ལ་བསྡད། མི་སེར་རྣམས་རྒྱུན་དུ་མཇལ་ཕྱག་བྱེད་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དུ་རྒྱལ་རོང་ཁོག་ཏུ་སླེབས་སྐབས་བཻ་རོའི་སྒྲུབ་ཕུག་ཏུ་བཞུགས་གསུང་བའང་གནས······ འདི་ཡིན་ཟེར། དསུ་དགེའི་སྨད་ཀྱི་ཐག་ཀན་ཞེས་པའི་གནས་རིར་ཡང་བཻ་རོ་ཙ་ནའི་སྒྲུབ་ཕུག་ཡོད་པ་དང་། ཤར་དུང་རིར་ཡང་སྒྲུབ་ཕུག་ཡོད་ཅེས་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དེང་སང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། ཟུང་ཆུའི་སྨད་ཀྱི་སེ་བོ་དགོན་པའི་ཐག་

ཉེར་ཡང་བཻ་རོའི་སྒྲུབ་ཕུག་ཡོད་པ་དེར་དེང་སང་སྔགས་པ་གཅིག···
བསྡད་ཡོད། དེ་དང་ཐག་མི་རིང་བར་རྫོ་མ་རྩེ་ཟེར་བའི་གནས་
སུ། རྫོ་ནག་གི་ཕ་བོང་ཐོག་ཏུ་རྫོ་དཀར་གྱི་མ་རྩེ་རང་བྱུང་མང་པོ་
ཡོད་པ་དེ་ཡང་བཻ་རོ་ཙ་ནས་གཏེར་སྒོ་ཕྱེས་པ་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་
ཡིན་འདུག་ལ། གཞན་ཡང་བྲོ་སྒྲུབས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གནས།
རྫོ་རྗེ་བྲོ་ལོང་སྒྲུབ་ཕུག ཀ་ཀི་སེང་གེ་ཡང་རྫོང་། ཐུག་གནས།
སྤྲུང་ཁྲུ་གནས་ཟེར་བ་འདི་རྣམས་ཀྱང་བཻ་རོའི་སྒྲུབ་གནས་ཡིན······
ཞེས་སྟོན་གྱི་ཡིག་རྙིང་ན་འདུག་གོ། །

དེས་ན་བཻ་རོ་ཙ་ན་རྒྱང་འཕུད་གཏོང་སའི་ཡུལ་ནི། རྒྱལ་མོ་
ཚ་བ་རོང་ཡིན་པ་ལས་སྨོ་ཚ་བ་རོང་མིན། སོག་ཟློག་པའི་འབྲི་
གུང་དཔལ་འཛིན་དགག་ལན་ནང་དུ་རྒྱལ་རོང་ཡུལ་མིན་སྨོ་ཚ་བ···
རོང་ཡིན་གསུངས་པ། ཁོང་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་མ་མྱོང་ཞིང་
བཞུགས་ཡུལ་མདོ་སྨད་དང་ཐག་ཧ་ཅང་རིང་བས་རྒྱུས་མ་ལོན་པ···
རེད་དོ། །

རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་ཚ་ཁོ་ཞེས་འབོད་པའི··
རྒྱུ་མཚན་ནི། སྐབས་ཤིག་བོད་ཀྱི་ལྷ་བཙན་པོས་ཁོ་ཕན་ཞེས་པའི་
བློན་པོ་ཞིག་མངགས་ནས་ཡུལ་འདིའི་མགོ་དཔོན་དང་དམག·······
དཔོན་བྱས། འདིའི་རྒྱལ་སའི་ཁང་ཤུལ་ནི་ཟླ་འགག་གི་སྲིབ་ངོས་
ན་ཡོད། དེ་ལ་བཙན་པོའི་སྲིད་གཞུང་གིས་བཏང་བའི་བཀའ་

ཤོག་དང་ཆབ་ཤོག་གི་ཐོག་ཏུ། རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་ཁོ་ཕན་ལ་ཞེས་དང་། ཚ་བ་རོང་གི་ཁོ་ཕན་ལ་ཞེས་དང་། ཚིག་སྡུད་བྱས་ཏེ། ཚ་ཁོ་ལ་ཞེས་བྲིས་པ་དག་གི་རྒྱུན་གྱིས་མགོ་དཔོན་དེ་ལ་ཚ་ཁོ་ཞེས་ཐོགས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་ཡུལ་མི་ལའང་ཚ་ཁོ་ཞེས་ཐོགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཙམ་མཛོད་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད་པ་བཞིན་དུ། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུའང་བཀོད་འདུག་པ་ལྟར་རེད།

མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ལས། "མདོ་སྨད་ལྷོ་བྱང་གི་མི་རྒྱུད་ཕལ་ཆེར་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱ་བོད་སོ་མཚམས་སུ་བཞག་པ་ལས"མཆེད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་སྐད་རིགས་ལའང་བརྡ་ཉིད་མ་འགྱུར"བ་མང་།"ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་ཡུལ་སྐད་འདི་ལ་བོད་ཀྱི་བརྡ་ཉིད་མ་འགྱུར་བ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་གྱི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་ཆེན་ལས། "ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཨ་མདོ་དང་རྒྱལ་རོང་སོགས་བྱང་ཤར་གྱི་ས་ཆ་རྣམས་སུ་འཁོད་པའི"སྐྱེ་བོ་དག་ལའང་གནའ་བོའི་དུས་སུ་བོད་ཡུལ་དབུས་ནས་བྱུང"……བའི་སྒྲིག་ཚུལ་མ་ཉམས་པ་ཡིན་པར་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་འདོན་ཚུལ"དང་། དེ་དག་གི་ཡུལ་སྐད་བཅས་ལའང་ཅུང་ཉམས་ཆེ་ཙམ་ལས། འཕུལ་རྗེན་སོགས་སྒྲ་དག་པར་འདོན་པ་བྱུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ"ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་ནང་བརྡ་ཉིད་ཆེས"

སྨིང་བ་དང་། སྒྲ་དྲག་ཆེ་བའི་དབང་གིས་འགྱུར་བ་དང་། འགྱུར་ཆེ་བ་དང་། ཉམས་ཆེ་དྲག་པའི་དབང་གིས་འགྱུར་བ་དང་། འགྱུར་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་འདྲ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའང······ ཡོད་ལ་དབུས་གཙང་སྐད་ཀྱང་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བའི་སྟབས་ཀྱིས་མི་འདྲ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་སོང་། མ་གཞི་རྒྱལ་རོང་གི་སྐད་འདི་བོད་སྐད་རང་ཡིན་པ་ངེད་ཅག་བོད་རང་མཚན་པ་དང་། བོད་ཡིག་ཤེས་པ་དག་གིས་བལྟས་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ། བོད་སྐད་དང་བོད་ཡིག་མི་ཤེས་ཤིང་། རྒྱལ་རོང་གི་སྐད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཕྱུང་རྒྱལ་ཏུ་སྒྲ་བས། དངོས་དོན་ལུགས་ལྟ་བུ་དག་བསྒྱུར་ག་ལ་ནུས།

རྒྱལ་རོང་ཁོག་གི་ཆུ་དེ་ལ་རྒྱལ་མོའི་རྔུལ་ཆུ་ཞེས་བརྗོད་པའི··· རྒྱུ་མཚན་ནི། རྒྱལ་མོ་དམུ་རྡོའི་ལྷ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཕེབས་བཞུད་གནང་བས་སྐུ་ངལ་ཏེ་རྔུལ་བའི་ཆུ་ཡིན······ ཞེས། མཁས་པ་དག་གིས་བསྟོད་བསྔགས་ཀྱི་མིང་གསོལ་ཏེ། བསང་མཆོད་དང་མཆོད་ཚིག་ཀྱང་བརྩམས། དེས་ན་རྒྱལ་མོ་རྔུལ་ཆུའི་ཆུ་རྒྱུད་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་ཞེས་གྲགས་པའི་རི་ལུང་ཀུན····· ནི། སྒྲ་རིགས་ཀྱིས་བཟུང་། རྒྱལ་མོ་རྔུལ་ཆུའི་ཆུ་མགོ་ཟངས་དཀར་སྨད་ཀྱི་མཇུག་གི་ཐད། ལྷ་རྒྱལ་གླིང་(ས་འདི་ལ་རྒྱ་མི་དག་གིས་བསྒྲ་ཅིན་སི(刷经寺)ཟེར་ཏེ། ཆོས་པར་ལྷ་ཁང་ཞེས་པ་རེད།

སྤར་སོ་མང་རྒྱལ་པོའི་ཆོས་ཀྱི་པར་ཁང་ཞིག་དེ་གར་ཡོད་པས་མིང་··
དེ་ལྟར་བཏགས་པ་རེད་ཟེར) ནས་མར་སྒྲི་ལེ་ཁ་ཤས་སོང·············
མཚམས། དེང་སང་ལྷ་འབར་གཞུང་ལམ་ཞེས་པའི་ལམ་མདོ་
(刷马路口)དེ་ནས། སྒོ་དཀར་ལ་ཟེར་བའི(鹧鸪山)ལ་
ཆེན་དེ་བརྒལ་བའི་ཕར་རྒྱབ་ཀྱི་ཆུ་དེའི་སྟོད་དེ་ལ་ཁོག་སྲུང་ཞེས·····
པའི་སྒྲ་རིགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཡོད། དེ་ལ་ཁོག་སྲུང་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན།
སྔོན་བོད་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་གིས་ལུང་ཁོག་དེ་སྲུང་བའི་དམག་བཞག····
པའི་རྒྱུད་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གྲགས། སྐྱེ་བ་དེའི་དཀྱིལ་ཙམ་གྱི་ས་
ཚིགས་སུ་རི་ཉག་སྐྱེ་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་མཚན་མ་ལས་ས་ཚིགས་དེ་ལ་
ཉག་པོ་ཞེས་གྲགས། རྒྱ་མི་དག་གིས་ཉག་པོ་ཞེས་པ་བསྒྱུར་སྒྲ་མ་
དག་པར། མིས་ཡ་ལོའུ་(米亚罗)ཟེར། ཁོག་སྲུང་གི་ཆུའི་
སྐེད་ཙམ་དུ་རྒྱལ་ཁ་བཀྲ་ཤིས་གླིང་ཡོད། དེ་ནི་སྔར་ཐང་བོད་
འཁྲུག་པའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་བླངས་པའི·······
དགའ་སྟོན་གྱི་ཡུལ་ལ་རྒྱལ་ཁ་བཀྲ་ཤིས་གླིང་ཞེས་བཏགས། ཕྱིས་
སུ་རྒྱལ་ཕྲན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་རྒྱལ་ཁ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ས་དེ·····
གར་བཟུང་། བཀྲ་ཤིས་གླིང་ཞེས་པ་རྒྱ་སྐད་དུ་བསྒྱུར་སྒྲ་མ་དག་
པར། ཙ་གི་ནོ(杂谷脑)ཟེར། དེ་ནས་ཁོག་སྲུང་ཆུ་དང་།
ཟུང་ཆུའི་ཆུ་བོ་འདྲེས་མཚམས་ཀྱི་ཕྱིས་གྲུའུ་དང་། འོག་གི་ལྷུན་
གྲོན། དེ་འོག་གི་བཀན་ཤན་སོགས། ཐང་བོད་འཁྲུག་པའི་

སྐབས་སུ་བོད་དམག་གིས་བླངས་ཏེ། བོད་དམག་སྤྲ་རིགས་ཀྱིས་བཟུང་། དམག་དཔོན་བསོད་ནམས་མགོན་ཟེར་བ་མཐའ་མཚམས་སྲུང་བའི་དམག་དཔོན་བྱས་ཏེ་བསྡད་པ། ཕྱིས་སུ་རྒྱལ་ཕྲན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་མདོ་སྨིན་རྒྱལ་པོའམ་ལུང་དགུ་རྒྱལ་པོ་ཡང་……ཟེར།

ལྷ་རྒྱལ་སྨིན་ནས་ཡག་ཤ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་ཆེན་བརྒལ་བའི་ཕ…རོལ་ནས་ཁྲོ་ཆུ་ཞེས་པའི་ཆུ་རྒྱུད་ལུང་ལག་དང་བཅས་པའི་ས་འདི…དག་ནི་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་དབུས་ནས་འོངས་པའི་མཐའ………མཚམས་སྲུང་བའི་དམག་སྡེ་གཅིག་གིས་བཟུང་སྟེ་གཏན་སྡོད་བྱས། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་དེ་དག་གིས་མགོ་དཔོན་ལ་གྱེན་ལོག……བྱས་སྐབས། དབུས་ནས་ལྷ་བཙན་པོའི་སྲིད་གཞུང་གིས། མདའ་དར་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་ཞེས་པ་དམག་དང་བཅས་པ་མངགས……ནས། སོ་མང་རྒྱལ་ས་ཡོད་ས་དེར་བསྡད། ཁོའི་འཁོར་ལ་མདའ་བཟོ་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དམག་དཔོན་དུ་བསྐོས། དམག་མི་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་ཁྲོ་ཆུའི་ཡུལ་དུ་སོང་ནས་རྫོ་ལོག་བདེ་འཛགས…སུ་བཏང་། མདའ་མཁན་དེ་ཉིད་ཁྲོ་ཆུའི་སྤྱི་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཏེ་རྫོའི་མཁར་བརྩིགས་ནས་གཞི་བཟུང་བའི་ས་དེ་ལ་རྫོ་མཁར་ཟེར། སྤྲ་ཙུང་ཟད་ཉམས་ཏེ། རྫོ་ཁ་ཟེར་བ་དང་ཁོ་ཚོའི་སྐད་གདངས་ལས་གློ་ཁ་ཡང་ཟེར། མདའ་མཁན་གྱི་དཔོན་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་

བཞིན་གཞིས་ཀ་དང་རི་ཞེ་བགོས་ཏེ་ཁྲི་ཚུའི་ཡུལ་ལ་དབང་བསྒྱུར། རྒྱལ་ཕྲན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གི་སོ་མང་རྒྱལ་པོའི་མདའ་འབངས······སུ་གཏོགས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་དུ་ཁྲི་ཚུའི་སྐད་ཀྱི་དཔོན། ངར་རྩ་དང་། ནང་སོ་སྤུན་གཉིས་དབང་ཐང་ཆེ་བར་གྱུར་ཏེ། དགེ་ལུགས་པའི་བླ་མ་རྣམས་དང་། མི་སེར་ལ་བཙིར་གནོན་ཆེར་བྱས་སྐབས། འབངས་གྱེན་ལོག་བྱུང་ནས་གཉིས་ཀ་བསད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་སྟོད་ཙམ་ལ། སོ་མང་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཆད་དེ། མདའ་མཁན་ཚང་གི་དཔོན་ང་རོ་དབང་ཆེན་གྱིས། སོ་མང་རྒྱལ་པོའི་མདའ་འབངས་ཡོངས་ལ་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་དུ······དབང་བསྒྱུར། དེའི་བུ་ང་རོ་དབང་ཕྱུད་ཀྱི་དུས་ནས་བཟུང་རེ་ཞིག་གི་བར་དུ། མདའ་མཁན་གྱི་དཔོན་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་ཡ་ང་ཞིང་སྐྱུག་བྲོ་བའི་ནང་འཁྲུག་དང་ནང་དམེ་བྱས། ཕྱིས་སུ་ཀྱོད་བསྟུམས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བཟང་གི་སྲིང་མོ་ང་ཞི་ལྷ་སྒྲོན་མདའ་མཁན་དཔོན་ང་རོ་དབང་ཕྱུད་ཀྱི་བུ་ང་རོ་དགྲ་འདུལ་ལ་བག་མར་བཏང་ཡང་། ཆེར་མ་འགྱུངས་པར་ཡང་ནང་འཁྲུག་ལངས་ཏེ་ང་རོ་དགྲ་འདུལ་བསད། དེ་རྗེས་ཡང་ཀྱོད་བཤད་ནས་ང་ཞི་ལྷ་སྒྲོན་ལ་ཁྲི་ཚུའི་སྟོད་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཀུན་དགའ་ཡར་འཕེལ······མག་པར་བཞག་སྟེ་ཁྲི་ཚུའི་སྤྱི་དཔོན་བྱས་སོད། རྡོ་རྗེ་དཔལ་བཟང་བློ་རིག་གོད་ཅིང་རིགས་རྒྱུད་མང་བས་དབང་ཐང་དང་སྟོན་

གྲགས་ཆེ་བར་གྱུར་ཏེ། བཅིངས་འགྲོལ་བར་དཔང་བཟུང་། བཅིངས་འགྲོལ་སྐབས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་ལ་འགོག་རྒོལ་བྱས···· ཀྱང་། གཡུལ་ཕམ་ནས་མགོ་བཏགས་པས། ཐོག་མར་རང་སྐྱོང་སྲིད་གཞུང་གི་དྲུང་ཆེན་གཞོན་པའི་གོ་གནས་བྱིན་པ་དང་། ཕྱིས་སུ་ཧ་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་སྲིད་གྲོས་ཁང་གི་ཀྲུའུ་ཞི········ གཞོན་པའི་གོ་གནས་སྤྲད། 1957ལོར་དབུས་མཇལ་དུ་དགོངས་ཞུ་ཐོབ་སྟེ་སོང་། དེར་བསྡད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་སོང་སྟེ་ལོ་ཤས་བསྡད། དེ་ནས1973ལོར་ཅ་ན་ཏར་སོང་ནས་ལོ་བདུན་ལྷག་ལ་བསྡད། 1980ལོའི་ཟླ10བར་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་འཁོར་ཏེ་གཏན་འདུག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པས། སྲིད་གཞུང་གིས་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གྲོས་ཁང་གི་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་གྱི་གོ་གནས་གནང་། 1981ལོའི་ཟླ12ཚེས12ཉིན་འཛིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན། གཞུང་སྐྱེར་གྱིས་དགེ་སྐུབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་སོ། །

ཟངས་དཀར་སྟོད་ནས་ཞིང་ཁོང་ལ་བརྒལ་ཏེ་ཧ་བོའི་ཉིན···· ལམ་གཉིས་ཙམ་སོང་བ་ན་དཔུ་དགེའི་ཡུལ་ཡོད། དཔུ་དགེའི་ཡུལ་མི་ནི་སྔ་དུས་སུ་ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་མི་དུ་མ་ཞིག་ཡུལ་དེར་འདུས་སྡོད་བྱས་པ་ཡིན་འདུག དཔུ་དགེ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས་ཚུལ་ནི། དཔུ་དགེའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཨ་ཞིག་སྒོམ་ཁང་ཟེར་བའི་བྲག་སྐྱིབས···· སུ། བོན་པོ་ཨ་ཞིག་གི་རི་ཁྲོད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་འཚོ་རྟེན་དུ་ར་

མ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དགུ་དགེའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་བཀུས་པ་ལ། བོན་པོ་ཨ་ཞིག་དང་སྣང་ཞིག་གཉིས་ཀྱིས་ཀླུ་སྒྲིལ་བྱས་ནས་མཐུ…… བསྒྲུབས་ཏེ་དམོད་མོ་བྱས་ཀྱང་། དགུ་དགེའི་མི་རྣམས་སྔར་ལས་ལྷག་པར་དར་ཞིང་རྒྱས་སྟབས་བོན་རྣམས་ཀྱིས་མི་དེ་དག་ལ……… དགོས་ན་དགེ་བར་འགྱུར་འདུག་ཟེར་བ་ལ་བརྟེན། མི་དེ་དག་ལ་དམོད་དགེ་ཞེས་པའི་མིང་ཆགས། ཕྱིས་སུ་བརྡ་འགྱུར་ནས་དགུ་དགེ་ཞེས་སུ་གྲགས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད། སྟོད་ཚོ་དགུ་དང་། སྨད་ཚོ་དགུ་གཉིས་ཕྱེས་ཤིང་། སྟོད་ཚོ་དགུ་ནི། ནོར་བ་ཙ(འདི་འབྲོག་ལས་ཁོ་ན་ཡིན)། སོག་པོ་ཙ། ཕ་ཚང་ཙ། བྱ་ཚང་ཙ། ཁེ་ཚང་ཙ། སྐྱེ་བ་འདི་བཞི་ལ་སྟོད་ཚོ་བཞི་ཟེར། ཚོས་ཙ། ཨ་མགོན་ཙ། ཨ་ཛང་ཙ། ཨ་རྩུ་ཙ། སྐྱེ་བ་འདི་བཞི་ལ་ཆ་ཛང་ཚོ་བཞི་ཟེར། ནོར་བ་ཙ། སྟོད་ཚོ་བཞི། ཆ་ཛང་ཚོ་བཞི་སྟེ་སྐྱེ་བ་འདི་དགུ་ལ་སྟོད་ཚོ་དགུ་ཟེར།

སྤུ་ཟེར་ཙ། བར་ཞིང་ཙ། ཨ་གསལ་ཙ། ཤེས་རབ་ཙ། སྐྱེ་བ་འདི་བཞི་ལ་རྩུ་རྩུང་ཚོ་བཞི་ཟེར། རྒྱམ་ཁོ་ཙ། དགེ་ཡག་ཙ། ཐག་ཤོང་ཙ། སྨད་པ་ཙ། སྐྱེ་བ་འདི་བཞི་ལ་སྨད་ཚོ་བཞི་ཟེར། དེའི་འོག་ཏུ་ཀླ་རོ་ཙ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཡོད། དེ་དང་། རྩུ་རྩུང་ཚོ་བཞི་དང་། སྨད་ཚོ་བཞི་སྟེ་སྐྱེ་བ་འདི་དགུ་ལ་སྨད་ཚོ་དགུ་ཟེར། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་འདི་ལ། དགུ་

དགེའི་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་ཟེར་ཞིང་གྲགས། ཏུ་བ་ཞེས་པ། ཕྱིས་སུ་བརྡ་འགྱུར་ནས་རོ་ཞེས་འབོད་པར་སྣང་སྟེ། དེང་སང་། ནོར་བ་རོ། སོག་པོ་རོ་ཞེས་འབོད་པར་སྣང་།

སོག་པོ་ཏུའི་སྡེང་གི་ལྟེམ་ཐོག་ཏུ་དམུ་དགེའི་དགོན་ཆེན་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡོད། ས་དེ་ནི་ཚ་ཁོ་ངག་དབང་གྲགས་པས་འཛིགས་བྱེད་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་སྐོར་ས་ཡིན་སྐབས་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོའི་སྐད་ཟེར་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དགོན་པའི་མཚན་ལ་ཡང་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོའི་དགོན་ཞེས་གྲགས་པའི་དགོན་པ……ཡོད་ལ། དེ་ནི་ཚ་ཁོ་ངག་དབང་གྲགས་པས་བཏབ་པ་ཡིན་པས་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་སོང་བའི་དགོན་རྙིང་ཞིག་རེད། ཆོས་འདུལ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་གཙང་ཞིང་འཆད་ཉན་འཕེལ་བའི་དགོན་སྡེ་གྲགས་པ……ཅན་ཞིག་ཡིན།

དེང་སང་གི་ས་ཁྲའི་ཐོག་ཏུ། ཨ་མགོན་ཏུ་ལ་ཨ་དགན་རོ་ཞེས་དང་། ཨ་ཧང་ཏུ་ལ། ཨ་སྟོན་རོ་ཞེས་དང་། མགོ་བ་རོ་ཞེས་པའི་གཏན་མེད་ཀྱི་སྡེ་བ་ཞིག་བསྟན་པ་སོགས། དངོས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་གཏམ་མི་ཉུང་བ་རེ་ཡྲིས་འདུག

ཡུལ་དེར་མིང་ཐོགས་ཚུལ་བཤད་ན། དམུ་དགེ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན། སྟོད་ཚ་དཀྱུའི་ནང་ཚན་ནོར་བ་ཏུ་ནི། འོག་གི་ཞིང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐུགས་རིགས་

འཚོ་སྐྱོང་དུ་ཟུ་རྒྱ་བཟང་ས་དེར་འོངས་ནས་བསྟོད་པ་ཕྱིས་སུ…… གཞིས་ཆགས་པ་ལ་ནོར་བ་ཙ་ཞེས་མིང་ཆགས། ནོར་ཞེས་པ་ཕྱུགས་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་དུ་འབོད་པའི་སྐབས་ཀྱིས། ཕྱུགས་རིགས་འཚོ་མཁན་ལ་ནོར་བ། ཞེས་འབོད་པའི་གོམས་འདྲིས་བྱུང་།

དེའི་འོག་གི་སྐྱེ་བ་སོག་པོ་ཙ། ཞེས་པ་སྔར་སོག་པོའི་ཕྱོགས་ནས་མི་བདུན་སྤྲང་འཁྱམས་ལྟ་བུར་བྱས་ནས་འོངས་ཏེ། ས་དེར་གྲོག་མར་འདུག་སའི་ས་དེ་ལ། སྤྲང་པོའི་གད་གྲོག་ཟེར། དེ་ནས་ས་དེར་ཞིང་ལས་བྱས་ཏེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ནས་སོག་པོ་ཙ་ཟེར…… བའི་མི་སྐྱེ་འདི་ཆགས། དེའི་འོག་གི་སྔར་ས་སྟོང་སྐབས་ལྷ་མོའི་ཚང་ཡོད་ས་དེ་ལ་ཞིང་ལས་བྱས་ཏེ་གཞི་ཆགས་པ་ལ་ལྷ་ཚང་ཙ…… ཟེར། དེའི་འོག་ཏུ་སྔར་ས་སྟོང་སྐབས་ཤིང་སྡོང་སོགས་སུ་བྱའི་ཚང་མང་པོ་ཡོད་པའི་ས་དེར་ཡང་སྔར་བཞིན་གཞི་ཆགས་པའི་སྐྱེ… བ་ལ་བྱ་ཚང་ཙ་ཟེར།

དེའི་འོག་ཏུ་གཞི་ཆགས་པའི་སྐྱེ་བ་ཁྱི་ཚོང་ཙ་ཞེས་པ་ནི། གྲོག་མར་ཁྱི་ཚོང་བྱས་ནས་ཕྱུག་པོར་གྱུར་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་གིས… གཞི་བཟུང་བས། ཁྱི་ཚོང་ཙ་ཞེས་གྲོགས། ནོར་བ་མ་བཅིས་པའི་གོང་གི་སྐྱེ་བ་བཞི་ལ་སྟོད་ཚོ་བཞི་ཟེར།

དེའི་འོག་གི་སྐྱེ་བ་ལ་སྔར་བླ་གྲྭ་དུ་མ་ཡོད་པས་ཆོས་དང་དགེ་བ་ལ་འབད་པས། ཆོས་ཙ་ཞེས་གྲོགས།

དེའི་འོག་ཏུ་ཨ་མགོན་ཟེར་བའི་མི་ཞིག་གིས་གཞི་བཟུང་……བས། ཨ་མགོན་ཙ་ཞེས་ཐོགས།

དེའི་འོག་ཏུ་མཛོད་དགེའི་ཨ་སྐྱིད་སྐད་ཀྱི་ཨ་ཛང་ཞེས་པའི་…དཔོན་རྒྱུད་ཅིག་འོངས་ནས་ས་དེར་གཞི་བཟུང་སྟེ། ཙ་སྡེ་ཆགས། དཔོན་རྒྱུད་དེ་དབང་ཐང་ཆེ་བར་གྱུར་ནས། ཡུལ་དེའི་དཔོན་དུ་གྱུར། དེའི་སྡེ་བ་ཡང་ཨ་ཛང་ཙ། ཞེས་འབོད།

དེའི་འོག་གི་སྡེ་བའི་མིང་ལ། ཨ་རྒྱ་ལུང་བའི་རྒྱུའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས། ཨ་རྒྱ་ཙ་ཟེར། འདི་ལ་རྒྱ་མི་བུ་མོ་སྤུན་གསུམ་གྱིས་གཞི་བཟུང་བས་ཨ་ལྷེ་ཟེར་ཞེས་ས་ཁྲའི་ཐོག་ཏུ་བྲིས་པ་ཁྱུངས་མེད་…པའི་རྫུན་གཏམ་རེད། ཨ་རྒྱ་ལུང་བ་དེ་ལ་དེང་སང་ཤིང་ར་ཟེར་ཞིང་། ལུང་བའི་ཁ་སྟོད་ལ་ཤིང་རའི་ཁ་ཟེར། གོང་གི་སྡེ་བ་དེ་བཞི་ལ་ཆ་ཛང་ཚོ་བཞི་ཟེར་ཞིང་། སྡེ་བ་འདི་བཞི་དང་སྟོད་ཚོ་བཞི་ཞོར་བ་དང་བཅས་པའི་སྡེ་བ་འདི་དགུ་ལ་སྟོད་ཚོ་དགུ་ཟེར།

ཞིང་ཁོང་གི་རྒྱུ་དང་། དམུ་དགེའི་རྒྱུ་འདྲེས་མཚམས་ཀྱི་རི་སྔོ་ལྗང་གི་ཐེར་ཁྲུག་ཏུ་ཞིང་བཏབ་ནས་གཞི་ཆགས་པའི་སྡེ་བ་ལ་སྔོ་ཐེར་ཙ། སྔོ་ཐེར་དང་དེའི་སྟོད་ཀྱི་འགྲོང་ཚ་ཟེར་བའི་ས་ཆ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཞིང་ས་གཤིན་པོ་ཡོད་སར་གཞི་ཆགས་པའི་སྡེ་བ་ལ་བར་ཞིང་ཙ་ཟེར། ཞིང་ཁོང་རྒྱུའི་ཟུར་གྱི་ལུང་ལག་ཅིག་གི་ནང་དུ། ཐོག་མར་ཤེས་རབ་ཟེར་བའི་མི་ཞིག་གིས་གཞི་བཟུང་སྟེ་རིམ་གྱིས…

སྐྱེ་བར་ཆགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཙ་ཟེར། ས་དེའི་གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེམ་ཐོག་ཅིག་ལ། ཐོག་མར་ཨ་གསལ་ཞེས་བྱ་བའི་མི་ཞིག་གིས་གཞི་བཟུང་ནས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཆགས་པ་ལ། ཨ་གསལ་ཙ་ཟེར། སྐྱེ་བ་དེ་བཞི་ལ་རྒྱུ་རྒྱུད་ཚོ་བཞི་ཟེར།

རྒྱམ་པོ་ཟེར་བའི་མི་ཞིག་གིས་གཞི་བཟུང་སྐྱེ་ཆགས་པའི་སྐྱེ····བ་ལ་རྒྱམ་པོ་ཙ་ཟེར། དེའི་འོག་ཏུ་དགེ་ཡག་ཅེས་པའི་མི་ཞིག་གིས་གཞི་བཟུང་ནས་ཆགས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ། དགེ་ཡག་ཙ་ཟེར། དེའི་འོག་ཏུ་ཐྲག་རིའི་གཤོང་ཡོད་སར་ཆགས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་ཐྲག······གཤོང་ཙ་ཟེར། དེའི་འོག་གི་སྐྱེ་བ་ལ་སྨད་པ་ཙ་ཟེར། སྐྱེ་བ་དེ་བཞི་ལ་སྨད་ཚོ་བཞི་ཟེར། དེའི་འོག་ཏུ་བླ་རོ་ཙ་ཟེར་བ་ཡོད་ལ། སྐྱེ་བ་དེ་ཉི་གནའ་དུས་སུ་དཔུ་དགེའི་རྫོང་གི་ཐྲག་རྩ་ཟེར་བའི་ས····ཆར་བཤད་པ་ལ་ཡོ་ཐོག་མི་ལེགས་སྐབས། དེང་དུས་ཡོད་སར་སྤོར་ནས་བཤད། ས་དེར་བླ་རོ་ཟེར་བ་ནི། བོན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལ། དེ་ལ་བོན་གྱི་བླ་མ་ཞིག་བྱོན་ནས། གདུང་དེ་གར་ཐུས་པས། ས་དེ་ལ་བླ་རོ་ཟེར། ཞེས་པའི་བཤད་སྲོལ་འདུག རྒྱུ་རྒྱུད་ཚོ་བཞི། སྨད་ཚོ་བཞི། བླ་རོ་ཙ་དང་དགུ་ལ་སྨད་ཚོ་དགུ་ཟེར།

སྤྱིར་བོད་ཀྱི་ཙ་ཟེར་བ་ནི་དམག་སྡེའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དཔེར་ན། དམག་གི་དར་དང་མདུང་དར་སོགས་ལ་ཙ་མཚོན་ཟེར། འབྲོག་གི་སྡེ་ཚོམ་ལ་ཙ་བ་ཟེར། དཔུ་དགེར་ཡང་ཟེར། ནོར་བ་

ཙ་བ། སོག་པོ་ཙ་བ། ཕ་ཚང་ཙ་བ། བུ་ཚང་ཙ་བ། ཁ་ཚོང་ཙ་བ། ཚོས་ཙ་བ། ཞེས་སོགས་སུ་འབོད། ཕྱིས་སུ་ཙ་བ་ཞེས་པ་མགྱོགས་བརྗོད་ཀྱི་ཚིག་ཕྲུད་ལྟ་བུར་གྱུར་ནས། ཙ་བ་ཞེས་པ་རོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་འདྲ་བར་གྱུར་སྐབས། དེང་སང་སོག་པོ་རོ། ཕ་ཚང་རོ་ཞེས་འབོད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་།

བཅིངས་འགྲོལ་སྔོན་དུ་ཞིབ་རྩིས་མ་བྱེས་སོད། ཁྱིམ་ཚང་བདུན་བརྒྱ་ཡས་མས་ཡོད་པ་དང་། མི་གྲངས་ཡང་སྟོང་ལྔ་ལྷག་ཡོད་ཟེར། བཙོས་བསྒྱུར་སྐབས་སུ། ཕྱི་ནང་གི་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཟིང་འཁྲུག་བྱུང་སྐབས། མི་གྲངས་ཇེ་ཉུང་དུ་ཆེར་སོང་། སྔར་རྒྱ་རིགས་ཚོང་པ་ཁ་ཤས་ལས། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་མི་མེད་ཟེར། རྟས་རིགས་ཡོད་སྐད་མ་ཐོས།

སྔོན་དུས་སུ་ནོར་བ་ཙ་བ་འབྲོག་ལས་ཁོ་ན་དང་། གཞན་རྣམས་རོང་འབྲོག་འདྲེས་མ་ཡིན་གཤིས་འཚོ་བའང་ཏ་ཙང་སྐྱ་པོ⋯⋯ཡང་མིན་ལ། ཏ་ཙང་ཕྱུག་པོའང་མིན། དགོན་པའི་ནང་ཇོང་ཁག་གཞན་ནས་འོངས་པའི་ཆོས་དང་མཚན་ཉིད། རིག་གནས་སོགས་སློབ་མཁན་གྲྭ་པ་ལྔ་བརྒྱ་དྲུག་བརྒྱ་ཡོད་གཤིས། དགེ་བཤེས། སྨན་པ། ལྷ་བཟོ། ཡིག་རིགས། རྩིས་རིག་ལ་མཁས་པ་སོགས་ཤེས་ཡོན་ཅན་མི་ཉུང་བ་ཡོད། གྲོང་སྡེའི་ནང་དུ་སློབ་གྲྭ་མེད་སོད། སྔར་གྱིས་དགེ་རྒན་བཙལ་ནས་ཡི་གེ་དང་། སྨན་

རིག རྩིས་རིག ལྷ་བཟོ། ཆོས་སོགས་སློབ་མཁན་མི་ཉུང་བ་རེ་ཡོད་གཉིས། རིག་གནས་འཕྲོད་བསྟེན་སོགས་ཀྱི་ཐད་དུ་ད་ཅང་ཇེས་ལུས་མིན་ལ། ད་ཅང་སྔོན་ཐོན་ཀྱང་མིན། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་སྐོར་ལ། རྡོ་བཟོ། ཤིང་བཟོ། ལྕགས་མགར། དངུལ་མགར། ཁོ་མཉེད་ཕྱིང་འཇོག་པགས་མཉེད་སྣམ་བུ་དང་རེ་བ་འཐག་ལས། གོས་བཟོ་སོགས། མི་རིགས་རང་གི་འཚོ་ཐབས་ལ་འདང་བའི་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ཡོད། སྣམ་བུའང་ཤིང་གི་འཕྲུལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོ་བས་ད་ཅང་ཇེས་ལུས་མིན།

ཡུལ་དེའི་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་རྟེན་ནི་ཞིང་ལས་དང་འབྲོག་ལས་ཡིན་པར་མ་ཟད། ནགས་ཚལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ནང་དུ་ཤ་བ་དང་གླ་བ་དོམ་དྲེད་ཞ་སྲམ་སོགས་རི་དྭགས་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཐང་ལྤོངས་དང་ཐང་རི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་གཉིས། དེ་དག་ཏུ་སྨན་ཨ་ཧྲི་ཁ་ (贝母) དང་། ཐང་སྤོས། ལྕུམ་རྩ། ཟྭ་ནག དབྱར་རྩྭ་དགུན་འབུ། ནགས་ཚལ་དུ། ཐང་ཤིང་། སྟག་ཤིང་། སེང་ལྡེང་སོགས་ཤིང་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་འབྲོག་ནས་སྐམས་ལུག མར་ཚུར། པགས་པ་དང་ཚ་ཏ། བལ་ཁུལ་དང་ཕྱིང་བ་སོགས་ཕྱིར་ནས་འབྲུ་རིགས་དང་། ཤིང་སྣ་ཚོགས་ལས་བྱས་པའི་བཅའ་ལག་ཉོ་ཏུ་འོངས། རྒྱ་ཡུལ་ནས་གོས་དར་དང་ཇ་སོགས་ཕྱིར་ནས་ཨ་ཧྲི་ཁ་དང་། ཐང་སྤོས་

སོགས་སྨན། ཤ་ར་སླ་ཅི་སོགས་ཉོ་ཏུ་འོངས། རོང་ཕྱོགས་ནས་གཡེར་མ་ལ་ཙོས་ཤིང་ཐོག་སྣ་ཚོགས་ཁྱེར་ནས། མར་རྒྱུར། བལ་ཁུལ། ཇ་མར་སོགས་ཉོ་ཏུ་འོངས་ནས་ཉོ་ཚོང་རྒྱས་ཤིང་། དགོན་པའི་འཆམ་སོགས་དུས་ཆེན་སྐབས་ལྷག་པར་ཚོང་ལས་སོགས་………འཁྲུག་པོ་ཡོད།

གནམ་གཤིས་ནི། ཕྱི་ཟླ་ལྔ་བ་ཡར་མར་ནས་རི་ཐང་ཐམས་ཅད་སྔོ་ལྗང་ངེར་འགྲོ། ཁུ་བྱུག་གྲགས། ཕྱི་ཟླ་དྲུག་པ་ནས་རྩྭ་རྩ་རབ་ཏུ་རྒྱས། ཕྱི་ཟླ་བདུན་པ་ཡར་མར་ནས་རི་ཐང་ཀུན་ཏུ་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་རྒྱས་ཏེ་ཁྲ་དམར་ཅིག་གེ་ཡོད། ཕྱི་ཟླ་བརྒྱད་པ་ཡར་མར་སྐབས་སུ་འབྲུ་རིགས་ཀྱི་སྙེ་མ་སེར་ཤིག་ཤིག་ཡིན་པས……འཛིག་རན། གྲོང་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཟླ་རྩིས་ཀྱི་ཧོར་ཟླ་དང་པོ་བྱ་ཟླ་བར་བཅོ་བས་ཧོར་ཟླ་བཞི་བ་ནས་དཔྱིད་མགོ་ཚུགས་ཏེ་རྩྭ་སོ་དང་ཤིང་ལོ་རྒྱས་པས་གཏམ་དཔེ་ལ། བྱི་བ་རི་སྔོ་ཐང་སྔོ། གླང་རྩྭ་སྤྱོ་ཚ་སྤྱོ། སྟག་ཁྲ་དམར་ཅིག་གེ། ཡོས་སྤུ་ནས་ཟན། ཞེས་ཟེར། དབྱར་རྟ་གྲང་མཉམ་པས་སྐྱིད། ནགས་ཚལ་མང་ཞིང་ཆར་ཆུ་མོད་པས་ཐན་པ་འབྱུང་བ་སྲིད་མཐའ་ཙམ། སྟོད་ཚོ་བཞི་དང་། ཆུ་ཆུང་ཚོ་བཞིའི་ནང་གི་ཤེས་རབ་དང་། ཨ་གསལ་སྡེ་བ་གཉིས་ཏེ་སྡེ་བ་དྲུག་པོ་ལ། ལོ་འགའ་རེའི་མཚམས་སུ་བད་བརྒྱབ་སྟེ་ལོ་ཐོག་ལ་སད་འབྱུང་དུས་ཡོད། སྨད་ཚོ་བཞི་ལ་བཙའ་བྱུང་སྟེ་

གནོད་པ་འབྱུང་དུས་ཡོད། སྐབས་འགའ་རེར་སེར་བའི་གནོད་པ་འབྱུང་དུས་ཡོད། སེར་འགོག་སྔགས་པ་སོ་ལྟར་ཡོད། རང་བྱུང་གི་གནོད་པ་དེ་དག་གཙོ་བོ་རེད། འབུ་གནོད་དང་། བྱི་བས་གནོད་པ་དང་། རི་བོང་གིས་གནོད་པ་སོགས་བདག་གིས་ཤེས་རྗེས་ཆེར་འབྱུང་མ་སྐྱོང་། སྟོན་ཟླ་བཟས་ཏེ་དགུན་ཕྱུགས་རིགས་ཀྱིས་དགུན་དཔྱིད་བཀལ་ཐབས་བྱེད་པ་དང་། འབུད་ཤིང་འཐོར་ཆེན་བསྡུ། ཧོར་ཟླ་དང་པོར་སོ་སར་དུས་སྟོན་དང་། དགོན་པའི་སྨོན་ལམ་ཆོས་ཚོགས་སྐབས་མཇལ་སྐོར་སོགས་བྱེད། ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཟླ་སྨད་ནས། བོང་བ་བརྟུང་བ་རྟུལ་ཤུང་སྲིག་པ། ལུད་སྐྱེལ་བ་སོགས་ཞིང་ལས་ཀྱི་འགོ་འཛུགས། ཧོར་ཟླ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཚམས་སུ་ཞིང་འདེབས། གཙོ་བོ་ནས་ཡིན་ལ་སྨད་དུ་གྲོ་སྲན་ཡང་ལེགས། ཞིང་བཏབ་ཚར་ནས། སྐྱེས་པ་རྣམས་རི་དྭགས་རྔོན་པ་དང་། སྨན་བཀོ་རུ་འགྲོ། ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཟླ་མཇུག་ཡར་མར་ལ་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་དུ་མ་སྨན་……བཀོ་རུ་འགྲོ། ཟླ་བདུན་པར་དགོན་པའི་རིགས་གྲྭའི་ཤ་འཚམ་ལ་མཇལ་ཞིང་། དུས་དེ་ཡར་མར་ནས་ཞིང་བཟ། དེ་རྗེས་སྟོན་ཐོ་རྫོགས་ནས། ཟླ་སྟོན་བཟས་ཏེ་དགུན་ཟླ་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་པ་སོགས་ཡུལ་དེའི་གོམས་སྲོལ་ཡིན།

ས་ཁྲའི་ཐོག་ཏུ་དབྱར་བད་མི་འབབ་དུས་མེད་ཟེར་བ་སོགས་

རྒྱུས་མེད་ཀྱི་གཏམ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བྲིས་འདུག་སྟབས། འདིར་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་ཡིན།

ས་འདི་དག་ནི་གནའ་དུས་བོད་མི་འདུས་སྡོད་ཀྱི་ས་ཆ་ཡིན་… སོང་། རྒྱ་ནག་ཐང་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ། ཐང་གིས་ས་ཆ་འདི་ཚོ་བཟུང་སྟེ་མཁར་བརྩིགས་པའི་ཤུལ་ཙམ་རེ་ཡོད་སོང་། རྗེས་སོར་ལྷ་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་དམག་གིས་ཐང………… མཐའ་སྐྲོད་བཏང་རྗེས། རིམ་བཞིན་བོད་མི་དག་གིས་ས་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། བོད་སིལ་བུར་ཐོར་བའི་རྗེས་སུ་སྔེ་ཤོག་གི་ལམ་ལུགས་དང་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་སུང་གི་དུས་མཇུག་ཏུ། ཧོར་གུར་དཀར་གྱི་བཙན་འཛུལ་དམག་གིས་རེ་ཞིག་ཙམ་དུ་ས་འདི་ཚོ་བཟུང་སོང་། གླིང་གེ་སར་སེང་ཆེན་ནོར་བུ་དགྲ་འདུལ་གྱིས་ཧོར་དམག་ཕམ་པར་བྱས་ནས་གླིང་གིས་དབང་བསྒྱུར། ཧོར་ཇིང་གིར་（成吉思汗）གྱིས་དབང་བསྒྱུར་སྐབས་སུ་ས་སྐྱ་བ་དབང་བསྒྱུར་འོག་ཏུ་གནས། ཏཱ་མིང་གི་སྐབས་（明朝）སུ་རྒྱ་དམག་ལྷེ་ཀྲའུ་དང་ཟུང་ཆུའི་བར་དུ་འོངས་ནས། རྒྱ་བོད་ཀྱི་འཁྲུག་ཟིང་ཟིངས་མང་བྱུང་ཡང་། དཔྱ་དགེའི་ཡུལ་འདིར་རྒྱ་དམག་སླེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མེད་སོང་། ཡུལ་འདིའི་བོད་དམག་འགའ་རྒྱ་དམག་གི་གདོང་ལེན་དུ་ཐེངས…… ཤས་སོང་ཡོད་ལས་ཆེ།

སྟོང་སྐོར་གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། སྟོང་སྐོར་གསུམ་པ་

རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་སྔར་དམུ་དགེར་ཐེབས་སྐྱོང་བའི་འབྲེལ་ལ······བརྟེན། དམུ་དགེའི་དགེ་བཤེས་བཀའ་བཅུ་པཎྜི་སོགས་དམངས་ཀྱིས་བཀུར་ཞིང་དབང་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་སྐོར་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ······མཚོ་གདན་དྲངས་ནས་དགོན་པ་ཕུལ། མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཡོས་ (1639) ལོར་སྟོང་སྐོར་རྒྱལ་བ་རྒྱ··མཚོ་རྒྱ་ཕྲུག་ལོ་བཅུ་དགུ་ཅན་ཞིག་གི་རོ་ལ་འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག······མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་གྲགས་པ་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་སྐུ···འབུམ་གདན་རབས་སོགས་རྣམ་ཐར་ཁ་ཤས་ན་འདུག གང་ལྟར་རྒྱ་སོག་བོད་གསུམ་གྱིས་དད་གུས་བྱེད་ས་ཞིག་ཡིན་འདུག ཁོང་གིས། དགོན་པའི་འདུ་ཁང་། བྱ་མས་ཁང་། མགོན་ཁང་སོགས་བཞེངས་པ་དང་། བཞི་སྐོར་ཞེས་པའི་གཟིམ་ཁང་ཆེན་པོ་བཞི་ཐོག་མ་བཞེངས། དེའི་མིང་ལ་བཞི་སྐོར་ཟེར། འདི་ནས་དམུ་དགེ་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད། ཤར་ཁ་ལེ་ཚོ་བཅོ་བརྒྱད (ཟུར་ཚུའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྡེ)། ནགས་རི་ཁག་གསུམ (ཚུ་ནག་དང་ཁྲོ་ཚུ་སོགས)། ཟངས་དཀར་ཨ་མཆོག བྱམས་ཐང་ཁྲོ་ཁོ། ཁ་ནག་དཔལ་ཤུལ། ཛ་བ་སོགས་ལ་དབང་བསྒྱུར། ཕྱོགས་དེའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐུར་གྱུར། ཞི་དྲག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས། དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་བོན་ཕལ་ཆེར་བན་དེར་བསྒྱུར། ས་གནས་སོ་སོར་གཞིས་ཀ་མང་པོ་བཙིགས། དགོན་པའི་གཏོར་སྒྲུབ་དང་། འཆམ་ལ་སོགས་པ་བཙུགས། ཞེས་རྣམ་

ཐར་དང་། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་འང་ཡོད། དེའི་སྤྲུལ་སྐུ། སྟོང་སྐོར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་དུས། ཐེ་ཁྲིན་ནས་རྒྱ་དམག་འོངས་པ་འགོག་མ་ཐུབ་པར། དགོན་པ་ཏ་མཐའ་བླ་མ་ལ་གཏད། སྐེ་ཐང་གི་གཞིས་ཀ་ས་ཞིང་བཅས་བདེ་ཚང་ཁྲི་ཀན་ལ་གཏད་དེ། ཁོང་ཉིད་རང་དགོན་དུ་ཐེབས་སོ (ཐེ་ལིང་སྟོང་སྐོར)། །

དེ་ནས་ཡུལ་འདི་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དབང་འོག་ཏུ་ཤོར་ཏེ། འགོ་དཔོན་དག་པེ་ཅིན་དུ་སོང་ནས་ཐོབ་ཞུ་དང་། ཐོབ་གོས་ལེན་དགོས་བྱུང་སོད། ལོ་རེ་བཞིན་ཁྲིམ་གྱི་ས་ཞིང་མང་ཤུང་དང་བསྟུན་ནས་མ་ལེང་ (马粮) ཟེར་བའི་འབྲུ་ཁྲལ་ཤུང་ཤས་ཤིག······འབུལ་རྒྱུ་ལས། གཞན་འབྲེལ་བ་ཅི་ཡང་བྱེད་མི་དགོས།

ལྕགས་ཕག་ལོའི་གསར་བརྗེའི་ཕྱི་ལོར་རྒྱ་བོད་འཁྲུགས་ནས···ཟུང་ཆུའི་རྒྱ་མཁར་ནང་གི་ཁང་པ་ཐམས་ཅད་བོད་ཀྱིས་མེ་ལ·········བསྲེགས་ཀྱང་། དམུ་དགེ་དེའི་གྲས་སུ་མ་སོང་བ་རེད་ཟེར། དེ་ནས་གོ་མིན་ཏང་གིས་དབང་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་སུའང་། ཟུང་ཆུའི་རྫོང་དཔོན་ལ་སྔར་གྱི་མན་ཆིང་གི་དུས་ལྟར་མ་ལེང་ཟེར་བའི··འབྲུ་ཁྲལ་ཤུང་ཤས་དེ་འབུལ་དགོས། དེ་ལས་གཞན་རྟ་ཁྲལ། ཟོག་ཁྲལ། དམག་ཁྲལ། དངུལ་ཁྲལ་སོགས་ཅི་ཡང་མི་དགོས། འོན་ཀྱང་དཔོན་ངན་ཟ་རྫམ་ཅན་རེ་འོངས་ནས། སྐྱོད་བཅལ་རྒྱུ་ཟའི་གནས་ཚུལ་ཐེངས་འགའ་རེ་བྱུང་སྐྱོང་སོད། འཁྲུག་ཟིང་

ཚབས་ཆེན་བྱུང་མ་མྱོང་བ་འདྲ། དཔོན་པོས་ཁྲིད་པ་ཤད་ན་གཟུ་ཟན་ཞེས་པ་ཟ་རྒྱུ་ལས། གཏན་ཁེལ་གྱི་ཁྲལ་སོགས་མེད།

དམར་དམག་རྒྱང་བསྐྱོད་སྐབས་དགུ་དགེར་ཀྲུང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་ཙུས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་འཚོགས། ང་གཉིས་ལོར་བདག་པོ་ཅིན་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཡོང་སྐབས་ད་དུང་དགོན་པ་མ་གཏོར། མའོ་ཙེ་ཏུང་འདུག་སའི་ཁང་བ་དང་། ཙ་འཛུགས་ཕུའུ། ཁྲིལ་བསྒྲགས་ཕུའུ། དམག་ཨུ་རྣམས་འདུག་སའི་ཁང་བའི་ཁ་བྱང་ད་ག་ཀྲུང་ཡོད་ལ། ཁྲིལ་བསྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡང་ཁང་བའི་ཕྱི་ནང་དང་། ཤིང་སྡོང་སོགས་ལ་བྲིས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།།

བཅིངས་འགྲོལ་བྱས་ནས་ང་དྲུག་པར་གཞུང་འབྲུ་སྤར་ལས་… མང་ཙམ་འབུལ་དགོས་བྱུང་བ་ལས་གནས་ཚུལ་ལ་འགྱུར་ལྡོག་མ་… བྱུང་། ང་དྲུག་ལོར་ས་ཞིང་དང་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས་པ་དང་། ང་བརྒྱད་ལོར་དགོན་པ་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས་ཏེ། གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་ཆེ་བ་གཏོར་བཤིག་བྱས། བཅོས་བསྒྱུར་འདི་དག་ནི་དགོས་ངེས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་མོད། བྱེད་ཐབས་ཀྱི་ནང་དུ་ཐལ་ཆེ་བའི་ནོར་འཁྲུལ་འགའ་ཞིག་བྱུང་སོང་ཟེར། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་ཤས་ལ་དགུ་དགེའི་ཡུལ་འདི་སོགས་སུ་ཟིང་འཁྲུག་འཛགས་དཀའ་བ་བྱུང་།

དེ་རྗེས་མཉམ་ལས་ཁང་དང་ཐུན་མོང་ཟ་ཁང་སོགས……

བཙུགས། གཞུང་འབྲུ་དང་ལྷག་འབྲུ་འཕོར་ཆེན་འབུལ་བཙོང་དང་། མཆོང་སྒྲུད་ཆེན་པོ་ཟེར་བའི་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་སྒྲུན་དང་། རང་བྱུང་གནོད་འཚེ་སོགས་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་གེ······ དང་ནད་ཡམས་ཀྱིས་མི་དུ་མ་ཤི། ཡུལ་འདིར་ཟིང་འཁྲུག་ཀྱང་དུ་མ་བྱུང་། གོང་འོག་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་མི་དུ་མ་བཙོན་འཛུག བློང་འགེལ། རྫུན་འགེལ་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན་པའི་གྲོད་གཞི་མང་དུ་བྱུང་།

དེ་རྗེས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་བྱུང་ནས་ཏ···· ཀྲེ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་སའི་དགུན་གྲོ་འདེབས་བཙུག་པ་སོགས་ལས་ཀ་ཏ་ཅང་ཞིད་ལ། ལྟོ་གོས་ཏ་ཅང་དཀའ་བ་སོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སྨྱོང་། དགོན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྱི་ལྷག་རོ་རྣམས་རྩ་མེད་དུ་བཏང་། སྔར་ཡང་ཟིང་འཁྲུག་བྱུང་བ་སོགས་ལོ་དུ་མའི་རིང་ལ་དཀའ་ཚེགས་བར་མ··· ཆད་པ་བྱུང་ངོ་། །

དེ་རྗེས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས······ ཐེངས་གསུམ་པ་འཚོགས་ནས་བཟུང་རིམ་གྱིས་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ·· པ་དང་ཐོན་སྐྱེད་འཚོ་བ་ཇེ་བཟང་ལ་སོང་། ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་རེ་བཞིན་སྲིད་ཇུས་ཇེ་བཟང་ལ་སོང་བ་དང་། ཐོན་སྐྱེད་འགན་འཁུར་ལམ་ལུགས་དངོས་འབབ་སོགས་དང·········

ཆབས་ཅིག་མི་རྣམས་ཀྱི་མཐུན་སྒྲིལ་དང་ཐོན་སྐྱེད་བརྟན་སེམས……
ཀུང་རབ་ཏུ་རྒྱས། ཡུལ་འདིར་ནགས་ཚལ་ཧ་ཅང་མང་སྟབས་
ནགས་ལས་ཁང་གིས་ཤིང་འདྲེན་གྱི་དོན་དུ་གཞུང་ལམ་བཟོས……
པས། ཁྲིན་ཏུ་ནས་དགུ་དགེའི་བར་དུ་གཞུང་ལམ་ཤར་རྒྱུག་ཡོད་
པའི་སྟབས་དང་། སྲིད་ཇུས་ལེགས་པར་འཁོར་ནས་ལོ་ལྔར་ལོ་
ལེགས་བྱུང་སྟབས། འཚོ་བ་ལྷག་པར་བཟང་། སྔར་སྲིད་ཇུས་
ངན་པའི་སྐབས། རང་གི་སྐད་ཡིག་ལ་སྤྱོད་པ་དང་ཆོས་དད་
སོགས་ལ་རང་དབང་མེད། ད་ལྟ་སློབ་གྲྭ་སོ་སོར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་
ཟུང་འབྲེལ་དུ་སློབ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དགོན་པ་སྐྱར་གསོ་བྱུང་
སྟེ་ཆོས་དད་ལ་རང་དབང་ཡོད། བཅོས་བསྒྱུར་སྔོན་ལྷ་ཁུའི་གྲྭ་པ་
མང་པོ་མེད་མོད། སྔར་ལས་ལྷག་པའི་གཙང་དགོན་དུ་གྱུར་ཡོད་
སྟབས། མི་སེར་ལྷག་པར་དད་གུས་ཆེ། སྔར་རང་སྐྱེར་ཐོན་
སྐྱེད་དང་། ཚོང་ལས་སོགས་ལ་རང་དབང་མེད་ལ། ད་ལྟ་རང་
དབང་ཡོད་སྟབས་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་ཚད་མགྱོགས། གཅིག་
གིས་གཅིག་ལ་གླིང་འགེལ་བ་དང་། རྐུན་ཇག་དང་མ་རབས་ཀྱི་
ངན་སྤྱོད་སོགས་བསྡམས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་འགྲིག……
ལམ་ཡོད་གཉིས་ཧ་ཅང་སྐྱིད་པོ་རེད་འདུག སྔར་ཡུལ་ཁམས་སོ་
སོའི་བར་དུ་འགྲོ་འོང་གི་དགོངས་པ་ལོན་དཀའ་ཞིང་། བཀག་
འགོག་ཆེ་མོད། ད་ལྟ་ཡུལ་ཚོ་སོ་སོར་ཕན་ཚུན་འགྲོ་འོང་བྱེད་

ཚོག་པས་ཉམས་སྐྱོང་དང་ རིག་གནས་དང་ མཐོ་དངོས་བརྗེ་རེས······ དང་། ཚོང་ལས། ཕན་ཚུན་རྒྱུས་ལོན། སྐད་ཡིག་གཅིག་འགྱུར་སོགས་ལ་ཕན་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་ལས་མི········ རྣམས་དགའ་ཞིང་སྤྲོ་བའི་རང་མདངས་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར་རོ། །

བཅིངས་འགྲོལ་སྔོན་བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་རེད་ཟེར་སོད། བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚང་མ་ཚང་བརྟག་དགོས། ས་ཁྲའི་ཐོག་ཏུ་བྲིས་པ་དག་གི་ནང་དུ། ནོར་འཁྲུལ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་འདིར་ཚུང་ཟད་རྒྱས་པ་བྲིས་སོ། །

དསུ་དགེའི་འོག་ཏུ་བདག་གེ་ཞེས་པའི་ཡུལ་ཚོ་ཞིག་ཡོད་ལ། མདོ་ཁམས་སྟོད་དུ་བདག་གེ་ཞེས་པའི་སྡོང་རིགས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ··· ནས་ཆད་པ་ཨེ་ཡིན་སྙམ། ཆ་ལུགས་གོམས་འདྲིས་ཆོས་ལུགས་དསུ་དགེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན། མཆོད་གནས་དང་གྲྭ་ས་ཡང་དསུ་དགེའི་དགོན་པ་ལ་བྱེད། བཅིངས་འགྲོལ་གོང་དུ་ཟུང་ཆུའི་ཁྲིམས་འགོ་བའི་མངའ་འོག་རེད། བཅིངས་འགྲོལ་རྗེས་སུ་སྤྱི་ལོ་1963 ལོའི་བར་དུ་དསུ་དགེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བྱས། དེ་རྗེས་ཁྲོ་ཆུ་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བྱས་སོ། །

དསུ་དགེའི་ཡུལ་དེ་ནས་བྱུང་བའི་ཆུ་དེ་ལ་ཆུ་ནག་ཟེར་ཞིང་། ཆུ་དེའི་སྐད་ཀྱི་ཆུ་རྒྱུད་དང་། ལུང་ལག་རྣམས་ལ་ཆུ་ནག་ཁོག་གམ། ཆུ་ནག་གི་ཡུལ་ཞེས་གྲགས། དེ་དག་ཏུ་ཡུལ་སྡེ། དཔོ་

ཧོ། ཀླུ་སྒྲོང་། ཚེས་ཙ་ཁག་གསུམ། ཁོ་ཙེ་ཐང་། ཧུར་ལེ། ཁྲི་ཅི་ཁྲི་དགུ། གེས་ཧྲ། ཤྭ་པེད། ར་མགོའི་ཁོག གཡག་མགོའི་ཁོག ཕ་ཙེ། འཚོས་ཞི་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད། ཚུ་ནག་གི་ཡུལ་གྱི་མི་རྣམས་ནི། བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སོ་མཚམས་སུ་བཞག་པའི་དམག་གི་མི་རྒྱུད་ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་ཙུས་ཆེན་བཞི་ལས་རིགས་བཟང་ལྔ་བསལ་བ་ནས་བཟུང་རང་རང་གི་སྐད་ཡིག་ཡོད་དེ། སྟོང་གི་སྐད་ཡིག་ཤ་བ། འབྲིའི་སྐད་ཡིག་གཡག སྨའི་སྐད་ཡིག་རྒྱང་། སྐའི་སྐད་ཡིག་ལུག སྐོའི་སྐད་ཡིག་ར་ཡིན་ལ། ཚུ་ནག་གི་སྐོ་ཡི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ར་ཡིན་པས། ཁང་ཐོག་ཏུ་ར་མགོ་འབྲི་བའམ་བཅའ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་དག་གི་ཡུལ་ལུང་ལ་ར་མགོའི་ཁོག་ཟེར། ཚུ་ནག་གི་འབྲི་ཡི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཡག་ཡིན་པས། ཁང་ཐོག་ཏུ་གཡག་མགོ་འབྲི་བའམ་བཅའ་བར་བྱེད་པས། དེ་དག་གི་ཡུལ་ལ་གཡག་མགོའི་ཁོག་ཅེས་གྲགས་སོ། །

དེང་སང་ཚུ་ནག་དང་ཁྲོ་ཚུ་གཉིས་ཟླ་སྒྲིལ་བྱས་ཏེ་ཁྲོ་ཚུ་རྫོང་ཞེས་པ་བཙུགས། རྒྱ་མི་དག་གིས་ཧེ་ཧྲུས་ཤན་(黑水县)ཟེར་བ་དང་། ཁྲོ་ཚུ་ལ་ཏཱ་ཧེ་ཧྲུས(大黑水)ཟེར་བ་དང་། ཚུ་ནག་ལ་ཤོ་ཧེ་ཧྲུས་(小黑水)ཞེས་པའི་མིང་བཏགས། ཁྲོ་ཚུའི་ཁོག་གི་ཚུ་དེ་ཚུ་ནག་དང་འདྲེས་པའི་ཚུ་ནག་དེ་དང་ཟུང་ཚུའི་ཚུ་འདྲེས་མཚམས་ལ་ཚུ་དཀར་ཚུ་ནག་འདྲེས་མཚམས་ཟེར། དེང་སང་དེ་ར་རྫོ་ཟམ་

ཡོད། （沙坝区飞虹）དེ་ཡར་མར་ཞིག་ནས། ཏ་དམག་ཟེར་བ་དེ་
ཡོད། དེང་སང་དེ་ལ་ཁྱུང་རིགས་（羌族）ཟེར། སྐད་རིགས་ཁྲོ་ཆུ་
དང་ཆུ་ནག་གི་སྐད་དང་འདྲ། ར་མ་མང་བས་ར་ཕྲུགས་ཀྱི་སྟོད་
གོས་ཕུ་དུང་མེད་པ་གྱོན་པ་ཤས་ཆེ། འདི་ཡང་བོད་ཀྱི་གནའི་
དམག་གི་ཆ་ལུགས་ཡིན་ཏེ། བོད་དམག་ཁྲི་དཔོན་གྱིས་སྟག་ཕྲུགས་
ཀྱི་སྟོད་གོས་དང་། སྟོང་དཔོན་གྱིས་གཟིག་ཕྲུགས་ཀྱི་སྟོད་གོས་
དང་། དམག་དགུག་མ་དག་གིས་ར་ལུག་གི་པགས་པའི་སྟོད་གོས་
ཕུ་དུང་མེད་པ་གྱོན་པར་སྔོན་གྱི་ཡིག་རྙིང་དང་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་དག······
ལས་བཤད། ཆོས་ལུགས་ཀྱང་ཡི་གེ་མེད་སོད། ཕས་བུ་ལ་
ཀློ་ཐོག་ནས་སློབ་པ་ལྟ་བུས། གཉེན་པོའི་གྲི་འདུལ། གསོན་
པོའི་རིམ་གྲོ་ལ། ཐུགས་དང་གཏོ་ཆོག མི་དང་བཅའ་ལག་ལ་ལྷ་
འབེབ་པ་སོགས་བྱེད། དེ་དག་ཀུན་ཀྱང་ཡི་གེ་མེད་པར་ཀློ་ཐོག་
ནས་བྱེད་པ་རེད། དེ་དག་ནི་གནའ་དུས་ཀྱི་འཁྱུར་བོན་དང་།
རྫོལ་བོན་གྱི་ལུགས་དེ་ཡིན་པར་ངེས། འདི་དག་དེང་སང་
ཁྱུང་རིགས་ཡིན་ཟེར་ཡང་ཁུངས་མེད། བསྟན་འགྱུར་དཀར་
ཆག་ཉོར་བུའི་ཕྲེང་བའི་ཚ་ནི་དཔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐད་བཀོས་ན།
ཧུ་བ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཚང་མིང་（羌民）ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཅིང······
གོང་མ་ཁང་ཤིས་རྒྱ་མན་བོད་གསུམ་གྱི་དམག་བཏང་ནས་གཏན····
མེད་བཟུས་ཤིང་། ཧུ་བ་དེའི་ཐད་ཚ་ནི་དཔོན་གྱིས་ལག་རྗེས་བཞག་

པས། དཔོན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ལས། འདི་ཕྱོགས་སུ་དེ་འདྲའི་མི་རིགས་ཡོད་པར་ཟུར་ཙམ་ཡང་མེད། ཝེ་ཀྲུའུ་（威州）ཕྱོགས་ཀྱི་ས་འདི་ཐམས་ཅད་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་…བོད་དམག་གིས་བཟུང་བར་བཤད་ལ། གླང་དར་བཀྲོངས་རྗེས་ཡང་ད་དུང་ས་འདི་བོད་ཀྱི་དམག་གིས་བཟུང་ཡོད་པར་ངེས………ཏེ། ཐང་ཡིག་གསར་མ་ལས་བྱུང་བའི་བོད་ཆེན་པོའི་སྲིད་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་དེབ་ཐེར་སེང་གེའི་ང་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། “པོ་ལི་（宝历）ནས་ཐ་ཧི་（大和）ཁྲི་ལོའི་བར་དུ། ཧྥོད་ནས་པོ་ཉ་བ་སྐྱེལ་འབུལ་དུ་མངགས། ཐ་ཧི་ཁྲི་ལོ་ལྔ་བར། ཧྥོད་ཀྱི་ཝེ་ཀྲུའུ་ས་སྲུང་དམག་དཔོན་སྟུན་མོ་（悉恒谋）ཟླ་བས་མཁར་དང་…བཅས་ཐང་ལ་ཕུལ་ཏེ་མགོ་བཏགས། ཙན་ནན་ཞི་ཁྲིན་གྱི་ཅེ་ཏུའུ་རྗིའི་ཐབས་ཡོད་པ་ལི་ཏེ་ཡུ་ཟླ་བས་མཁར་དེའི་དཔོན་རིགས་ཀྱི……ཐམ་ཀ་དང་གོ་ཆ་རྣམས་རྫིས་གླངས། ཡུ་ཚང་ཅན་ཟླ་བ་མཁར་སྲུང་དུ་མངགས། ཝེ་ཀྲུའུ་ལྷོ་ཕྱོགས་ནི་མིན་ཅང་（岷江）གཙང་པོ་དང་། ཤར་ཕྱོགས་ནི་རི་བོ་མིན་ཧྲན་དང་འབྲེལ། ནུབ་བྱང་ནས་རི་བོ་ལུང་ཧྲན（陇山）མཐོང་ཐུབ། ཕྱོགས་གཅིག་རི་དང་འབྲེལ་ཞིང་། མཐའ་གསུམ་མིན་ཅང་གཙང་པོས་བསྐོར། ཧྥོད་པས་དེ་ལ་འོ་ཡུག་མཁར་ཞེས་བྱ། དེ་ཐང་གི་ལྷོ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་བཙན་པོ་ཞིག་ཡིན། སྐབས་དེར། ཉིག་ཟེན་རུའུ་（牛僧孺）ཟླ

བས་རྒྱལ་སྲིད་གཉེར་གྱིན་ཡོད་པས། སྨན་མོ་བྱ་བ་དང་འོ་ཡུག་མཁར་ཀུང་རྫོང་ལ་ཕྱིར་སྤྲད” ཅེས་དང་། སྨན་མོ་ཟེར་བས་མཁར་དེ་ཐང་ལ་ཕུལ་བའི་ བར་དེར་རྒྱ་མི་མང་པོ་འོངས་ནས་……… མཁར་དེར་བསྡད་པ་དག་བོད་ཀྱིས་རྩ་མེད་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡང་ཐང་ཡིག་དེ་ལས། “རྫོང་གིས་མཁར་དེའི་མི་རྣམས་རབས་དགུ་བརྒྱུད་ནས་བཅད་དེ་ཚོ་བ་གཞན་དག་ལ་འཇིགས་བསྐུལ” ཞེས་རྒྱ་མཁར་དང་རྒྱ་ཡུལ་གཞན་དག་ལའང་འཇིགས་སྣང་བསྐུལ་བར་བཤད།

བོད་རྒྱལ་སྒང་དར་མ་བཀྲོངས་རྗེས། བོད་རྒྱལ་སྲིད་གཞུང་ལ་ཧྲུས་ཉེས་བྱུང་ནས། བོད་ཁ་འཐོར་དུ་འགྲོ་གྲབས་ཡོད་པའི་སྐབས་སུའང་། ཤེ་གྲུའུ་སོགས་ཀྱི་ས་འདི་ཐམས་ཅད་བོད་དམག་ཤ་སྟག་གིས་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐང་ཡིག་དེ་ལས“རྫོང་གི་དམག་དཔོན་ཞང་ཁོ་བཞེར(尚恐热)བྱ་བ་ལོ་མིན་ཁྲོན་གྱི་ཐའོ་ཅི་ཧྲིར…… བསྐོས། དེའི་ཅུས་ནི་སློན་དང་མཚན་ལ། ནོང་ལེགས་ཞེས་བྱ། བཞེར་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་ཡི་ལང་(郎)བྱ་བ་དང་དོན་མཚུངས། ཁོ་སློ་དང་ཐབས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཅུ་སེ་གསུམ་ནས་ཏ་དམག་ཁྲི་ཐྲག་བདམས་ཏེ། ཧན་གྲུའུ་ཅེ་ཏུའུ་ཧྲིའི་ཐབས་ཡོད་པ་ཞང་པེ་པེ(尚婢婢)བཙོམ་དུ་སོང་། ཤེ་གྲུའུ་ལ་སླེབས་པ་ན་པོ་ཏན་ཧན(薄寒山)བྱ་བའི་ས་ཆ་ལ་སློན་ཆེན་ཞང་ཡུ་སྙོ (尚与思

罗) བྱ་བ་དང་དམག་འཐབ་བྱས། ཞང་ཡུ་ཧྥོ་ཕམ་སྟེ་སུང་ཀྲུའུ་ལ་ཕོག་ནས། སུམ་པ(苏毗)དང་། འ་ཞ (吐谷浑)། ཞང་ཞུང (羊同) བཅས་ཀྱི་དམག་མི་བརྒྱད་ཁྲི་བསྡུས་ནས་ཐའོ····· རྡོས་གཙང་པོའི (洮水) རྒྱུད་དུ་སྒར་བཏབ" ཅེས་དང་། བོད་ཀྱི་བློན་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ནང་འཁྲུག་འབའ་ཞིག་བྱེད་པའི་སྐབས····· སུའང་ཞི་ཀྲུའུ་སོགས་བོད་ཀྱིས་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐང་ཡིག་དེ་ལས"ཧུན་མོ (浑末) ལ་ཞུན་མོ (嗢末) ཞེས་ཀྱང་བྱ། དེ་ནི་སྡོད་ཀྱི་བྲན་གཡོག་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན། སྡོད་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་ན། དམག་བྱེད་དུས་མི་དྲག་ཚོའི་ཁྱིམ་ནས་དམག་བསྡུ་བ་ལ། ཁོ་ཚོས་རང་གི་འཁོར་གཡོག་རྗེས་སུ་ཁྲིད་པ་ཡིན། དམག་ཁོམ་དུས་གཡོག་འཁོར་ཚོས། སོ་ནམ་དང་ཕྱུགས་ཀྱི་འཚོ་སྐྱོང་བྱེད་པ་ཡིན། ཞང་ཁོ་བཞེར་གྱིས་འཁྲུག་ཟིང་སློང་སྐབས། གཡོག་འཁོར་རྣམས་ལ་བདག་བྱེད་མཁན་མ་མཆིས་པས་ཁོ་ཚོ་ལྷན་དུ······· འཛོམས་ནས་མི་སྡོང་ཕྲུག་འགའ་ཡོངས་པ་དང་། ཁོ་ཚོ་རང་གིས་ཞུན་མོ་ཞེས་འདོད། དེ་རྣམས་ཀན་ཀྲུའུ། སུའུ་ཀྲུའུ། བཀྲའ་ཀྲུའུ། ཧྲ་ཀྲུའུ། ཧི་ཀྲུའུ། ཞི་ཀྲུའུ། སྦིན་ཀྲུའུ། ཀོ་ཀྲུའུ། དེ་ཀྲུའུ། ཧིང་ཀྲུའུ་བཅས་ཀྱི་ས་ཆར་སྡོད་པ་དང་། བཙན་པོའི་གུར་དང་ཐག་ཉེ་བ་རྣམས་དཔའ་ཞིང་རྟ་ཡང་མགྱོགས་པ་ཞིག་ཡིན་སྐད" ཅེས་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུའང་ཝེ་ཀྲུའུ་སོགས་..... བོད་ཀྱི་ས་ཆ་ཡིན་ཞིང་། བོད་ཀྱི་འབངས་དང་དམག་གིས་བཟུང་བ་ལས་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་མེད་པར་གསལ་ཏེ། བོད་ཀྱི་བློན་ཆེན་ཞང་རྒྱལ་བཙན(尚结赞)དང་། རྒྱའི་དཔོན་ཆེན་ཀྲང་དཱི (张镒) གཉིས་ཀྱིས། ཆིང་ཧྲོས (清水) ས་ཆ་ནས་མཇལ་འདུམ་བྱས་ཏེ། ས་མཚམས་ཐག་གཅོད་པའི་ཆིངས་ཡིག་ལས། འདི་ལྟར་ཐག་བཅད་དེ། ཐང་ཡིག་དེ་ལས" ཐང་གི་ས་མཚམས་ནི་ཅིན་ཀྲུའུ (泾州) ནུབ་ཕྱོགས་ནས་ཐན་ཀྲིན་ཞ(弹筝峡)བར..... དང་། ལུང་ཀྲི་ (龙支) ནུབ་ཕྱོགས་ནས་ཅིན་ཧྲོས་བར། ཧྲིན་ཀྲུའུ་ནུབ་ནས་ཐུང་ཀྲུའུ་བར། ཅན་ནན (剑南) གྱི་ནུབ་ནས་ཞི་ཧྲན (西山) དང་ཏྭ་ཏོ་ཧ་ཏུའུ་ཧྲོས(大渡水)བར་དུ་ཡིན། སྟོད་ཀྱི་ས་མཚམས་ནི་ལན་ཀྲུའུ (兰州) དང་། ཝེ་ཀྲུའུ (威州)། ཡོན་ཀྲུའུ (原州)། ཧོ་ཀྲུའུ (会州) བཅས་དང་། ནུབ་ཏུ་ལིན་ཐའོ་(临洮)། ཤར་ཁྲིན་ཀྲུའུ (成州) ནས་ཅན་ནན་བར། ནུབ་ཏུ་མོ་ཞེ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱང་ཁག(磨些诸蛮)རྣམས་ཡོད་པ་དང་། ཏྭ་ཏོ་ཧ་ཏུའུ་ཧྲོས་ལྷོ་ནུབ་རྒྱུད་དུ་ཡིན"ཞེས་བཤད། དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་ལྷ་བཙན་པོས་སྲིད་གཞུང་དང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ནས། ཆིང་རྒྱལ་རབས་དང་གོ་མིན་ཏང་གི་བར་དུ་འདི་གར་རྒྱ་བོད་ཧོར་གསུམ་ལས་མི..... རིགས་གཞན་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡི་གེ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པར་་

མ་ཟད་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་ཡོད་པའི་གཏམ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །
སྔར་འདི་དག་ལ་རྟ་དམག་ཟེར་བ་ལས་ཁྱུང་ཟེར་བ་གཏན་ནས……
མེད། ལྷ་བཙན་པོའི་སྲིད་གཞུང་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ས་མཚམས་
སྲུང་བའི་རྟ་དམག་ཏུ་བཞག་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བློན་ཆེན་ཞང་པོ་
བཞེར་དང་། ཞང་ཡུ་སློ་དང་། སྟན་མོ་སོགས་ཀྱིས་ལྷེ་གྲུའུ་ལ་
སྡོད་པའི་བློན་ཆེན་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་དེ་དག་གི་རྟ་དམག་ཡོད………
པར་ཐང་ཡིག་ལས་བཤད། བཅིངས་འགྲོལ་བར་དུ་དེ་དག་གི་
མིང་ལ་རྟ་དམག་དང་། ལུང་པའི་མིང་གི་ཐོག་ནས་ལ་ཐོད་ཟེར།
ཁྱུང་ཟེར་བའི་སྒྲ་ཙམ་ཡང་མེད། ཙ་ནེའི་བསྟན་འགྱུར་དཀར་
ཆག་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ལས། ཙ་ནེ་དཔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་
སྐབས། རྒྱབ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཆང་མིང (羌民) ཞིག་ཡོད་པ་ལ།
ཆིང་གོང་མ་ཁང་ཤིས། མན་རྒྱ་བོད་གསུམ་གྱི་དམག་མངགས་ཏེ།
རྒྱ་མིར་བསྒྱུར་བ་དང་། གསོད་གཅོད་ཀྱིས་རྩ་མེད་དུ་བཏང་བ་
དང་། ལས་འགུལ་དེའི་ནང་ཙ་ནེ་དཔོན་གྱིས་ལག་རྗེས་བཞག་
པས་གཟེངས་བསྟོད་བགྱིས་ཏེ་གོ་གནས་སྤྲད། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་ཙ་
ནེ་དཔོན་དེའི་མངའ་ཐང་རྒྱས། དེའི་སྐབས་སུ་ཆང་ཞེས་པ་འགའ་
ཞིག་བྲོས་བྱོལ་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མེད་ལ། བྱེད་ཀྱང་མི་ཐུབ་སྟེ་
ཆིང་གི་མངའ་ཐང་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་ས་གནས……
ཀུན་དམ་དུ་བཅིངས་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་དེའི་

སྐབས་སི་ཁྲོན་ཕྱོགས་འདིར་ཆིང་དམག་གིས་བཟུང་ཞིང་སྐབས······སྐབས་སུ་སྡོག་བཤེར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་གཤིས་ཚང་དུམ་ཞིག·····འོངས་ནས་སྡོད་པའི་སྐབས་མེད་ཀྱང་གནས་མེད་དོ། །

སྤྱིར་བོད་ཡུལ་ནི་ས་ཆ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། ཡུལ་སྡེ་དག་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་འཐོར་སྡོད་མང་གཤིས། ཡུལ་སྐད་དག་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། དེས་ན། ཁྲོ་ཆུ་དང་། ཆུ་ནག ལ་བོང་རྟ་དམག་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྐད་གཅིག་པ་ནི། སྔོན་བོད་ཐང་འཁྲུག་པའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་གྲུ་གཅིག་ནས་རྟ་དམག་བསྡུས་ཏེ་འོངས་པའི་དམག་ཡིན་སྟབས་དེ་དག་གི་ཡུལ་སྐད་གཅིག་ཡིན་པ་རེད། དེར་མ་ཟད་དེ་དག་གཙང་གི་ཡུལ་གྲུ་ཞིག་ནས་འོང་ཤུལ་གྱི་ཡུལ་སྐད་ཙུང་ཟད་འགྱུར་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། འདི་དག་གི་སྐད་དང་གཅིག་པ་རེད་ཅེས་བོད་མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཐོས། དེ་བདེན་པ་རེད་སྙམ།

བོད་ཀྱི་དུས་ཆེན་བཞི་དང་། མིའུ་གདུང་དྲུག་སོགས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་མིའུ་གདུང་དྲུག་གི་དུས་མཛོད་ལས། "སྔོན་བོད་འདིར་དུས་ཆེན་ལྔ་འདི་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་། རང་རང་གི་ཟླ་ཐོག་དེ་ནི། སྔོང་གི་ཤ་བ། འབྲིའི་གཡག སྤྲའི་རྐྱང་། སྣའི་ལུག སྐའི་ཟླ་ཐོག་ར་ཡིན་པར་བཞེད་སྲོལ་དེ་བཞིན"ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟ་དམག་ཡུལ་འདིའི་ཚེ་བ་བཅུ་དགུའི་ཟླ་ཐོག་གཡག་ཡིན་པ། ཚེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཟླ་

ཟློག་ར་ཡིན་སྟབས། གཟུགས་རིས་ཀྱང་འབྲི་བཙོས་བགྱིད་སྲོལ་ཡོད་པས། ཚ་བ་བརྒྱ་དགུ་ནི་བོད་ཀྱི་ཨ་ལྕགས་འབྲིའི་རིགས་ཡིན་པ་དང་། ཚ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་ལྷ་རིགས་སྔོའི་རིགས་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །ཡུལ་དེ་དག་གི་ཚ་བ་ལ་ལའི་གླ་ཟློག་གཡག་ཡིན་པ། ཚ་བ་ལ་ལའི་གླ་ཟློག་ར་ཡིན་སྟབས། གཟུགས་རིས་ཀྱང་འབྲི་བཙོས་བགྱིད་སྲོལ་ཡོད་པས། ཚ་བ་དེ་དག་གི་ལ་ལ་ཨ་ལྕགས་འབྲིའི་རིགས་ཡིན་པ་དང་། ལ་ལ་ལྷ་རིགས་སྔོའི་རིགས་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །ཡང་ཊུས་མཛོད་ལས"རིགས་བཟང་ངན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། རང་ཚན་རང་ཚན་དེ་རྣམས་རང་ཚན་བྱས་ནས་ཕན་ཚུན་མ་འདྲེས་པར་ཡུན་དུ་གནས་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྲིན་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་བཟང་ངན་ཡང་ཤེས་པར་མངོན་ལ། དེ་ནས་རིགས་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ལས་རྣམས་སྒྲུབ"ལ། དེས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྷ་རྣམས་དྭངས་པ་ཆེན་པོས་མཆོད་པས། དེ་དག་རྣམས་ལ་ཞིང་པོ་སྨོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཕྱིས་སུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཞིང་པོ་ལྷ་རིགས་སྨོ་དང་། བསྙེ་ཡི་ནང་གི་རིགས་བཟང་གཙོ་བོ་རྣམས་ལ་བསྙེ་ཆུང་སྲ། དེ་བཞིན་དུ་སྨུ་ཡི་ནང་གི་རིགས་བཟང་གཙོ་བོ་རྣམས་ལ་སྨུ་ཚ་སྨ། ལྡོང་གི་ནང་གི་རིགས་བཟང་གཙོ་བོ་རྣམས་ལ་ཨ་སྦོ་ལྡོང་། སྟོང་གི་ནང་གི་རིགས་བཟང་གཙོ་བོ་རྣམས་ལ་ཨ་ལྕགས་འབྲིའོ། །"ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་

ཅུས་མཛོད་དེ་ལས། "ཅུས་ཆེན་འདི་དག་ལ་དོན་གྱི་མིང་ཡང་འདི་ལྟར་ཡོད་ལ། སྟོང་ཆེ་གཉན་ཅན་ཞེས་རྒྱལ་ཆེན་མི་བཞི་སོགས་བྱུང་བ་ཆེ་གཉན་ཆེ་བ། འབྲི་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་དགྲ་ལ་རྒོད་པ། ཟླ་ཡིག་ཚང་ཅན་ཞེས་སློབ་གཉེར་ལ་མཁས་པ། སྦྲ་མི་སྡུ་ཅན་ཞེས་ཕྱུག་དཔལ་ཆེ་བ། ཞིང་སྐྱོ་ཞེས་པ་ལྷ་རིགས་དང་ལྷ་ལ་ཅུས་ཆེན་ཐེ་ལྷ་ཟེར" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཟླ་ཟོག་ར་ཡིན་པའི་ཞིང་སྐྱོའི་རིགས་ནི་ལྷ་རིགས་ཡིན་པས། ལྷ་དགྱེས་ས་ཡིན་སྙམ་པ་དང་། ཟླ་ཟོག་གཡག་ཡིན་པའི་ཨ་ལྩུགས་འབྲིའི་རིགས་ནི། འབྲི་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་དགྲ་ལ་རྒོད། ཅེས་ཟེར་བ་ལྟར་དཔའ་བོ་ཡིན་པས། རིགས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཏ་དམག་བསྐྲིགས་ནས་རྒྱ་བོད་སོ་མཚམས་ལྷེ་གྲུའུ་སོགས་སུ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། མིང་ལའང་ཏ་དམག་ཅེས་གྲགས་སོ། །དཔའ་བོ་ཡིན་པར་གྲགས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཅུས་མཛོད་ལས། སྐྱོའི་ཟླ་ཟོག་ར་དང་མི་ཁམས་ཡིན་པ་དང་། འབྲིའི་ཟླ་ཟོག་གཡག་དང་ཆུ་ཁམས་ཡིན་པས། ལ་བོང་གི་ར་གཡག་གི་ཤོག་གཉིས་ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་བཤད་ཚུལ……ཡོད་འདུག

བོད་ཀྱི་གོམས་གཤིས། ས་མཐོར་ཕྱུགས་འཚོ་སྐྱོང་གི་སྐབས་ར་ལུག་གི་སྐྱོང་པ་ཁྱོད་ཡངས་ཤིང་ཕུ་ཅུང་ཆེ་བ་སྤྱིན་པ་དང་། དམག་ལ་འགྲོ་སྐབས། སྟོད་ཕྲུང་དོར་མ་སྟབས་བདེའི་སྟེང་དུ་

བེར་དང་ཁྲབ་རྔོག་སྒྲོན་པ་དང་། ཁྲི་དཔོན་གྱིས་སྟག་ཞྭགས་ཀྱི་སྟོད་ཐུང་། སྟོང་དཔོན་གྱིས་གཟིག་ཞྭགས་ཀྱི་སྟོད་ཐུང་། དམག་དམངས་ཀྱིས་ར་ལུག་གི་པགས་པའི་སྟོད་ཐུང་སྒྲོན་ཞིང་། ནང་གོས་ལ་ཕུ་ཅུང་ཡོད་ལ། སྟོད་ཐུང་ལ་ཕུ་ཅུང་མེད་པ་ནི། ཁྲི་མདུང་དབྱུག་བདེ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ཐང་མཚམས་སུ་དམག་ལ་ཡོང་སྐབས་ནགས་ཚལ་ནང་ནས་འབུད་ཤིང་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཐུང······དང་། དགྲ་ལ་འཐབ་བྱེད་ཀྱི་རིང་ཡོད་པ། སྔོ་གཡས་སུ་མེ་ཆ་ལ་གཡུ་བྱུར་གྱི་ཕྲས་བརྒྱན་པ་འདོགས་པ་སོགས་བོད་སྤྱིའི་གོམས···ལུགས་ཡིན་པ་ལྟར། ལ་ཐོང་ཡུལ་ཚོའི་གོམས་གཤིས་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཡིན་སྟབས། དེས་ཀྱང་བོད་རིགས་ཡིན་པ་ཤེས་ནུས་སོ། །

དེས་ན་འདི་སྐོར་ལ་བདག་གིས་དང་ཐོག་རྟོག་དཔྱོད་མ·········ཞུགས་ཀྱང་། ཕྱིས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དག་ལ་དཔྱད་སྐབས། ལ་ཐོང་ས་ཆའི་རྟ་དམག་དེ་དག་བོད་ཡིན་པ་ལས་ཁྱུང་ཟེར་བ་མིན་པར·····མཐོང་སོང་། འོན་ཀྱང་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བོད་དང་མཐུན་སྒྲིལ་གཅིག་གྱུར་བྱས་ནས། ལབ་གླེང་མེད་པར་བདེ་འཇགས་ངང་ཡོད་གཤིས། གནས་ཚུལ་དེ་ལེགས་སྙམ་ནས་ལབ་གླེང་ཙུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མ་བྱས་སོང་། ད་ལོར་བདག་ལན་གྲུར་ཡོད་སྐབས་པེ་ཅིན་ནས་འོངས་པའི་དེ་གའི་འབྲུས་མི་དག་གི་ངག་ལས། ཛ་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ཁྱུང་རིགས་ཟེར་བ་ཞིག་གིས·····

བོད་དང་མཉམ་འབྲེལ་མི་བྱེད། ཁྱང་རིགས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཞིག་འཛུགས་དགོས་སོགས་ཀྱི་གཏམ་མང་ཞིག་ལབ་ཀྱིན་འདུག······པར་མ་ཟད། ལྷག་ཏུ་ཁྱང་རིགས་ཡར་རྒྱས་མི་འགྲོ་བ་ནི་བོད་ཀྱི་གནོན་ཤུགས་རེད་ཟེར་བ་དང་། ཀྲུང་དབྱང་ལ་ཡར་ཞུའི་ཡི་གེ་ཕུལ་ཏེ་སོགས་སུ་རང་སྐྱོང་ཁུལ་འཛུགས་དགོས་ཟེར་བ་ཐོས། དེའི་རྐྱེན་གྱིས། ངེད་ཀྱི་སེམས་ལ་སོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་དག་བཤད་ན་ཅིས་མི་ཆོག་སྙམ་སྟེ་འདི་ལྟར་བྲིས་ནས་དཔྱད······གཞིར་ཕུལ་བ་ཡིན་པས། དགོངས་ཁྲེལ་མི་མཛད་པར་ཞུ། ཡུལ་ཕྱོགས་དེ་དག་གི་གོམས་གཤིས་ཀྲུང་དེ་འདྲ་ཡིན་པར་ཤེས་སོ། །

ལྔ་བ། མདོ་སྨད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཐུང་ཆུའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

དགུ་དགེ་ནས། ལ་རྩེའི་ཁ་ཞེས་པའི་ལ་བརྒལ་ན། མཁར་ལུང་དུ་སླེབས། ལ་དེ་ལ་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཕྱི་རོ་ལ་ཞེས་བྲིས་འདུག མཁར་ལུང་གི་ཆུ་རྒྱུད་དུ་མཁར་ལུང་། མཁར་ཡག གཉའ་ཡས་ཚོ་དྲུག ཤ་དེད། ཞང་རྫ། འབའ་ར་སྟེང་། ས་འདི་སྟོན་གྱི་སུང་ཀྲུའུ་ཞེས་པའི་མཁར་ཤུལ་རེད་ཟེར། ཆུ་རྒྱུད་འདིའི་སྡེ་བ་རྣམས་ནི། སྟོན་ཁྲིམས་འགོ་བའི་སྡེ་བ་རེད། ཆུ་དེ་གྲིན་ཙ་མཁར་ནས་ཐུང་ཆུའི་ཆུ་དང་འདྲེས། ཐུང་ཆུའི་ཆུ་འགོ་ནི་ཀུན་དགའ་ལའི་ཚུར་ནང་ནས་བཞུར་བའི་ཆུ་དེ་རེད། ཀུན་དགའ་

ལ་དང་དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་མིན་ཧྲན (岷山) ཟེར་ལ། དེ་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པའི་ཆུ་ལ་མིན་ཅང (岷江) ཟེར། ཀུན་དཀའ་ལའི་ཚུར་ནང་ནས་འོངས་པའི་ཆུ་དང་། ཀ་རིང་ལའི་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པའི་ཆུ་གཉིས། པར་ཏུ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་གཅིག་ཏུ་འདྲེས (དེང་སང་དེ་ལ་པར་ཏུང་ཟེར) པས། དེ་ནས་ཆུ་དེ་ལ་ཟུང་ཆུ་ཟེར། ཕར་ཆུ་དེ་གཉིས་འདྲེས་མདོ་ལ་ཟུང་ཆུ་ཟེར་ལ། ཕྱིས་སུ་ཆུ་རྒྱུད་དེའི་ལུང་ཁོག་ལ་ཟུང་ཆུ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས། ཟུང་ཆུའི་སྟོད་ལ། སྔོན་གྱི་ཏ་འཕེན་འགོ་བ། ཁྲི་མེ་འགོ་བ། རྐང་ཚང་འགོ་བ་འདི་གསུམ་གྱི་ཙ་སྔེ་རྣམས་ཡོད་ལ། དེ་གསུམ་ལ་ཁྲི་སྐྱོང་ཁག་གསུམ་ཟེར། ཕར་བོད་ཐང་འཁྲུག་པའི་སྐབས་སོ་མཚམས་སྲུང་བའི་ཁྲི་དམག་གསུམ་བཞག་པའི་མགོ་དཔོན་ལ་ཁྲི······སྐྱོང་ཞེས་བཏགས། ཟུང་ཆུའི་སྐད་དུ། ཨ་སྟོང་འགོ་བ། ཏག་བཏན་འགོ་བ། ཁྲིམས་འགོ་བ་གསུམ་གྱི་ཙ་སྔེ་རྣམས་ཡོད་ལ། འདི་གསུམ་ལ་སྐད་ཀྱི་ཡིན་ཐོས་གསུམ་ཟེར། དེ་དག་གི་སྐད་དུ་ཏ་ཤིན་དང་ཤོ་ཤིན་གཉིས་ཡོད། དེའི་དཔོན་ཏ་ཤིན་འགོ་བ་རེད། གོང་གི་འགོ་ཁག་དྲུག་དང་ཏ་ཤིན་འགོ་བ་སྟེ་བདུན་ལ། ཟུང་ཆུའི་འགོ་ཁག་བདུན་ཟེར། དེ་དག་ལ་བཅིངས་འགྲོལ་སྔོན་ཙམ་དུ་དུད་ཚང་སྟོང་གསུམ་ལྷག་ཡོད་ཟེར། དེའི་འོག་ཏུ། མཁར་ཆགས་འགོ་བ་ཞེས་པའི་འོག་ཏུ། ལོ་ཀན་ཚོ་བརྒྱད་ཅེས་པ་ཡོད།

འདི་ཡང་བོད་རེད།

བྱང་ཆུའི་བོད་མི་འདི་རྣམས་ལ། གནའ་ནས་ད་བར་ཤར་བ་ཞེས་འབོད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོད་མངའ་རིས་ས་ཆར། ཤར་བ་ཟེར་བའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། སྲོང་བཙན་དང་ཐང་རྒྱལ་འཁྲུག་པའི་སྐབས། ཡུལ་དེ་ནས་དམག་ཅ་ཆེན་པོ་གཅིག་དྲངས་ཏེ་འོངས་པ་རྣམས་ས་མཚམས་སྲུང་ཆེད། བྱང་ཆུའི་ཆུ་རྒྱུད་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ས་འདིར་འོངས་ནས་སོ་སྐྱོང་གཅིག་དང་སུམ་བརྒྱ་ཡར་མར་འགོར་བ་ཡིན་ཡང་། ད་དུང་ཡུལ་སྐད་ལ་བོད་སྐད་བརྡ་རྙིང་མང་། དཔེར་ན། དཀར་པོ་ལ། ཀེ་ཙ། དམར་པོ་ལ། དམེ་ཙ། ནག་པོ་ལ། ནེ་གུ། སེར་པོ་ལ། སེ་ཙ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། འདི་དག་ནི་བརྡ་རྙིང་ཡིན་ཏེ། སྔོན་གྱི་ཡིག་རྙིང་འགའ་ཞིག་དང་། མ་ཎི་བཀའ་འབུམ་དུའང་མཚོད་རྟེན་སེར་པོ་ལ་མཚོད་རྟེན་སེ་ཙ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། གཞན་ཡང་ཉིན་གུང་གི་བཟའ་བཏུང་ལ། འཛོ་ར་ཁ་ཟེར། དེ་བརྡ་རྙིང་ཡིན་པར་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས་གསུངས། བརྡ་རྙིང་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། སྐད་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ཡིན་གཤིས། སྟོད་དབུས་གཙང་དང་མངའ་རིས་ནས། སྨད་ཨ་མདོའི་བར་གྱི་སྐད་དང་མཐུན་ཞིང་ཕན་ཚུན་གོ་ཐུབ།

ཟས་གོས་གོམས་འདྲིས་སོགས་བོད་སྤྱི་ལྟར་ཡིན་ལ། ཐོན་

སྐྱིད་ནི། རོང་འབྲོག་འདྲེས་མའི་ལུགས་ཡིན། རོང་ཟས་འབྲོག་ཟས་ཀུན་ཡོད། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཚམས་ལ་ཡོད་གཤིས་ཚོང་ལས་ཀྱི་སྟབས་བདེ་བས་ཚོང་བ་ཡོད་ལ། སྤར་མགོ་ཡོག་དང་། མཚོ་སྔོན་ཚྭ་ཁ་སོགས་སུ་ཁལ་མ་མང་པོ་དེད་ནས་འགྲོ་བའི་ཚོང་བ་སྟབས……ལྷན་མི་ཁྲུང་བ་ཡོད། ཆོས་ལུགས་བན་བོན་གཉིས་ཀ་ཡོད། ཆོས་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་པ་བོད་སྤྱི་དང་འདྲ། དེས་ན་ཟུང་ཆུའི་ཡུལ་གྱི་ཤར་བ་འདི་དག་ཡོང་སའི་ཤར་བ་ནི་སྟོད་མངའ་རིས་ཀྱི་བོད་ཡིན་ལ། འདི་དག་ནི་བོད་རྫོ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཟུང་ཆུ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་ཚུལ་སྤར་ལྟར་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གི་ཆ་ནས་འདོགས་པ་ཡིན་སོང་། སྒྲ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་ལ། ཟུང་རྫུ་དང་། ཟུང་ཛེ་སོགས་བྲིས་པ་ནི་ཟུར་ཆག་པའི་མིང་ཡིག་གོ། །རྒྱས་ཡུལ་འདི་ལ་ཟུང་འཕན(松潘)ཟེར།

སྔོར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། བར་དབུས་གཙང་རུ་བཞི། སྨད་མདོ་ཁམས་སྒང་དྲུག་སོགས་བོད་ཡུལ་འདིར་ལོ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་སྔོན་ནས། སྤྲེའུ་དང་བྲག་སྲིན་མོ་གཉིས་ལས་བརྒྱུད་དེ་མིའི་འགྲོ་བ་རིམ་གྱིས་ཆགས་པ་ཡིན་…པ་ལོ་རྒྱུས་དང་དེབ་ཐེར་མང་ཆེ་བ་མཐུན་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཟུང་ཆུའི་ས་འདི་ཡང་གནའ་དུས་མདོ་སྨད་སྤྱི་བོད་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་བོད་མི་དག་གིས་བཟུང་བ་ཡིན་སོང་། རྒྱའི་ས་

རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བོད་ལ་སྤྱང་དང་ཤར་སྤྱང(西羌)ཟེར་བ·········
སོགས་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་རང་སྣང་འབབ་ཞིག་ལས་བརྟགས་པར··
ཟད་དེ། བོད་ཀྱི་མིང་ལ་གནའ་སྔ་མོ་ནས་བོད་ཅེས་འདོད་རྒྱལ་
ཞིག་ཡོད་པ་འཛམ་གླིང་ཀུན་ཏུ་གྲགས་སོ། །དེས་ན་དེ་དག་གི་
འཁྲུལ་གཞི་ནི། གནའ་དུས་བོད་ཀྱི་ཏུས་ཆེན་བཞི་ལས་གྱེས་པའི་
ཁམས་ཀྱི་མིང་འདོགས་ཚུལ་ནི། ཡེ་སང་དཀར་པོ། ཡེ་སྨོན་ནག་
པོ། མོན་ཟི་ནག་པོ། སྤྱང་ཁྲིག་ཡེ་ཤེས་ཏེ་བཞི་ཡོད་ལ། སྤྱང་
ཁྲིག་གི་རིགས་ལ། སྤྱང་ཞེས་འབོད་པས། དེའི་སྒྲ་ལས། བོད་
སྐྱི་ལ་དེ་ལྟར་བརྟགས་པར་མཛོན་ཞེས་འགའ་ཞིག་ཟེར་བ་ལྟར······
ཡིན། དཔེར་ན་བོད་ལ་མདོ་དབུས་གཙང་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་
གི་གཙང་པོ་ནའི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས། དེང་སང་བོད་ཐམས་ཅད་ལ་
གཙང་གི་རིགས་(藏族)ཟེར་བ་ལྟར། གཞན་ཡང་བོད་རིགས་
བཞིའི་ནང་གི་བསེ་རིགས་བཟང་ལ། ཟྲ་རིགས་ཟེར་ཞིང་། ཟྲ་
ལ་དཀར་ནག་གཉིས་ཡོད་པའི་གཉིས་ཀའི་ཟླ་ཟོག་ཀྱང་ཡིན·········
སྐབས། བོད་ཀྱི་བློན་པོ་ཞིག་རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་དྲུང་དུ་སོང་
སྐབས། རྒྱལ་པོས་བོད་བློན་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ཟླ་ཟོག་གང་རེད་ཅེས་དྲིས་
པར། ངེད་ཀྱི་ཟླ་ཟོག་ཀྱང་ཡིན་ཞེས་ལན་བཏབ་པར། ཨོ། ངའི་ཟླ་
ཟོག་ཡང་ཏྲ་ཡིན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕོ་བྲང་གི་སྒོའི་ནང་དུའང་
ཏྲ་བྲིས་ཡོད། ཨེ་ཅག་གི་ཟླ་ཟོག་གཅིག་པ་རེད་ཟེར་ནས། བོད་ལ་

ཀྱང་ཟེར་ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར། དེའི་སྒྲ་ལས་ཀྱང་ཟེར་བ་འདྲ། ཞེས་ཟེར། གང་ལྟར་རྒྱའི་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ལས་ཟུང་ཆུའི་ས་འདི་སྔོན་སྐྱུང་ཏས་ཀྱི (羌地) ས་ཡིན་ཞེས་བཤད་འདུག་པ། དོན་ལ་བོད་ཀྱི་ས་རེད་ཟེར་བ་རེད། ཐང་གི་རྒྱལ་པོའི་ཐོག་མ་ཨུ་ཏེའི་ (武德) སྐབས་སུ་མདོ་སྨད་ཀྱི་ས་ཕལ་ཆེར་ཐང་གི་ལག་ཏུ་སོང་······ཏེ། སུང་ཀྲུའུ (松州) ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་བཙུགས། དེའི་ལྟེ་བའི་མཁར་ནི། ཞང་ཧྲུའི་ས་ཁུལ་གྱི་འབའ་ར་སྡེང་ཡིན་ཟེར། དེའི་མཁར་ཤུལ་དེང་དུས་ཡང་ཤེས། ཐང་ཐེ་ཙུང (贞观) གི་སྐབས་སུ། མདོ་སྨད་དུ་ཀྲུའུ་བརྒྱ་ལྷག་བཙུགས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཟུང་བས། བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཐུགས་ཁྲོས་ཏེ། ཁྲི་དམག་བཅུ་ཕྲག་དུ་མ་བཏང་སྟེ་ཐང་ལ་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་འཐབ་པས་ཐང་ཕམ། ས་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་བླངས། ཀོང་ཇོ་སྲོང་བཙན་ལ་བཙུན་མོར་ཕུལ་ཏེ་འགྲིག་འདུམ་བྱས། དེ་མཚུངས་ཟུང་ཆུའི་ས་འདི་ཡང་བོད་ཀྱིས་བླངས་ནས། མངའ་རིས་ཀྱི་ཤར་བ་ཞེས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཚོ་ཆེན་པོ་ནས་དྲངས་པའི་དམག་རྣམས་ས·········འདིར་གཏན་སྡོད་བྱེད་བཅུག་པ། ཟུང་ཆུའི་ཤར་བ་ཞེས་འབོད་པ་འདི་རྣམས་ཡིན། དེ་རྗེས་བོད་དང་ཐང་གཉིས་ལན་དུ་མར་འཁྲུགས་སོང་། མདོ་སྨད་འདི་བློན་པོ་མགར་གྱི་བུ་བཞིས་བཟུང་། བུ་ཆེ་བ་བློན་ཆེན་དང་། གཞན་གསུམ་དམག་དཔོན་རེད། དེ་

ཏུས་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་སློན་གྱིས་གཞི་བཟུང་བའི་མཁར་གཙོ་བོ…ལ། འཕན་ཀྲུའུ (潘州) ཟེར་ལ། དེ་ཡོད་ས་ནི། དེང་ཏུས་ཀྱི་ཆོས་རྗེ་དགོན་པའི་གོང་གི་འ་ཞ་ཞེས་པའི་ས་དེ་ཡིན་པས། མཁར་ཤུལ་ཡང་ད་ཏུང་ཡོད་ཟེར།

དེ་སྐབས་སུ་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་འདིར། འ་ཞ་དང་། སུམ་པ་དང་། གྲུ་གུ་དང་། མི་ཉག་སོགས་ཡོད་མོད། སུམ་པ་ནི་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོས་བོད་གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ། དབང་དུ་བསྡུ་བྱའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་སུ་ཡོད…པས་བོད་ཡིན། འ་ཞ་ཡང་། ཏུས་མཛོད་ལས། "སྟོང་ལ་ཏུས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་གྲོལ། སེང་རྒྱལ་འ་ཞ་བུ་དགུ་གྲོལ།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འ་ཞ་ཡང་བོད་ཡིན་མོད། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་འདི་ཚོ་སྐབས་འགར། བཙན་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་མི་སྒྱུར་བས་དམག་སོང་ནས་འདུལ་དགོས་བྱུང་བ་རེད། གྲུ་གུ་ནི་བོད་ཡིན་པར་མི་སྣང་ཡང་བོད་ཀྱིས་བཙན་འདུལ་བྱས་ཏེ། བོད་རིགས་སུ་ཐིམ་པར་ངེས། མི་ཉག་ནི། སྔོན་བོད་རྒྱལ་ལ་ཕྲུན་གསུམ་ཡོད་པའི་གཅིག་ནི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། གཅིག་ནི་འབྲུག་པའི (不丹) རྒྱལ་པོ་དང་། གཅིག་ནི་བཞིན་ནག་པོ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་མངའ་རིས་དང་བཅས་པ་སོགས་སུ་བསྟད་པ་ལ་མི་ནག་ཟེར་བ། ཕྱིས་སུ་བརྡ་འགྱུར་ནས་མི་ཉག (西夏) ཅེས་གྲགས་མོད་རྩ་བ་བོད་ཡིན་ནོ། །

ཧོར་རྒྱལ་རབས（元朝）ཀྱི་སྐབས་སུ། ཧོར་རྒྱལ་གྱིས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ས་སྐྱ་བ་ལ་དབང་ཡོན་དུ་ཕུལ་སྟབས། ས་སྐྱས་བསྐོས་པའི་བོད་དཔོན་འདུག་ས་ནི་ཟུང་ཆུའི་ཨ་སྟོང་གི་ས་ཆ་ཡིན་་ལ། ཨ་སྟོང་དགོན་པའི་གོང་དུ། བང་རྫང་མཁར་ཞེས་པའི་མཁར་ཤུལ་ཡོད་ལ། དེ་དང་ཉེ་བར་སྒྲིང་བ་སང་ཞེས་པའི་ཁྲིམ་ཚང་ཡོད་ས་དེ། དེ་དུས་ཀྱི་བཙོན་ཁང་གི་ཤུལ་ཡིན་པས། ཁང་བ་བསྐྱར་བཟོ་བྱེད་སྐབས་ཁང་པའི་ས་འོག་ནས། བཙོན་ཆས་འགའ་ཞིག་ཐུད་ཟེར། གང་ལྟར་ཧོར་གྱི་སྐབས་སུ་ས་སྐྱ་པས་་་དབང་བསྒྱུར་བས་སྔར་བཞིན་བོད་ཀྱིས་བཟུང་།

ཟུང་ཆུའི་ས་འདི་ཡང་ཐང་ཐེ་ཙུང་དུས་ནས་ལོ་བདུན་བརྒྱ་་་བཞི་བཅུའི་བར་བོད་རྐྱང་བས་བཟུང་སོང་། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་པོ(明朝)ཧུང་ཝུ（洪武）དུས་སུ་རིམ་གྱིས་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་ཕུན་ཁྲིན་དང་ལེ་་་་ཀྲུའུ། སུང་ཀྲུའུ་སོགས་ལ་རྒྱ་དམག་སླེབས་ཏེ་འཁྲུག་རྩོད་བྱེད་བཞིན་ཟུང་ཆུར་སླེབས། སྔར་གྱི་སུང་ཀྲུའུ་དང་། འཕན་ཀྲུའུ་གཉིས་གཅིག་སྡུད་བྱས་ཏེ་ཟུང་ཆུའི་རྩ་བོག་ཏུ་མཁར་བརྩིགས། ཅིན་ཐེའི（景泰）སྐབས་སུ་མཁར་ནང་དུ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་་་་་་དགོན་པ་བྱས། ལྕགས་ཕག（1911）ལོའི་གསར་བརྗེའི་བར་དུ། བོད་མི་སེར་དམག་གིས་ཟུང་ཆུའི་མཁར་ལན་གསུམ་བསྐྱིགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྣང་།

བཅིངས་འགྲོལ་བྱས་རྗེས་མཁར་འདིར་བདེ་འཛགས་དང······འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་བཞིན་ལ། ལྷག་པར་དུ་སྐབས་དེར་ཞིང་རྒྱས་བཞིན་ཡོད་དོ།།

མཛོད་དགེའི་ས་འདི་མདོ་སྨད་ས་གཞན་དག་ལྟར། གནའ་སྔ་མོར་བོད་ཆགས་པའི་ས་ཡུལ་ཡིན་མོད། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་དར་བའི་སྐབས། ཡུལ་འདི་དག་ཐང་གིས་བཟུང་སྟེ། གྲུའུ་མང་པོ་བཙུགས། དེ་རྗེས་སྲོང་བཙན་སོགས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་སྟོབས་ལྡན་དག་གི་དུས་སུ། རྒྱ་མི་མཐའ་སྲིད་བྱས་རྗེས་ས་འདི་ས་སྟོང་དུ་གྱུར། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སུ། ཀ་ཅིའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཡན་ཆོད་བོད་ཀྱི་མངའ་འོག་ཡིན······སྐབས། དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ཟེར་བའི་བོད་སློན་ཞིག་ཁྲལ་བསྡུ་རུ་འོངས། དེས་ས་འདིར་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་གསུམ་འབབ་ཅིང་། ཐྱ་ཆུ་ཤིན་ཏུ་བཟང་བས། ས་སྟོང་དུ་བསྐྱུར་མི་བྲ། ས་འདིར་འབྲོག་སྡེ་འཛུགས་དགོས་ཟེར་ནས་ས་འདིར་གཞི་བཟུང་། དེའི་བུ་རྒྱུད་ཆེ་བ་དགའ་སྟག་ཐུལ་ཅན་དང་། ཆུང་བ་དགའ་སྲུང་ཐུལ་ཅན་གཉིས་ཡིན། དགའ་སྟག་རིས་ཅན་ནམ་དགའ་སྟག་ཐུལ་ཅན་གྱི་བུ་རྒྱུད་ལ་བླ་མ་དགེ་འདུན་ཟེར་བ་བྱུང་། དེ་དཔོན་དང་རྒྱ་ནག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བླ་མ་ཆེན་པོ་དག་གི་ཕྱག་མཛོད་བྱས། འགྲོ་འོང་མང་དུ་བྱས་པས། ཕྱག་མཛོད་དགེ་འདུན་ནམ། མཛོད་པ་

དགེ་འདུན་ཞེས་མིང་ཅན་ཞིག་བྱུང་། དེའི་མི་རྒྱུད་ཏུ་སྐྱེ་བཅས་ལ་མཛོད་དགེ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས། སྤྱང་ཐུལ་ཅན་གྱི་མི་རྒྱུད་ནི་མཛོད་དགེ་སྨད་དམ། མཛོད་དགེ་དམེ་པོ་ཟེར་བ་དེ་དང་། ཚོ་ནེའི་དཔོན་རྒྱུད་རྣམས་ཡིན།

རིགས་འདི་ལ་དགའ་རིགས་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྔོན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རིགས་རྒྱལ་ས་མ་ཐོབ་པ་ཞིག་ལ་བུ་མེད་ནས། ཐང་ལྷ་སོགས་ཡུལ་ལྷ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ནམ་མཁར་འཇའ་ཚོན་དང་བཅས་ཏེ་བུ་ཞིག་བྱུང་བས་ཤིན་ཏུ་དགའ་བར……གྱུར། དེའི་རིགས་ལ་དགའ་རིགས་ཟེར། ཅུས་ཆེན་བཞིའི་ནང་གི་སྨ་རིགས་དང་མི་གཅིག་ཅེས་ཅུས་མཛོད་ལས་བཤད།

མཛོད་དགེ་འདིར་བོད་ཀྱི་འབྲོག་སྐྱེ་ཆགས་ནས་ཡུན་རིང……འགོར་རྗེས། རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་དྲུག་ཅུ་སྐོར་དེའི་ནང་གླིང་སེང་ཆེན་བྱུང་ནས། ཧོར་གླིང་འཁྲུག་པའི་སྐབས། ཐོག་མར་ཧོར་འདི་ཕྱོགས་སུ་སླེབས་ནས་ས་མང་པོ་བཟུང་སོད། གླིང་གིས་ཧོར་དམག་ཕམ་པར་བྱས་ཏེ་རྒྱ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གླིང་གི…མངའ་འོག་ཏུ་གྱུར། གླིང་གི་སྲིད་ཞམས་རྗེས་སྐྱེ་ཤོག་སོ་སོར་གྱེས། རིམ་གྱིས་མཛོད་དགེ་ཤོག་བཅུ་གཉིས་སུ་གྱུར། མཛོད་དགེ་ཤོག་བཅུ་གཉིས་ནི། འབོས་པོ་ཚང་། བཞག་སྟོམ། གླིང་པ། གཟའ་ཅའི་འབྲོག་པ། ཨ་སྐྱིད་འབྲོག་པ། མཛོད་དགེ

སྟོད་མ། བྱམས་མི། པན་ཡུས། ཀྲུང་ཚ། འབྲེང་བ། ཚོང་ཙ། གཟའ་ཙ་རྣམས་སོ། །ཐུ་མ་བརྒྱད་ནི་འཁྲུག་སྐེ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་ནི་རོང་སྐེ་རེད། ཐང་སྐོར་ནི་བྱམས་མི་ལས་ཆད་པ་དང་། སོག་ཚང་ནི་སོག་ཚང་བླ་མའི་ཤུ་ཕྲུག་པ་འཕེལ་བ་དང་། ནང་བ་ནི་ཆོས་རྗེ་བླ་མའི་ཤུ་ཕྲུག་པ་འཕེལ་བ་ཡིན་ཟེར།

དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་རྣམས་མཛོད་དགེའི……དཔོན་ཁག་སོ་སོར་གྱེས་ཚུལ་ལས། སྟོད་མའི་དཔོན་པོའི་རྒྱུད་པ་ནི། མཛོད་དགེའི་དཔོན་སྟོན་མས་རེབ་བཟའ། སྟག་རིང་བཟའ། འབལ་བཟའ་གསུམ་བླངས་པའི་མནའ་མ་གསུམ་ག་ལ་བུ་གསུམ་སྐྱེས། མནའ་མ་ཆེ་བ་རེབ་བཟའི་བུས་མི་སྟོད་བཟུང་བའི་རྒྱུད་པ་དེང་སང་གི་མཛོད་དགེ་སྟོད་མར་གྲགས་པ་རེད……གསུངས། མནའ་མ་འབྲིང་བ་སྟག་རིང་བཟའི་བུས་རྨ་མི་སྐ་གསུམ་གྱི་བར་ནས་ས་བཟུང་བའི་རྒྱུད་པ་མཛོད་དགེ་བྱམས་མི་དང་། མཚམས་ཤིག་ཐང་བཟའ་ཞིག་བླངས་པའི་རྒྱུད་པ་ལ་ཐང་སྐོར……ཐོགས། འདིའི་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་དབང་དང་སོག་ཚང་དཔོན་པོས་སྐ་རྨ་འདྲིས་མཚམས་སུ་རི་ཁྲོད་བཏབ་པ་ད་ལྟའི་སོག་ཚང་དགོན…རེད། སྐ་ཚུ་སྐ་བར་སྟག་རྩེ་ནས་འབབ་པའི་སྟོད་ཏུ་ཨ་མཆོག་ཐྲ་ཤིང་གླིང་གི་མཆོད་གཞིས་ར་ཁོག་ཚོ་བ་བརྒྱད་ཡོད། བྱམས་མི་དཔོན་གྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གི་འདུལ་

སྒུད་པ་འཕན་པོ་སྨན་པ་ངག་དབང་སྦྱིན་པས་བྱམས་མེའི་དགོན་····པ་བཏབ། འདི་བས་མཁན་གྱི་དབང་གིས་འབྲས་སྤུངས་དགོན་དུ་ཕྲགས།

མནའ་མ་ཆུང་བ་འབལ་བཟའི་བུ་བློ་གྲོས་བཟང་། དེའི་བུ་རྒྱུད་འབོས་དཔོན་པོ། གླིང་བའི་དཔོན་པོ། བཞག་སྟོམ་དཔོན་པོ། མཛོད་དགེ་སྨད་ཀྱི་ཤོག་ཁ་ལྔའི་དཔོན་རྣམས་ཀུང་བློ་གྲོས་བཟང་གི་མི་རྒྱུད་རེད་ཟེར། འབོས་དཔོན་པོ་འབལ་བཟའ་བུ་རྒྱུད་ཀྱི་ཕ་ཁྲིམ་ཡིན་པས་འབལ་ཟུར་ཆག་ཟེར། གླིང་དཔོན་རབ་བརྟན་གྱི་བུ་ཨ་འབྲུག་གིས་ཛ་རྗེ་འདྲེས་མཚམས་སུ་ས་བཟུང་། སོ་བརྒྱད་ཙུ་ཞག་ལ་བསྡད་ཀྱང་དགྲ་ཁུན་དང་གྲོད་ཟེར་བ་ཟ་བས······ཐོས་མ་མྱོང་བར་གྲགས། འདི་ལ་བུ་བདུན་ཡོད་པའི་རྒྱུད་པ་སོ་སོར་གྱེས། བུ་ཆེ་འོག་ལྷགས་རྒྱལ་གྱི་སྡེ་ཁྲིད་དུ་ཞི་བོ་བུམ་པའི་ཙ་བ་མང་བས་བུམ་སྐོར་ཟེར། འབྲིང་པོ་ཨ་སྐྱིད་ལའང་རྒྱུད་པ་ཡོད། འབྲིང་འོག་ཨ་སྐྱུམ་ཕ་ཁྲིམ་དུ་བསྡད། དེས་མདའ་རམར་གཞུང་གི་ས་བཟུང་བའི་རྒྱུད་པ་ལ་ཕྱི་ར་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་དུ་གྲགས། ཧུ་ར་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་ཡང་འདིའི་རྒྱུད་པ་རེད་ཟེར། ཨ་སྐྱུམ་གྱི་བུ་ཆུང་བའི་རྒྱུད་པ་བླ་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱིས་གླིང་བའི་རྭ་འོང་དགོན་བཏབ། མཛོད་དགེ་ཨ་འབྲུག་གི་ཆུན་མ་ཧོ་བཟའ་ལ་བུ་གསུམ་ཡོད་པའི་རྒྱུད་པར་ཧོ་བཟའི་བུ་རྒྱུད་ཟེར།

བཞག་ཕྱོམ་ནི་བཞག་ཕྱོམ་གྱི་མེས་པོ་གོང་མ་ཞིག་གིས་སྤྲིང་··· པ་དང་དམེ་བྱས། ཕ་ཡུལ་དམེ་རྐྱེན་དུ་བཞག་སྐྱེ་ཕྱོམ་ནས་སོང་བས (འགྲོ་མཁན་མཛོད་དགེ་དམེ་བོ་ཡིན) དེ་ལྟར་ཐོགས་ཟེར། བོང་ཚང་གི་རྒྱུད་པ་བོང་ཚང་བླ་མ་ཟེར་བས། དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྙིང་མ་བསྒྱུར་ཏེ་གསར་མ་བྱས་སོ། །

མཛོད་དགེའི་དཔོན་དག་ནི། དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་ཡིན་གཉིས་དགའ་རིགས་ཡིན་ཟེར། མི་སེར་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། མཛོད་དགེ་སྟོད་མ་ལྷ་བུ་ལའང་། མགོ་ཚ། སྟག་ཚ། ཕུར་ཚ། རག་ཚ་སྟེ། སྟོང་ཚ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་རིགས་ཡོད་པ་ལྷ་བུ་གཞན་ལའང་ཡོད་དོ། །

ཟུང་ཆུའི་ཡུལ་ནས་ཀུན་དགའ་ལ་བཀལ་ནས་སོང་བ་ན། ཧན་ཕེན་ཡིན། ཡུལ་དེའི་མི་རྒྱུད་དག་ཀྱང་ཞང་ཞུང་དང་ཤར་པའི་མི་རྒྱུད་ཡིན་ཞིང་། གཟི་ཚ་སྡེ་དགུ་ལྷ་བུ་སྟོང་ཚ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་རིགས་ཡོད་ལ། དབུ་ཚ་སྨའི་རིགས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཤད།

ཚུ་དཀར་གྱི་སྟོད་དུ། སྟར་གོང་པའི་ཁོག་ནས་འོངས་པའི་དམག་གི་རྒྱུད་པ་ཡོད། དེང་སང་བཟ་འགྱུར་ནས་ཁོང་པོ་ཟེར། དེ་ནས་དྭགས་པོ་ནས་འོངས་པའི་དམག་རྒྱ་བོད་སོ་མཚམས་སྲུ······ བཞག་པ་ལ། དྭགས་པོ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱས་དེ་ལ་བོད་དམག (白马)

ཟེར་ལ། དེ་དག་གི་གོམས་འདྲིས་ཆོས་ལུགས་སོགས་ཀྱང་བོད་ཕྱི་དང་འདྲའོ། །

བྱང་ཆུ་ནས་ཀ་རིང་ལ་བརྐལ་ཏེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་སོང་ན………དབལ་ཤུལ་རྫི་བའི་ཙ་དང་ཐུག དེའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཙས་ནི་དབལ་ཤུལ་ཡིན་ལ། མི་སེར་དག་ལ་ནི་ཙས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་པར་མངོན། རྫི་བ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མགོར་མདོ་ཁམས་སྟོད་ཀྱི་ཞག་རོང་གི་ས་ནས་ས་འདིར་འོངས་ཏེ་གཞི་ཆགས་…པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ཚེ་དབང་དཔལ་ལྡན་གྱིས་བྲིས་པ་ལུགས་པར་ལ་བཏབ་ཡོད་པས། འདིར་བསྐྱར་ཟློས་མི་བྱེད་དོ། །

བཅོས་བསྒྱུར་རྗེས་སུ་རྫི་བ་གཞི་བྱས་ནས་དེའི་ཁར་ཨ་མཆོག་ཁག་གསུམ། གུང་ཐང་ལྷ་སྡེ་དམག་གསར་མ། སྐྱ་མགོ། རོང་ཙ། ཚ་ཙ། ཚ་ལུང་སྟེ་སྡེ་བཞི། ཟངས་དཀར་ཁག་གསུམ་བཅས་བསྡུན་ནས་ཧུང་ཡོན་རྫོང（红原县）བཙུགས། ཨ་མཆོག་ཁག་གསུམ་ནི་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའམ། གཞིས་ཀ་རྩེའི་ཐག་ཉེའི་ཨ་མཆོག་ཅེས་པའི་སྡེ་བ་ལས། བོད་ཆོས་རྒྱལ་སྐབས་དམག་ཏུ་འོངས་པ་དག་གི་མི་རྒྱུད་ཡིན། སྟར་ཨ་མཆོག་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་མགོ་དཔོན་ཞིག་ཡོད་ལ། ཕྱིས་སུ་དེའི་མི་རྒྱུད་ཆད་ནས་ཨ་མཆོག་སྤྱུལ་སྐྱའི་ལྷ་སྡེར་གྱུར། ཚ་ཙ། ཚ་ལུང་སོགས་ནི་མི་རྒྱུད་ཚ་ཁོར་གཏོགས། སྟར་ཅོག་ཙེ་རྒྱལ་པོའི་མངའ་འབངས་སུ་གཏོགས།

ཟངས་དཀར་ཁག་གསུམ་ནི་སྨད་མངའ་རིས་ཀྱི་ཟངས་དཀར་ཞེས་པའི་ཡུལ་ནས་འོངས་པའི་མི་རྒྱུད་ཡིན་ལ། སྟོན་པྲ་རྒྱའི་མདའ་མཁན་ཚང་གི་ཙ་སྙེ་རེད། འདི་དག་ཀྱང་ཐང་པོད་འཁྲུག་པའི་སྐབས་སུ་འོངས་པའི་དམག་ཡིན་ནོ། །རྫོང་གི་ལྷོ་བའི་གྲོང་རྡལ་ནི་ཁྲུང་མཆུར་ཆགས་ཡོད།

(ད་རུང་ཁ་ཤུ་ཚོ་དྲུག འབོ་ར་ཨ་མཆོག ཟམ་ཚ་ཤེའུ་ཚང་སོགས་དང་། མཚོ་སྔོན། རེབ་གོང་། དཔལ་རིས། བཀའ་མ་ལོག་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་འདུན་ཡོད་ཀྱང་བྲེལ་དབང་གིས་རེ…… ཞིག་མཚམས་འཇོག་དགོས་བྱུང་།)